yorumcu
MÜYORBİR
MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ
HAZİRAN-TEMMUZ 2026 | SAYI: 22

KALBEN: Kadın sesimi özgürce yükselttim

s32

s8 **DÜNYA MÜZİK GÜNÜ'NDE** MÜYORBİR İstanbul'u müzikle buluşturdu

s12 **ÇAĞDAŞ BİR MESLEK BİRLİĞİ:** MÜYORBİR'in kuruluş öyküsü **ALİ RIZA TÜRKER**

s18 Bir toplumun hafızası şarkı arşivinde saklı **BATIKAN BAKSI**

s38 Genç müzisyenin algoritma sınavı **IŞIL ÇALIŞKAN**

s60 MÜYORBİR Uluslararası telif dünyasını İstanbul'da buluşturuyor

s64 **ZEKAİ TUNCA:** Görev ya da hatır için şarkı yapamadım **TUĞÇE HİTAY**

İçindekiler

03 Dijitalde şeffaflık ve adalet istiyoruz
Burhan Şeşen

04 Emeğin hakkı için daha güçlü bir MÜYORBİR
Murat Yıldız

05 Bir ülke şarkılarında yaşar
Işıl Çalışkan

06 MÜYORBİR'DEN HABERLER

08 Dünya Müzik Günü'nde MÜYORBİR İstanbul'u müzikle buluşturdu

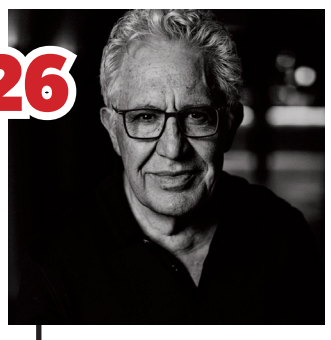
12 *Çağdaş bir meslek birliği:* **MÜYORBİR'in kuruluş öyküsü**
Ali Rıza Türker

18 Bir toplumun hafızası şarkı arşivinde saklı
Batıkan Baksı

24 **SEZEN AKSU**
Minik Serçe

26 **LİVANELİ** belgeseliyle yakın tarihe bakış
Orhun Atmış

30 Caz festivallerini yeniden okumak
Ediz Hafızoğlu

DOSYA
32 KALBEN
Ülkemden kopuk bir hayat yaşayamam

38 Genç müzisyenin algoritma sınavı
Işıl Çalışkan

44 *DUAYENLERLE SANATA YOLCULUK*
SONER OLGUN
Kimler geldi geçti müzik değişmedi
Nurdan İpek

48 **İLKE TÜRKDOĞAN**
Gençler halk müziğine ilgisiz değil biz anlatamıyoruz
Vedat Korkmaz

52 **CAFER NAZLIBAŞ**
En iyi eğitimi sahada aldım
Bülent Çarıkçı

54 **CİHAT AŞKIN**
Doğu ile Batı arasında yürüyen bir kemancıyım
Deniz Burak Bayrak

58 *YORUMCUNUN SESİ*
Kasiyerlikten caz sahnelerine
Bülent Çarıkçı

64 **ZEKAİ TUNCA**
Görev ya da hatır için şarkı yapamadım
Tuğçe Hitay

60 MÜYORBİR uluslararası telif dünyasını İstanbul'da buluşturuyor

68 **İÇINDEN MÜZIK GEÇEN KITAPLAR**
Tuğçe Hitay

70 **MELODİLERİN İZİNDE**
Efe Tunçel

71 **NOTALARDAN HABER VAR!**
Deniz Burak Bayrak

Künye

Yönetim Kurulu

- Burhan Şeşen
- Nurdan İpek
- Bora Öztoprak
- Ender Balkır
- Nükhet Duru
- Onur Akın
- Mehmet Gümüş
- Sümer Ezgü
- Nejat Yavaşoğulları

Denetleme Kurulu

- İbrahim Karaca
- Mustafa Budan
- Zeynep Karababa
- Hikmet Tosun
- Ufuk Çoban

Disiplin ve Haysiyet Kurulu

- Birol Yayla
- Ferhat Livaneli
- İlke Türkdoğan
- Nurettin Güleç
- Ali Ekber Gül

Teknik Bilim Kurulu

- Sevinç Eratalay
- Ahmet Tekkuş
- Birsel Yalçın
- Nilüfer Sarıtaş
- Cafer Nazlıbaş

Genel Sekreter

- Murat Yıldız

MÜYORBİR
MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ

Müzik Yorumcuları Meslek Birliği (Müyorbir) Adına İmtiyaz Sahibi
Burhan Şeşen

Genel Yayın Yönetmeni
Işıl Çalışkan

Yayın Danışmanı
Bülent Çarıkçı

Görsel Yönetmen
Barış Can Sarıkaş

Başkandan MEKTUP Var

Dijitalde şeffaflık ve adalet istiyoruz

Merhaba değerli Müzik Yorumcuları Meslek Birliği (MÜYORBİR) üyeleri ve sevgili meslektaşlarım,

eğer sosyal medyamızı takip ediyorsanız son zamanlarda hayata geçirdiğimiz "Dijitalde Adalet İstiyoruz" kampanyamızdan da haberiniz vardır. Dijital lisanslama konusu gerek genel kurullarımızda gerekse üyelerimiz arasında sık sık tartışılan bir konu. Ben, izninizle, bir kez daha buradan fikirlerimi ve ne yapmak istediğimizi kısaca anlatayım.

Bir defa, dijital haklar toplu hak yönetimini ilgilendiren bir konu değil. Yorumcularımızın tek tek yapımcılarla yapacakları anlaşmalara MÜYORBİR taraf olamaz. Ayrıca genel kurulun iradesini uygulayarak bir dönem yapımcılarla anlaşma yoluna gittik ama burada da ne doğru dürüst liste alabildik ne zamanında tahsilat yapabildik. Ayrıca sözleşme şartlarını yerine getirmeyen bazı yapımcılar, bizimle yaptıkları sözleşmeleri –ödeme yapmamalarına rağmen– mahkemelerde izinsiz kullanımdan dolayı davalık oldukları yorumcularımızın aleyhine kullanmaya başladılar. Belki hatırlarsınız, MÜ-YAP bir dönem dijital lisanslamada vardı ama 2014 yılından beri artık meslek birliği olarak onlar da dijital lisanslamadan çekildi.

Gelelim "Dijitalde Adalet İstiyoruz" kampanyamızın gerekçesine... Bizler, eğer dijital platformların lisanslanmasına meslek birliği olarak taraf olacaksak doğrudan kaynağından lisanslama yöntemini hayata geçirmek için çalışıyoruz. Nasıl eser sahibi meslek birlikleri ve yapımcılar birebir anlaşma yapıyorlarsa biz de bundan sonra Spotify, YouTube, Apple Music vb. müzik platformlarıyla doğrudan anlaşma yapmanın yollarını arıyoruz. Zira bu platformlar, yapımcıya yaptıkları ödemenin içerisinde yorumcu payını da veriyorlar ama bu oranın ne kadar olduğunu kimse bilmiyor. Biz de şeffaflık ve üyelerimize doğru bilgi vermek adına bu yola çıktık. Burada en büyük destekçimiz yine sizler olacaksınız.

Bazı üyelerimiz, "Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir uygulama yok" diye düşünebilir. Ama her ülkenin kendi telif yasaları farklı. Biz, 5846 sayılı yasadan kaynaklanan ve eser sahipleri ile yapımcılara tanınan ayrıcalıklara sahibiz. Bu hakkı da tabii ki yorumcularımız için kullanacağız.

Tüm üst kurullarımız ve yönetim kurulumuz adına hepinize mutlu günler diliyorum.

Burhan Şeşen
MÜYORBİR Yönetim Kurulu Başkanı

MÜYORBİR
MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ

MÜYORBİR'in uluslararası temsil gücü büyüyor

MURAT YILDIZ
Müzik Yorumcular Meslek Birliği
Genel Sekreteri

Değerli MÜYORBİR üyeleri,

Bu sayımızda sizlerle geride bıraktığımız iki aylık süreçte birliğimiz adına attığımız adımları ve önümüzdeki döneme dair önceliklerimizi paylaşmak istiyorum.

ULUSLARARASI TEMSİLDE GÜÇLENME

Mayıs ayında Krakow'da gerçekleşen SCAPR (Societies' Council for the Collective Management of Performers' Rights – İcracı Sanatçı Hakları Kolektif Yönetimi Toplulukları Konseyi) 51. Genel Kurulu'na katıldık. Bu toplantıda Polonya'nın icracı sanatçı meslek birliği STOART ile karşılıklı temsil anlaşması imzaladık — bu, Türk icracı sanatçıların eserlerinin Polonya'da, Polonyalı sanatçıların eserlerinin de Türkiye'de daha etkin şekilde takip edilmesi anlamına geliyor. Ayrıca büyük bir gurur kaynağı olarak, SCAPR bünyesindeki VRDB (Virtual Rights Database – Sanal Haklar Veritabanı) çalıştayının Eylül 2026'da İstanbul'da, MÜYORBİR ev sahipliğinde düzenlenmesi kararlaştırıldı. Bu, birliğimizin uluslararası camiada geldiği noktayı gösteren önemli bir gelişme.

Yine bu dönemde, yalnızca icracı hakları alanına odaklanan uluslararası bir çatı kuruluş olan IMARA'ya (International Music Artists Rights Alliance – Uluslararası Müzik Sanatçıları Hakları İttifakı) üyeliğimizi tamamladık. Bu üyelik, global ölçekte icracı haklarını savunan kuruluşlarla doğrudan iş birliği yapabilmemiz açısından stratejik bir kazanım.

ÖZEL KOPYALAMA HARCI'NDA ADALET ARAYIŞIMIZ SÜRÜYOR

Yakın zamanda yayınlanan CISAC (International Confederation of Societies of Authors and Composers – Uluslararası Yazarlar ve Bestekarlar Dernekleri Konfederasyonu) Küresel Özel Kopyalama Araştırması'nı incelediğimizde çarpıcı bir tablo ortaya çıktı: Türkiye, özel kopyalama harcını topluyor ancak bu gelirin hak sahiplerine ve meslek birliklerine dağıtımı fiilen sıfır durumda — işleyen harç sistemlerinin bulunduğu ülkeler arasında bu şekilde bir istisna teşkil ediyoruz. Bu, kanunun öngördüğü ama uygulanmayan bir hakkın, yıllardır icracı sanatçıların cebinden çıkması anlamına geliyor. Bu konudaki yapısal adaletsizliği kamuoyu ve ilgili kurumlar nezdinde görünür kılmaya devam ediyoruz; önümüzdeki dönemde bu başlığı daha yüksek sesle gündeme taşımayı sürdüreceğiz.

LİSANSLAMA VE DİJİTAL PLATFORMLARDA TAKİP

Toplu lisanslama süreçlerinde TOBB (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) ile bir görüşme gerçekleştirdik; süreci önümüzdeki dönemde de takip edeceğiz. Dijital platformlar cephesinde ise, başta Spotify olmak üzere platformların icracı sanatçı haklarına ilişkin yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirmesi için çok yönlü bir müzakere çerçevesi geliştirmeye devam ediyoruz. Bu alandaki gelişmeleri, hassasiyet gerektiren süreçler olmaları nedeniyle şimdilik genel hatlarıyla paylaşıyor, somut adımları netleştikçe üyelerimizle detaylandıracağız.

ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM: SCAPR İSTANBUL

Eylül ayında SCAPR Working Group (Çalışma Grubu) toplantısına İstanbul'da ev sahipliği yapacağız. Bu, Türkiye'nin uluslararası müzik hakları camiasındaki yerini pekiştirecek önemli bir organizasyon olacak. Toplantıya dair detayları ve hazırlık sürecimizi bu sayıdaki söyleşimde daha kapsamlı şekilde anlatıyorum.

Birliğimiz, üyelerimizin haklarını her platformda, her mecrada takip etmeye kararlılıkla devam ediyor. Desteğiniz ve güveniniz için teşekkür ederim.

Saygılarımla,

SAHNELERDEN SAYFALARA

Bir ülke şarkılarında yaşar

IŞIL ÇALIŞKAN
Genel Yayın Yönetmeni

Bir albümün adı "Kayıp Âşıklar Ülkesi" olunca insan önce yarım kalmış aşkları düşünüyor. Kalben'in anlattığı ülkeye biraz daha yakından bakınca karşımıza başka kayıplar da çıkıyor: Ormanlar, hayvanlar, duvarlara yazılan çocuk ve kadın isimleri, özlenen insanlar ve gerçekleşmesi beklenen hayaller...

Kalben, "Benim hikâyemin her zaman ülkemin de hikâyesi olduğunu anladığım bir yaştayım" diyor. Albümün hikâyesi de bu cümlede karşılığını buluyor. Kendi hayatını anlatırken yaşadığı ülkeyi dışarıda bırakmıyor. Çünkü nereye giderse gitsin, geride kalanlara bakmadan yoluna devam edemiyor. Kendi hayatı değişse de başkalarının yaşadığı eşitsizliğe sırtını dönemiyor.

"Kayıp Âşıklar Ülkesi" acıyı ve özlemi anlatıyor ama umutsuz bir albüm değil. Kalben, yaşadığımız bütün kayıplara rağmen başka bir hayatın mümkün olduğuna inanıyor. Yorumcu Dergi'nin 22'nci sayısına da bu albümün hikâyesiyle başlıyoruz.

Bu sayımızın kapağında, profesyonel müzik yaşamında 10 yılı geride bırakan Kalben var. Şarkılarını yazan, yorumlayan ve albümlerinin yapımcılığını üstlenen Kalben'le müziğin ve yazının hayatındaki yerini, kadın sesini özgürce yükseltme mücadelesini, bağımsız kalmanın bedelini ve "Kayıp Âşıklar Ülkesi"ni konuştuk.

Onun hikâyesinden yola çıkarak bu sayıda müziğin hafızasına, genç müzisyenlerin yaşadığı zorluklara, yorumcu haklarına ve farklı kuşakların müzikle kurduğu bağa bakıyoruz.

BU SAYIDA BAŞKA NELER VAR?

Batıkan Baksı, "Bir Toplumun Hafızası Şarkı Arşivinde Saklı" başlıklı yazısında Türkiye'nin göç sancılarından dijital yalnızlığa uzanan müzikal belleğinin izini sürüyor. Sansürlenen eserlerden dijital arşivlere uzanan yazı, geçmişin seslerini ve yorumcunun emeğini korumanın önemini hatırlatıyor.

Ediz Hafızoğlu, "Caz Festivallerini Yeniden Okumak" başlıklı yazısıyla Türkiye'deki caz festivallerini veriler üzerinden inceleyeceği yeni bir araştırmaya başlıyor. Festival programlarının yıllar içinde nasıl değiştiğini, kimlerin sahne bulduğunu ve genç müzisyenlere ne kadar alan açıldığını araştırıyor.

Genç müzisyenlerin sektörde karşılaştığı sorunları ele aldığımız dosyada Can Kazaz, İdil Meşe, Güney Marlen ve Sinem Vural'ın görüşlerine yer verdik. Dijital gelirlerin geçinmeye yetmediği, sahne bulmanın zorlaştığı ve görünürlüğün algoritmalarla tanıtım bütçelerine bağlı hâle geldiği bir ortamda genç müzisyenlerin üretmeye nasıl devam ettiğine baktık.

Sezen Aksu'nun yarım asrı aşan müzik yolculuğunu, 1970'lerden bugüne uzanan albümleri ve şarkıları üzerinden izliyoruz. Nebil Özgentürk'ün yönettiği "Livaneli – Bir İnsanın ve Bir Ülkenin Hikâyesi" belgeseliyle de Zülfü Livaneli'nin yaşamından Türkiye'nin yakın tarihine bakıyoruz.

Bu sayının röportajlarında İlke Türkdoğan, Soner Olgun, Cihat Aşkın, Jülide Özçelik, Cafer Nazlıbaş ve Zekai Tunca var. Farklı türlerden ve kuşaklardan gelen bu isimler müzik yolculuklarını, sahne deneyimlerini ve üretme biçimlerini anlatıyor.

EMEĞİN HAKKINDAN ULUSLARARASI BULUŞMAYA

MÜYORBİR'in kuruluş öyküsü bu sayının önemli başlıklarından biri. Kurucu Genel Sekreter Ali Rıza Türker, yorumcu sanatçıların haklarını koruyacak bir meslek birliği kurmak için verilen mücadeleyi ve MÜYORBİR'in çeyrek asrı aşan yolculuğunu anlatıyor.

Dünya Müzik Günü kapsamında Müze Gazhane'de düzenlenen Make Music Fest'26, farklı türlerden ve kuşaklardan müzisyenleri aynı sahnede buluşturdu. MÜYORBİR, İBB Kültür ve Make Music Türkiye iş birliğiyle gerçekleştirilen festival, konserlerin yanı sıra çocuklar ve yetişkinler için hazırlanan atölyelere de ev sahipliği yaptı.

21-25 Eylül tarihlerinde İstanbul'da yapılacak SCAPR Çalışma Grubu toplantılarına da geniş yer ayırdık. MÜYORBİR'in ev sahipliğinde düzenlenecek buluşma, Türkiye'deki icracı sanatçıların yurt dışındaki telif gelirlerinin takibi ve uluslararası alandaki temsili açısından önem taşıyor.

MÜYORBİR'in eser ve icraların izinsiz kullanılmasına karşı yaptığı açıklama ile dijital müzik platformlarına yönelttiği şeffaflık çağrısı da bu sayının gündeminde.

MÜZİK GÜNDEMİNDEN NOTLAR

"Melodilerin İzinde" bölümünde son dönemde yayımlanan albüm ve teklileri bir araya getiriyoruz. "Notalardan Haber Var" bölümünde ise konserlerden festivallere, turnelerden müzik dünyasındaki yeni gelişmelere uzanan güncel haberler yer alıyor.

Yorumcu Dergi'nin 22'nci sayısı, müziğin hafızasına, bugünkü tartışmalarına ve emeğin hak mücadelesine bakıyor.

Müzikle kalın.

Sanatçının izni olmadan eseri de sesi de kullanılamaz

Bazı sanatçıların eserlerinin ve icralarının siyasi etkinliklerde izinleri dışında kullanılmasına tepki göstermesi, müzik üzerindeki mali ve manevi hakları yeniden gündeme taşıdı. Konuya ilişkin açıklama yayımlayan Müzik Yorumcuları Meslek Birliği (MÜYORBİR), bir eserin kamuya mal olmasının serbestçe kullanılabileceği anlamına gelmediğini belirterek hak sahiplerinin izninin alınması gerektiğini vurguladı.

Bir müzik eserinin besteci, söz yazarı, yorumcu ve yapımcıyı kapsayan çok katmanlı bir emeğin ürünü olduğuna dikkat çekilen açıklamada; şarkıların etkinlik, yayın, kampanya, tanıtım ya da propaganda amacıyla kullanılmasının hak sahiplerinin mali ve manevi haklarını doğrudan ilgilendirdiği belirtildi.

İzinsiz kullanım hukuki sorumluluk doğuruyor

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında eser sahipleri, icracı sanatçılar ve yapımcıların haklarının koruma altında olduğu hatırlatılarak müzik eserleri ile icraların kullanımı için gerekli izinlerin alınması ve telif yükümlülüklerinin yerine getirilmesi gerektiği ifade edildi. Bu koşulları taşımayan kullanımlara karşı hak sahiplerinin hukuki yollara başvurabileceği kaydedildi.

Açıklamada, telif hakkının hukuki bir prosedürden ibaret olmadığı belirtilerek şu ifadelere yer verildi: "Telif hakkı, emeğin karşılığıdır. Nasıl ki fiziksel emeğin, üretimin ve mülkiyetin bir hakkı varsa; bestecinin, söz yazarının, yorumcunun, yapımcının ve tüm yaratıcı emek sahiplerinin de ortaya koydukları fikri ürünler üzerinde hakları vardır. Sanatçının sesi, yorumu ve icrası da bu emeğin ayrılmaz bir parçasıdır."

Hak sahiplerinin izni olmazsa olmaz

Seçim dönemleri, mitingler, kampanyalar ve siyasi iletişim çalışmalarında izin süreçlerinin eksiksiz yürütülmesinin önem taşıdığına işaret eden MÜYORBİR, bir eserin tanınmasının ya da geniş kitleler tarafından benimsenmesinin izinsiz kullanım hakkı doğurmayacağını vurguladı.

Birliğin açıklaması şu çağrıyla sona erdi: "Müzik eserleri ve icralar, hangi amaçla kullanılırsa kullanılsın, hak sahiplerinin izni alınarak ve telif yükümlülükleri yerine getirilerek kullanılmalıdır. Sanatçının emeğine, sesine, yorumuna ve iradesine saygı, kültür hayatımızın sürdürülebilirliği için vazgeçilmezdir. Telif hakkı, emek hakkıdır."

MÜYORBİR'den dijitalde adalet kampanyası

Müzik Yorumcuları Meslek Birliği (MÜYORBİR), MÜYORBİR, yorumcuların dijital platformlardaki dinlenme ve gelir verilerine ulaşabilmesi amacıyla başlattığı "#DijitaldeAdaletİstiyoruz" kampanyasını 15 Ağustos'a kadar sürdürecek.

MÜYORBİR, yorumcuların seslendirdikleri veya icra ettikleri kayıtların kaç kez kullanıldığını, ne kadar gelir yarattığını ve kendilerine ayrılan payı açıkça görebilmesini istiyor.

Kampanya kapsamında dinlenme verilerinin hak sahipleriyle paylaşılması, hesaplama ve dağıtım süreçlerinin denetlenebilmesi talep ediliyor. Yorumcu paylarının kaynağında tahsil edilerek doğrudan sanatçıya veya onu temsil eden meslek birliğine aktarılması gerektiği belirtiliyor.

MÜYORBİR, çağrısını "Şeffaflık bir ayrıcalık değil, hakkın teslim edilmesinin temel koşuludur" sözleriyle duyuruyor.

Sanatçıların sesini kullanıyorsanız haklarını da doğrudan teslim edin

Ajda Pekkan'ın eserlerinin dijital müzik platformlarında izinsiz kullanıldığı gerekçesiyle açtığı davanın sanatçı lehine sonuçlanmasının ardından Müzik Yorumcuları Meslek Birliği (MÜYORBİR), Spotify, Apple Music, YouTube ve Deezer'a çağrıda bulundu. Birlik açıklamasında, yorumcuların dijital gelirlerden aldıkları payı doğrudan görebileceği şeffaf ve adil bir telif sistemi talep etti. Dijital platformların henüz bulunmadığı 21 Şubat 2001 tarihinden önce plak, kaset veya CD formatında yayımlanmak üzere kaydedilen albümler, bugün sanatçıların dijital kullanıma ilişkin açık izni alınmadan bu mecralara taşınabiliyor. Geçmişte fiziki formatlar için verilen izinlerin, sonradan ortaya çıkan dijital kullanımları da kapsadığı varsayılıyor.

2001 ÖNCESİ KAYITLAR İZİNSİZ DİJİTALE TAŞINIYOR

MÜYORBİR, bu alandaki iki temel soruna dikkat çekti. Bunlardan ilkinin 2001 öncesinde kaydedilen eserlerin sanatçıların onayı alınmadan dijital platformlarda yayımlanması, diğerinin ise yorumculara ait telif gelirlerinin doğrudan sanatçılara veya onları temsil eden meslek birliklerine aktarılmaması olduğu belirtildi.

Dijital gelirlerin yapım ve dağıtım şirketleri üzerinden yönetildiğine işaret eden Birlik, yorumcuların kendi icralarının hangi platformda kaç kez dinlendiğini, ne kadar gelir yarattığını ve paylarının nasıl hesaplandığını doğrudan göremediğini bildirdi. Sanatçıların yalnızca yapımcı ya da dağıtımcıların sunduğu bilgilerle yetinmek zorunda kaldığı, bunun da hak edişlerin bağımsız biçimde denetlenmesini engellediği kaydedildi. Ajda Pekkan'ın açtığı davada sanatçı lehine karar verilerek ilgili albümün dijital platformlardaki yayınının durdurulduğunu hatırlatan MÜYORBİR; Kenan Doğulu, Edip Akbayram, Ebru Gündeş, Sibel Can, Feridun Düzağaç ve Kubat'ın da 2001 yılı öncesinde seslendirdikleri eserlerin dijital kullanımına ilişkin hukuki kazanımlar elde ettiğini belirtti.

DİJİTAL PLATFORMLARA ŞEFFAFLIK ÇAĞRISI

Sorunun sanatçıların ayrı ayrı dava açmasıyla çözülemeyeceğini vurgulayan Birlik, Türkiye'deki mevzuatın icracı sanatçılara performanslarının kayda alınması, çoğaltılması, dağıtılması ve dijital ortamda erişime sunulması konusunda izin verme veya kullanımı yasaklama hakkı tanıdığına dikkat çekti. MÜYORBİR'in dijital müzik platformlarına çağrısında şu ifadeler kullanıldı: "Yorumcunun sesini kullanıyorsanız, hakkını da doğrudan, adil ve şeffaf biçimde teslim edin. Bir sanatçı kendi seslendirdiği şarkının kaç kez dinlendiğini, ne kadar gelir yarattığını ve kendisine ne kadar pay ayrıldığını doğrudan görebilmelidir. Dinlenme verileri şeffaf biçimde paylaşılmalı, yorumcu payları kaynağında ayrıştırılmalı ve hak edişler doğrudan sanatçıya veya onu temsil eden meslek birliğine aktarılmalıdır. Bu düzenleme ertelenemez; icracı sanatçıların dijital dünyadaki hakları derhal teslim edilmelidir."

Dünya Müzik Günü'nde MÜYORBİR İstanbul'u müzikle buluşturdu

MÜYORBİR'in Dünya Müzik Günü kapsamında düzenlediği Make Music Fest'26, Müze Gazhane'de konserleri, atölyeleri ve sahne buluşmalarını bir araya getirdi. MÜYORBİR Yönetim Kurulu Başkanı Burhan Şeşen, festivalin çıkış noktasını "Müziğin herkes için olduğu" anlayışıyla açıkladı

Müzik Yorumcuları Meslek Birliği (MÜYORBİR), 21 Haziran Dünya Müzik Günü'nü İBB Kültür ve Make Music Türkiye iş birliğiyle Müze Gazhane'de kutladı. Gün boyunca süren etkinlikte farklı kuşaklardan sanatçılar sahne aldı; yetişkinler, çocuklar ve ebeveynler için atölyeler düzenlendi. Profesyonel, amatör, yeni başlayan ya da müziğe ilgi duyan herkesin katılımına açık olarak hazırlanan programda konserler, indie sahne buluşmaları ve kurumsal müzik etkinlikleri yer aldı. MÜYORBİR Sahnesi'nde yer alan sanatçılar ise Dünya Müzik Günü'nün dayanışma ruhuna destek vermek amacıyla ücret talep etmeden sahneye çıktı.

MÜYORBİR Yönetim Kurulu Başkanı Burhan Şeşen, etkinlikle vermek istedikleri mesajı şöyle anlattı: "Dünya Müzik Günü'nün temel ruhu, müziğin herkes için olduğudur. Biz de MÜYORBİR olarak bu anlayışı benimsiyor ve müziğin hem ruhumuzu besleyen hem de herkesin katılabildiği, paylaşabildiği ve üretebildiği bir kültür olduğunu vurgulamak istiyoruz."

Şeşen, her yaştan insanı müziğin etrafında buluşturmayı hedeflediklerini belirterek, "Çünkü inanıyoruz ki müzik, farklı kuşakları ve farklı hayatları ortak bir paydada buluşturan en güçlü kültürel değerlerden biri" dedi.

Atölyeler de düzenlendi

Make Music Fest'26, klasik bir konser programının ötesine geçen bir içerikle hazırlandı. Sahne performanslarının yanı sıra atölye çalışmaları, indie sahne buluşmaları ve kurumsal müzik etkinlikleri de programda yer aldı.

Burhan Şeşen, festivalin çıkış noktasını izleyiciyi müziğin aktif bir parçası haline getirmek olarak özetledi:

"Make Music Fest'26'nın çıkış noktası, izleyiciyi sahne performanslarıyla buluşturmanın yanında aynı zamanda müziğin aktif bir parçası haline getirmekti. Festival boyunca konserlerin yanı sıra atölye çalışmaları, indie sahne buluşmaları ve kurumsal müzik etkinlikleri, programımızı klasik bir konser programından çok daha kapsayıcı bir etkinliğe dönüştürdü."

Yetişkinlere yönelik atölyelerde Deniz Arcak ile "Anında Şarkı", Gökçe "CheChe" Gürçay ile "Melodik Beden", Özgür Salur ile "Müzik Terapi Nedir?", Cenk Güçbilmez ile "Ses Meditasyonu & Handpan" ve Eren Tokgöz ile "Sosyal Müzik" başlıklı çalışmalar yapıldı.

Çocuklara ve ebeveyn-çocuk katılımcılara yönelik bölümde ise Evren Özkan ile "Bedenini Kap Gel", Gizem Dalgıç ile "Müziğin Kanadında Dünya Seyahati" ve Fulya Çelikel Soğancı ile "Müzik Nasıl Çalışır? / How Music Works" başlıklı atölyeler gerçekleştirildi.

Şeşen, bu çalışmalarla müzik üretiminin profesyonel sahnelerle sınırlı olmadığını göstermek istediklerini belirterek, "Toplumun her kesimine yayılan ortak bir ifade biçimi olduğunu göstermeyi amaçladık" ifadelerini kullandı.

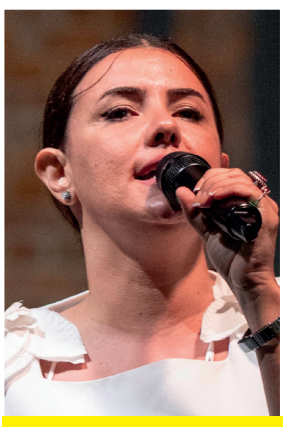
Kuşaklar bir aradaydı

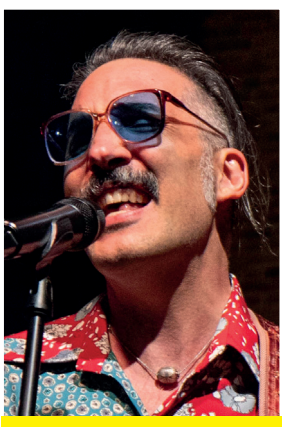
Festivalin ana bölümlerinden biri MÜYORBİR Sahnesi oldu. Türk müziğinin farklı dönemlerinden ve türlerinden isimlerin yer aldığı sahnede Ender Balkır, Dila Kalafatoğlu, Eren Tokgöz, Grup Gündoğarken, Nurdan İpek, Ezgi Aktan, DörtxDört, Hazal, Deniz Arcak, Mehmet Gümüş, Kaan Öztürk, Taner Öngür & Serap Yağız, Vecdi Yücalan, Can Kazaz, Sümer Ezgü, Bora Öztoprak, Melike Demirağ, Onur Akın ve Nejat Yavaşoğulları performans sergiledi.

Burhan Şeşen, sanatçı seçkisinde tek bir tür ya da kuşakla sınırlı kalmadıklarını vurguladı: "MÜYORBİR Sahnesi'nde yer alan sanatçılar olarak bir araya gelirken tek bir müzik türüne ya da kuşağa odaklanmadık. Amacımız Türkiye'nin zengin müzik kültürünü mümkün olduğunca kapsayıcı bir şekilde yansıtmaktı. Bu nedenle farklı tarzlardan ve farklı kuşaklardan sanatçıları aynı sahnede buluşturduk."

Şeşen, müziğin gelişiminde kuşaklar arası etkileşim ve dayanışmanın önemli bir yer tuttuğunu söyledi.

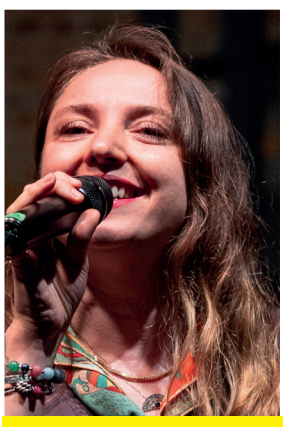

Ender **BALKIR**

Dila **KALAFATOĞLU**

Eren **TOKGÖZ**

GRUP GÜNDOĞARKEN

Nurdan **İPEK**

Ezgi **AKTAN**

DÖRTxDÖRT

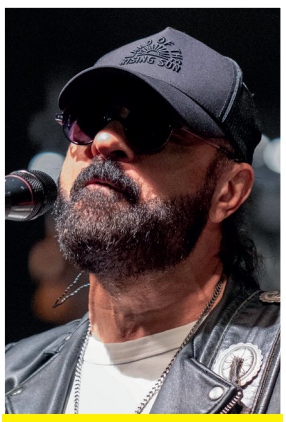

Hazal

Deniz **ARCAK**

Mehmet **GÜMÜŞ**

Kaan **ÖZTÜRK**

Taner **ÖNGÜR** Serap **YAĞIZ**

Vecdi **YÜCALAN**

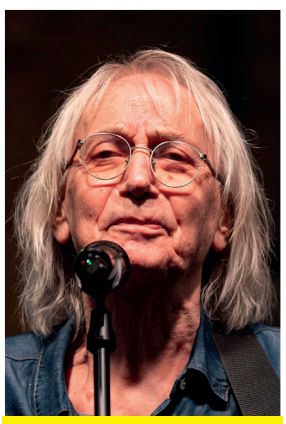

Can **KAZAZ**

Sümer **EZGÜ**

Bora **ÖZTOPRAK**

Melike **DEMİRAĞ**

Onur **AKIN**

Nejat **YAVAŞOĞULLARI**

Sanatçılardan gönüllü katkı

MÜYORBİR Sahnesi'nde yer alan sanatçılar, Dünya Müzik Günü'nün dayanışma ve paylaşım ruhuna destek vermek amacıyla ücret talep etmeden sahneye çıktı.

Burhan Şeşen, sanatçıların gönüllü katkısına dikkat çekerek şunları söyledi: "MÜYORBİR Sahnesi'nde yer alan tüm sanatçılar, Dünya Müzik Günü'nün dayanışma ve paylaşım ruhuna destek vermek amacıyla herhangi bir ücret talep etmeden sahne aldı. Kendilerine bu gönüllü katkıları ve müziğin toplumla buluşmasına verdikleri destek için bir kez daha teşekkür ediyoruz."

Bu katılım, etkinliğin dayanışma yönünü öne çıkaran başlıklardan biri oldu.

Müzik herkes için erişilebilir olmalı

Ekonomik koşulların kültür sanat etkinliklerine erişimi zorlaştırdığı bir dönemde, ücretsiz programların önemi de festivalin öne çıkan başlıkları arasında yer aldı.

Burhan Şeşen, sanatın ve müziğin herkes için erişilebilir olması gerektiğini vurgulayarak, ücretsiz etkinliklerin kültürel katılım açısından önemli bir rol üstlendiğini söyledi: "Ücretsiz etkinlikler bu açıdan sadece sosyal bir faaliyet değil, aynı zamanda kültürel katılımı güçlendiren önemli bir fırsat sunuyor. İnsanların sanatçılarla buluşabilmesi, yeni müzikler keşfedebilmesi ve hatta sahne deneyimi yaşayabilmesi kültürel yaşamın sürdürülebilirliği açısından büyük değer taşıyor."

Make Music Türkiye ve İBB Kültür'e organizasyon için teşekkür eden Şeşen, MÜYORBİR'in bu tür etkinlikleri müzik kültürünü büyüten ve toplumsal bağları güçlendiren uzun vadeli bir yatırım olarak gördüğünü belirtti.

Make Music Fest'26, Müze Gazhane'de konserleri, atölyeleri ve farklı kuşaklardan sanatçıları bir araya getirerek Dünya Müzik Günü'nün paylaşım ve dayanışma ruhunu İstanbul'a taşıdı.

MAKE MUSIC Türkiye nedir?

Make Music Türkiye, New York merkezli Make Music Alliance'ın Türkiye temsilcisi olarak 2021 yılında kuruldu. Sosyal Müzik Kültür ve Sanat Derneği bünyesinde çalışmalarını sürdüren oluşumun kurucusu, MÜYORBİR üyesi, ödüllü besteci ve müzik girişimcisi Eren Tokgöz. Gönüllülük esasına dayalı çalışan Make Music Türkiye, 21 Haziran Dünya Müzik Günü kutlamalarının Türkiye'de yaygınlaşması için etkinlikler düzenliyor. Oluşum; Make Music Fest, Make Music, Make Friends, My Song is Your Song ve İbrahim Maalouf liderliğindeki Paris 2024 Olimpiyatları Pulsations projesi gibi uluslararası organizasyonlarda da Türkiye'yi temsil ediyor.

Kamusal müzik buluşmaları sürecek

MÜYORBİR, benzer etkinlikleri farklı kurumlarla iş birliği içinde yaygınlaştırmayı hedefliyor. Burhan Şeşen, müziğin kamusal alanda daha görünür olmasını önemsediklerini belirterek, Make Music Fest'26'ya gösterilen ilginin bu ihtiyacı ortaya koyduğunu söyledi.

"MÜYORBİR olarak müziğin kamusal alanda çok daha görünür olmasını ve daha fazla insana ulaşmasını önemsiyoruz. Make Music Fest'26'nın gördüğü ilgi de bu tür etkinliklere ihtiyaç duyulduğunu gösterdi" diyen Şeşen, önümüzdeki dönemde müziği konser salonlarının dışında meydanlarda, parklarda ve kolay ulaşılabilir yaşam alanlarında halkla buluşturmayı amaçladıklarını ifade etti.

Şeşen, "Çünkü kültürel hayatın zenginleşmesi, sanatın gündelik yaşamın doğal bir parçası haline gelmesiyle mümkün" dedi.

Çağdaş bir meslek birliği:

MÜYORBİR'in kuruluş öyküsü

MÜYORBİR'in kuruluş öyküsü, yorumcu sanatçının emeğini görünür kılmak için verilen sabırlı, inançlı ve uzun soluklu bir mücadelenin hikâyesidir. MÜYORBİR, çeyrek asırdır bu mücadelenin en önemli taşıyıcılarından biri olarak müzik hayatımızdaki yerini koruyor.

YAZAN VE DERLEYEN:

ALİ RIZA TÜRKER

MÜYORBİR Kurucu Genel Sekreteri

Müzik Yorumcuları Meslek Birliği (MÜYORBİR), yorumcu hakları alanında çeyrek asrı geride bıraktı. Bugün 3 bini aşkın üyesiyle yoluna devam eden birlik, sanatçı emeğini korumak, yorumcunun hakkını görünür kılmak ve müzik dünyasında güçlü bir temsil alanı yaratmak için çalıştı.

25. yıl etkinlikleri "Yorumcu müzik hayatının lokomotifidir" sözüyle hazırlandı. İstanbul Festivali kapsamında Yenikapı Etkinlik Alanı'nda yapılan "Rüya Gibi Bir Gece" konserinde Cem Adrian, Aylin Aslım, Kubat, Gökhan Türkmen, Hande Yener ve Nükhet Duru sahne aldı. Sanatçılar ücret almadı; gelir, ihtiyaç sahibi müzik emekçilerine destek amacıyla oluşturulan fona aktarıldı.

MÜYORBİR'in 25. yılı, Türkiye'de yorumcu haklarının hangi koşullarda doğduğunu hatırlamak açısından anlamlıydı. Üyelerle paylaşılan "Zaman Yolculuğunda Türkülerimiz ve Deyişlerimiz – Günümüzde Türk Makam Müziği" kitabı da bu yılın kalıcı çalışmalarından biri oldu.

KURULUŞ GÜNLERİNE DÖNÜYORUZ

1990'lı yıllar Türkiye müzik hayatının en hareketli dönemlerinden biriydi. Unkapanı Plakçılar Çarşısı'nda büyük bir üretim vardı. Her gün yeni albümler çıkıyor, popüler müzikte pek çok yeni isim geniş kitlelere ulaşıyordu. Ancak 2000'lere yaklaşırken bu canlılık azaldı. Fiziki satışlar geriledi, sektör daraldı, müzik üreticileri ekonomik olarak zorlanmaya başladı.

O yıllarda radyolar, televizyonlar, oteller, kafeler ve restoranlar için müzik ticari hayatın önemli bir parçasıydı; fakat yorumcuların emeği çoğu zaman

karşılığını bulmuyordu. MÜYORBİR fikri bu ihtiyaçtan doğdu. Bestecilerin ve söz yazarlarının örgütlü hak takibi vardı. Yorumcu sanatçıların da aynı biçimde temsil edilmesi gerekiyordu.

1999'da çalışmalara başlandı. Tüzük hazırlandı, hukuki destek alındı; fakat kuruluş başvurusu için 51 kurucu üyenin imzası gerekiyordu. Birçok yorumcu sanatçı örgütlenmenin önemini henüz yeterince kavramamıştı. Bazı yapımcılar ise sanatçıları bu girişimden uzak tutmaya çalışıyordu. Buna rağmen sabırla anlatıldı: Yorumcunun hakkı korunmalıydı.

23 Aralık 1999'da İstanbul Elmadağ'daki Kervansaray Gazinosu'nda tarihi bir buluşma yapıldı. 52 kurucu üye MÜYORBİR Tüzüğü'nü imzaladı. Nisan 1999'da başlayan çalışmalar engellere rağmen başarıya ulaştı. Tüzük Kültür Bakanlığı tarafından onaylandı ve MÜYORBİR'in yolu açıldı.

MÜYORBİR'İN YASAL DAYANAĞI

MÜYORBİR'in kuruluşunun temelinde, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu yer alır. Kanun, eser sahipleri ile eser sahibine komşu hak sahiplerini ayrı ayrı tanımlar. Bir eseri sesiyle ya da enstrümanıyla icra eden yorumcu sanatçılar da bu kapsamda "komşu hak sahibi" kabul edilir.

1 Nisan 1999'da Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen "Fikir ve Sanat Eserleri Sahipleri ile Komşu Hak Sahipleri Meslek Birlikleri ve Federasyonları Hakkında Tüzük", icracı sanatçıların meslek birliği kurmasının önünü açtı. Ardından 20 Mayıs 1999'da yayımlanan tip statüyle meslek birliğinin kuruluş yapısı tamamlandı.

Türkiye'de 1955 yılında kabul edilen Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 42. maddesi, komşu hak sahipleri olan icracı sanatçıların haklarının, kuracakları meslek birlikleri aracılığıyla takip ve tahsil edilebileceğini hükme bağlıyordu. MÜYORBİR, bu yasal zeminden güç alarak yorumcu sanatçıların haklarını korumak üzere kuruldu.

MÜYORBİR'İN KURULUŞUNA KATKI SAĞLAYANLAR

Kuruluş sürecinde emeği geçenleri anmadan bu hikâye eksik kalır. Dönemin Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürü Abdurrahman Çelik ile yardımcısı Günay Görmez'in katkıları unutulmaz. Baha Boduroğlu ve Selçuk Alagöz, deneyimleri ve örgütleme becerileriyle sürece büyük destek verdi. Bugün ikisini de saygı, şükran ve rahmetle anıyoruz.

Av. Aydın Kurban yasal süreçte, Av. Ali Yüksel ise tüzük hazırlığında önemli katkılar sundu. MÜYORBİR'in ilk çalışmalarının Türker Reklamcılık ve Organizasyon Şirketi'nin mütevazı ofisinde yürütülmesi de kuruluş hikâyesinin unutulmaz ayrıntılarındandır.

SABIRLI AMA İNANÇLI BİR YOLA ÇIKILMIŞTI

Yasal işlemler tamamlandıktan sonra MÜYORBİR'i ilk genel kurula götürecek geçici yönetim oluşturuldu ve başkanlığa Ferdi Tayfur seçildi. Girişim olumlu yankı bulunca Hakan Peker, Mustafa Sandal ve Kenan Doğulu gibi popüler

Ortak lisanslama çalışmaları başladıktan sonra müzikteki meslek birlikleri başkan ve yönetim kadrosu ile bir değerlendirme toplantısı düzenledi.

Telif Hakları Yasası'nda yapılacak değişikliklerle ilgili meslek birliği yetkilileri Kültür Bakanlığı'nda toplandı.

"VEFA" ADINA BİR HATIRLATMA

68 kuşağının temsilcileri olan ve Türk Pop Müziği'nde ekol yaratmış üç değerli yorumcu sanatçımızı birbiri ardına yitirmiştik. Önce Barış Manço, ardından Fikret Kızılok ve uğurladığımız son değerimiz de Cem Karaca olmuştu. Bu üç değerli sanatçımız genç kuşaklara duygu yüklü, toplumsal mesajlı ve kimi protest uyarılardan oluşan ancak emsalsiz bir şarkı hazinesi bırakmışlardı.. Yaşlandıklarını görmeden göç ederken son demlerde gördükleri; bu dünyadan beklediklerini alamamaktı. Yani vefasızlıktı... Türk kültürüne kazandırdıklarına karşılık ülkece onlara karşı borç hanemizde silinmez bir yekün takılı kaldı. Cenazelerinde görülen; onların unutulmadığını gösteren birer kitlesel hareket gibiydi. Ancak sanatçıya yaşarken gösterilmesi gerekenler gerçeğini kalabalıklar

silip atamadı.

MÜYORBİR, yaşayan ve yaşarken kutlanması gereken sanatçılarımıza sarılmak ve onları ödüllendirmek için 8 Ocak 2003 tarihinde bir ödül töreni düzenlemişti. Müzikte tam 40 yılı geride bırakan Erol Büyükburç, Erkin Koray, Salim Dündar ve Çetin İnöntepe Maslak'taki Princess Otel'de düzenlenen bir kokteylde 40 yılın onur ödüllerine sahip oldular. O gün birçok meslektaşlarıyla birlikte Kültür Bakanlığı yetkilileri ve meslek birlikleri yöneticileri 40 yıllık sanatçıları bağırlarına bastılar. Salonda her medya kuruluşundan en az iki temsilci vardı. Resimler çekildi ve notlar alındı. Bu organizasyonu izleyen günlerde ne yazık ki yazılı basında ve televizyonlarda bir-iki küçük haberin dışında bu anlamlı organizasyonu hakkıyla duyuran ve 40 yıllık sanatçılarımıza hakettiği satırları yazan hiçbir kaleme rastlamadık. Bir zamanlar kitleleri peşlerinden sürükleyen bu sanatçılara yine gerekli vefayı göstermemiştik. Onları alkışlamayı unutmuştuk. Çünkü magazinel kriterler gece yarıları iki TV şöhretinin işkembeciden sonra hangi kabuğa çekileceğini önemli kılıyordu.

Aradan 16 ay geçti...

Biz bu vefasızlığı unutmadık. Hatırlatmayı da bir insanlık borcu olarak belledik. Peki "bu kriterleri kimler koyuyor?" diye bir soru akla gelebilir. Bu soruları medyayı idare edenlere sormak gerekiyor... Cevapları onlarda gizli... Vefadan yana olanlar ise Barış Manço'nun, Fikret Kızılok'un ve Cem Karaca'nın ufuktaki acı tebessümlerini izliyorlar şimdi...

isimler de sürece destek verdi. İlk genel kurulun ardından Selçuk Alagöz başkan, Ali Kocatepe başkan yardımcısı, Turhan Yükseler muhasip üye oldu. Orhan Gencebay, Sibel Turnagöl, Sinan Erkoç, Baha Boduroğlu ve bendeniz Ali Rıza Türker de ilk yönetimde yer aldı.

MÜYORBİR kısa süre içinde Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM), Musiki Eseri Sahipleri Grubu Meslek Birliği (MSG) ve Bağlantılı Hak Sahibi Fonogram Yapımcıları Meslek Birliği (MÜ-YAP) ile aynı masaya oturdu. Televizyon, radyo, otel ve kafelerde müzik kullanımına ilişkin görüşmeler başladı. Süreç kolay ilerlemedi; davalar açıldı, uzun müzakereler yapıldı. Sonunda pek çok yayın kuruluşu ve otel meslek birlikleriyle anlaşma yoluna gitti.

2003 yılı sonunda MÜYORBİR'in üye sayısı 200'e yaklaştı. 2004 yılı itibarıyla elde edilen gelirler hak sahibi üyelere dağıtıldı. Böylece birlik, yorumcu emeğinin karşılığını somut biçimde koruyan bir yapıya dönüştü.

ÜÇÜNCÜ YILDÖNÜMÜNDE OLUŞAN VEFA TABLOSU

MÜYORBİR'in kuruluş yıllarında

MÜYORBİR ekibi, 2009 yılında Madrid'de düzenlenen Uluslararası İcracı Sanatçılar Tepe Birliği (SCAPR) toplantısına gözlemci olarak katıldı.

hak takibinin yanında vefa duygusu da öne çıktı. 8 Ocak 2003'te, birliğin 3. kuruluş yıldönümünde müzikte 40 yılını geride bırakan Erol Büyükburç, Erkin Koray, Salim Dündar ve Çetin İnöntepe'ye ödülleri verildi. Barış Manço, Fikret Kızılok ve Cem Karaca gibi değerlerin kaybı, sanatçıları yaşarken onurlandırmanın önemini bir kez daha göstermişti.

ORTAK LİSANSLAMA ÇALIŞMALARININ ÖNEMİ

2006'da MÜ-YAP ve MÜYORBİR ortak lisanslama için protokol imzaladı. Amaç, müzik kullanıcılarının karşısına daha düzenli ve güçlü bir yapıyla çıkmaktı. Ardından Radyo Televizyon Yayıncığı Meslek Birliği (RATEM) ile görüşmeler yapıldı. Yayıncı kuruluşların lisanslanması, hak mücadelesinin önemli başlıklarından biri haline geldi.

2007'de MESAM, MSG, MÜ-YAP ve MÜYORBİR ortak lisanslama çalışmalarını daha geniş bir zemine taşıdı. Oteller, yayıncılar, markalar ve umumi mahallerle yapılan görüşmeler bu birliktelikle güç kazandı. 2008'de Ortak Lisanslama Birimi'nin temeli atıldı. Bu yapı, müzik haklarının daha düzenli ve etkili biçimde takip edilmesi için kuruldu.

55 TV KANALIYLA SÖZLEŞME İMZALANDI

Dört meslek birliği, Türkiye Otelciler Federasyonu ile yapılan anlaşmanın ardından televizyon yayıncılarıyla da masaya oturdu. 55 TV kanalıyla sözleşme imzalanması tarihi bir adım oldu. Ardından RATEM üyesi yüzlerce yayıncı kuruluşla genel lisanslama sürecine girildi. Bu gelişmeler, meslek birliklerinin birlikte hareket ettiğinde ne kadar etkili sonuçlar alabileceğini gösterdi.

MÜZİK DÜNYASININ YENİ ORTAĞI TURKCELL

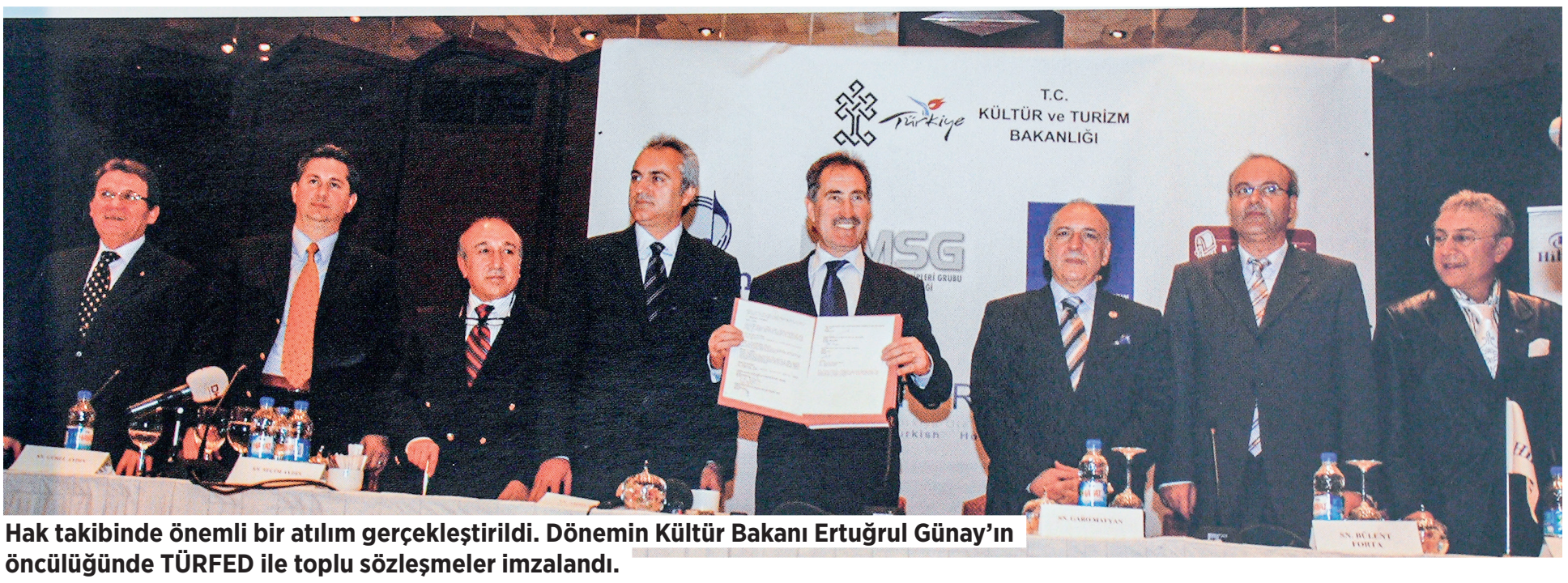
Fiziki satışların gerilediği yıllarda dijital müzik yeni bir alan olarak büyümeye başladı. Turkcell ile müzik meslek birlikleri arasında yapılan protokol, mobil ortamda hakların korunması açısından önemli bir başlangıç oldu. 2007 yılı, Türkiye müzik hayatında yeni bir yolculuğun işaretiydi.

2007 yılında Turkcell ile yapılan anlaşmayla dijital hak takibinin temeli atıldı.

Dönemin Kültür Bakanı Ertuğrul Günay'ın öncülüğünde televizyon kanallarıyla tepe anlaşması sağlandı.

Hak takibinde önemli bir atılım gerçekleştirildi. Dönemin Kültür Bakanı Ertuğrul Günay'ın öncülüğünde TÜRFED ile toplu sözleşmeler imzalandı.

MÜYORBİR, Cannes'de düzenlenen MIDEM Fuarı'na ilk kez katıldı.

MÜYORBİR, 2010 yılında düzenlediği tarihi organizasyonla müzikte 50. yılını kutlayan sanatçılara onur ödülleri verdi.

MÜYORBİR, DÜNYA MÜZİK FUARI'NA KATILDI

MÜYORBİR, 2007'de Cannes'da düzenlenen MIDEM isimli Dünya Müzik Fuarı'na ilk kez katıldı. Sonraki yıllarda fuara stant açarak da katılan birlik, Türkiye'nin yorumculuk alanındaki öncü meslek birliği olarak uluslararası temaslarını geliştirdi.

SCAPR'LA İLK BULUŞMA

2009'da MÜYORBİR, Madrid'de düzenlenen SCAPR (İracı sanatçıların haklarını yöneten uluslararası, kar amacı gütmeyen bir topluluk) Genel Kurulu'na gözlemci olarak katıldı. Ardından Atina'da Yunanistan'daki ERATO ve APOLLON meslek birlikleriyle görüşmeler yapıldı. Bu temaslar, MÜYORBİR'in uluslararası alandaki yerini güçlendirdi.

10. YILDA YARATILAN BİR VEFA TABLOSU

Yıl 2010. MÜYORBİR 10. yaşına ulaşmıştı. Üye sayısı 1499 yorumcuya, kayıtlı eser sayısı ise 95 bin seviyesine çıkmıştı. Lisanslama alanında da önemli bir büyüme sağlanmış; umumi mahal, temsili alan ve dijital mecralarda yapılan sözleşme sayısı 2649'a ulaşmıştı.

MÜYORBİR 10. yılına geldiğinde artık müzik dünyasının yerleşik kurumlarından biriydi. Kuruluşta imza bulmakta zorlanılan günlerden, binlerce sanatçının emeğini temsil eden bir yapıya ulaşılmıştı.

10. yıl kutlaması yine vefa duygusuyla düzenlendi. "Müzikte 50. Yıl Onur Ödülleri" töreninde Adnan Şenses, Ayten Alpman, Alpay, Berkant, Erkin Koray, Erol Büyükburç, Gönül Yazar, İlham Gencer, Metin Ersoy, Mustafa Kandıralı, Mustafa Sağyaşar, Nesrin Sipahi, Neşet Ertaş, Salim Dündar, Önder Bali, Şevket Uğurluer, Tülay German ve Yaşar Özel onurlandırıldı.

Bugün geriye bakıldığında MÜYORBİR'in kuruluş öyküsü, yorumcu sanatçının emeğini görünür kılmak için verilen sabırlı, inançlı ve uzun soluklu bir mücadelenin hikâyesidir. MÜYORBİR, çeyrek asırdır bu mücadelenin en önemli taşıyıcılarından biri olarak müzik hayatımızdaki yerini koruyor.

MÜYORBİR Kurucu Genel Sekreteri

Ali Rıza Türker

25. KURULUŞ YILI ÖDÜLÜYLE

(Yazının tamamı MÜYORBİR'in web sitesinden okunabilir.)

Bir toplumun hafızası şarkı arşivinde saklı

BATIKAN BAKSI

Bir dönemin acısını, neşesini ya da sessiz isyanını hatırlamak için tarih kitaplarına değil, o yılların şarkılarına bakarız; çünkü müzik, zamanın ruhunu hapseden yegane zaman makinesidir. Fakat o melodiyi ete kemiğe büründüren sanatçının emeği arşivlerin karanlığında kaybolduğunda, sadece bir şarkıyı değil, kendi toplumsal kimliğimizi de yitirmiş oluruz. Türkiye'nin göç sancılarından dijital yalnızlığına uzanan yarım asırlık müzikal yaş halkalarını geriye sarıyor; mikrofona bırakılan emeğin, sansürlere inat susmayan seslerin ve geçmişi korumanın neden ağır bir kültürel nöbet olduğunun izini sürüyoruz

GÖRSEL YAPAY ZEKÂ İLE ÜRETİLDİ.

Bir plağın üzerine inen iğnenin çıkardığı o ilk hışırtı, kasetçaların play tuşuna basıldığında duyulan o mekanik ses veya bugün bir dijital platformda çalma tuşuna dokunduğumuz o an... Tüm bunların sonucunda ortaya çıkan o melodiyi duymaya başladığımızda, zihnimizde sadece notaların belirli bir ritimle ve matematik doğrultusunda dizilişini algılamayız aslında. O melodinin hayatımıza girdiği anın kokusunu, odanın ışığını, sokaktaki kalabalığı ve en önemlisi o günkü toplumsal iklimin ağırlığını veya hafifliğini hatırlarız. Geçen yıllarda Bavul Dergi'de yazdığım bir Cahit Berkay yazısına başlık olarak "müzik de koku gibidir, silinen anları geri getirir" cümlesini kurmuştum. Çünkü, baktığımızda müzik, insanlık tarihinin en dolaysız, en samimi ve manipüle edilmesi en zor hafıza kayıt cihazı. Nitekim, toplumlar da; kaybettiği değerleri, kazandığı zaferleri, sessiz isyanlarını, ekonomik buhranlarını ve en coşkulu sevinçlerini şarkılar aracılığıyla kodluyor. Tıpkı bir ağacın yaş halkaları gibi, her dönemin müziği o yılların iklimini de kendi içinde saklıyor.

Peki, bu kodların saklandığı arşivler silindiğinde, bir master kayıt kaybolduğunda veya tozlu raflarda çürümeye terk edildiğinde aslında neyi kaybediyoruz? Cevabı basit: Bu durumda sadece bir şarkı değil, o dönemin ruhu, bir kuşağın ortak hissi, sokağın nabzı ve belki de en önemlisi o esere nefes veren, onu ete kemiğe büründüren sanatçının eşsiz emeği kaybolur gider. Gelin şimdi, müziğin sadece bir eğlence aracı değil, aynı zamanda devasa bir toplumsal bellek ve kültürel miras olduğu gerçeğine geniş bir perspektiften bakalım!

Sesi olmayan bir tarih yazılabilir mi?

Bir eserin sözü ne kadar derin, bestesi ne kadar kusursuz olursa olsun, o eseri kitlelerin ruhuna kazıyan, onu sıradan bir şarkı olmaktan çıkarıp bir dönemin marşı haline getiren şey yorumcunun sesindeki titreşimdir, icrasına kattığı o dolu dolu ruh halidir. Yorumcu, sadece bir şarkıyı seslendiren kişi değil; o dönemin acılarını, neşesini ve umudunu kendi ses tellerinden geçirerek dinleyiciye aktaran bir elçidir esasında. Bu yüzden arşiv, en temelinde sanatçının emeğini ve yorumcunun hakkını görünür kılan en güçlü kanıttır. Geçmişe dönük bir kaydın kaybolması, sadece bir ses dosyasının silinmesi anlamına da gelmez; o yorumcunun yıllarını verdiği emeğin, stüdyoda geçirdiği uykusuz gecelerin ve sahneden seyirciye aktardığı o muazzam enerjinin de yok sayılması demektir. Yorumcu haklarını korumak ve bu hakların tescil edildiği arşivleri yaşatmak, müziği sadece anlık tüketilen bir meta olmaktan çıkarıp, ona hak ettiği saygınlığı geri vermektir.

Sansür mekanizması, müzik tarihini nasıl etkiler?

Toplumsal hafızayı sadece popüler olan ve kitlelerce hep bir ağızdan söylenen şarkılar oluşturmaz; bazen hiç çalınamamış, radyolardan aforoz edilmiş, denetim kurullarının tozlu raflarında "yayınlanamaz" damgası yemiş şarkılar da o dönemin en keskin aynasıdır. Mesela 12 Eylül öncesi ve sonrasındaki o ağır siyasi iklimde, sadece bir kelime yüzünden, bazen sadece kullanılan bir enstrüman (örneğin bağlamanın fazla "sol", elektro gitarın fazla "yabancı" bulunması gibi...) yüzünden kitlelere ulaşması engellenen sayısız kayıt var müzik tarihimizde. İşte tam da bu yüzden, müzik arşivi salt bir şarkı deposu değildir pratikte. Aynı zamanda bir ülkenin demokratikleşme sancılarının, ifade özgürlüğü arayışının da belgesi niteliği taşır şarkılar. O dönemlerde elden ele gizlice dolaşan kasetler, üzerine başka isimler yazılarak saklanan bantlar, bir toplumun kendi sesine sahip çıkma refleksidir. Bugün o "yasaklı" kayıtları eksiksiz bir şekilde dijital arşivlere, doğru icracı künyeleriyle aktarmak, geçmişin ayıplarıyla yüzleşmek ve müziğin susturulamaz doğasını da taçlandırmak demek.

Dijital çağda arşivciliğin kültürel sorumluluğu ne?

Fiziksel kaset ve plaklardan, CD'lerden dijital bulutlara geçiş yaptığımız bu hız çağında, müzik arşivi oluşturmak ve korumak bambaşka bir boyut kazandı. Ben kendi adıma fiziksel albüm toplamaya bayılsam da dijital müzik de hayatımızın tartışmasız en önemli eşlikçilerinden biri. Algoritmaların bizi sürekli "yeniye", "tüketilebilir olana" ve "popülere" yönlendirdiği bir ekosistemde yaşıyoruz. Dijitalleşme bize müthiş bir erişim kolaylığı sağlasa da, devasa bir veri yığınının içinde geçmişin izlerini doğru etiketlerle,

doğru icracı, söz yazarı ve besteci haklarıyla korumak da ağır bir kültürel sorumluluk esasında. Şu bir gerçek ki doğru tasnif edilmemiş, künyesi eksik bırakılmış her dijital kayıt tahmin edeceğimiz üzere gelecekte yersiz yurtsuz kalmaya da mahkum. Geçmişin izlerini bugünün teknolojisiyle ama dünün emeğine duyulan sonsuz saygıyla korumak, müziğin endüstriyel bir çarka kurban gitmesine karşı bir duruşun da ta kendisi.

Ekonomik darboğazlar ve yorumcuların görünmez emeği...

Toplumsal mevzulardan bahsederken, bu şarkıları üreten ve icra eden insanların hayatın gerçekliğinden kopuk yaşadığını düşünmek en büyük yanılgılardan birisi burada anlaşalım. Özellikle sosyo-ekonomik uçurumlar, sektördeki gelir eşitsizlikleri ve toplumsal olaylar, en çok da kültür-sanat hayatını ve dolayısıyla müzisyenleri vuruyor. Pandemi döneminde sahnelerin kapanmasıyla yaşanan derin trajedi, müziğin "lüks", müzisyenin ise kriz anında "gözden çıkarılabilir" görüldüğü o çarpık algıyı bir kez daha yüzümüze vurdu. Toplumlar, en acı gününde şarkılarla teselli bulup en mutlu anında müzikle eğlenirken, o şarkılara nefes veren yorumcunun hayat mücadelesini çoğu zaman görmezden gelir. İşte yorumcu hakkı ve arşivin değeri de tam olarak burada romantik bir kavram olmaktan çıkıp hayati bir güvenceye dönüşür. Bir eserin yıllar sonra bile bir dizide, bir reklamda veya bir dijital platformda çalındığında icracısına telif olarak dönmesi, sadece hukuki bir prosedür değil; o sanatçının varoluşuna, onuruna ve mesleki sürdürülebilirliğine sunulan da bir saygı duruşu olduğundan dolayısıyla arşiv de emeğin sömürülmesine karşı kurulmuş en güçlü barikat olma görevi taşıyor.

Dönemler, duygular ve şarkılar: Türkiye'nin müzikal belleği

Toplumların içinden geçtiği siyasi, ekonomik ve sosyolojik darboğazlar, sevinç çığlıkları veya sessiz kabullenişleri her zaman şarkılara sızar bu kuşkusuz. Çok geriye gitmeden, Türkiye'nin son elli yılına baktığımızda, her on yılın kendine has bir ritmi olduğunu görmek mümkün. Bazen kırsaldan kente göçün getirdiği o büyük yalnızlık, bir arabesk veya Anadolu Rock tınısında vücut bulur; bazen de ekonomik bir krizin veya askeri bir darbenin ardından gelen içe kapanış, akustik bir gitarın tellerinde yankılanır müzik tarihimizde. Geçmişle bağ kurduğumuz, sadece bireysel değil toplumsal hafızamızı da tetikleyen o dönüm noktalarına şarkılar üzerinden bakmak, aslında kendi tarihimizi de okumak bir yerde. Peki o şarkıları bir hatırlayalım mı?

Hüzün, göç ve toplumsal sancılar...

Türkiye'nin sanayileşme sancıları çektiği, köyden kente göçün hızlandığı ve siyasi atmosferin gerginleştiği yıllar... Bu dönemde şarkılar, sınıf çatışmalarının, büyük şehirde kaybolmuşluğun ve toplumsal yasların sesi oldu. Aşırı radikal söylemlerden ziyade, insanın temel hak arayışına odaklanan o sessiz ama güçlü damar bu eserlerde attı.

Cem Karaca

Tamirci Çırağı

Zülfü Livaneli

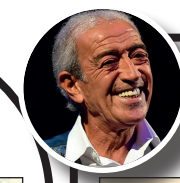
Yiğidim Aslanım

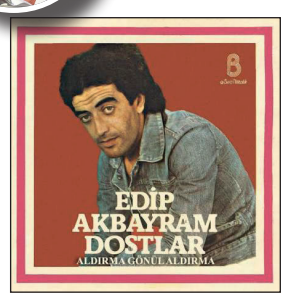

Selda Bağcan

Adaletin
Bu Mu Dünya?

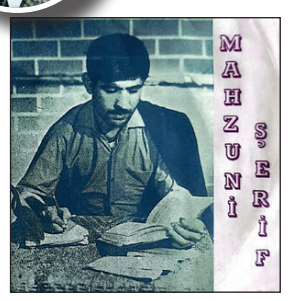

Edip Akbayram

Aldırma Gönül

Aşık Mahzuni Şerif

Yuh Yuh

Kabuk değiştirme, umut ve yeni açılımlar...

80'lerin o ağır, baskıcı ve içe dönük havasının dağılmaya başladığı, Türkiye'nin dünyaya entegre olduğu yıllarda; renkli televizyon dönemiyle, özel radyolarla, rock ve pop'un patlamasıyla, yıllar süren suskunluğun ardından gelen o devasa neşe ve coşku patlaması... Şehirleşmenin hızı müziğin ritmini de hızlandırmıştı.

MFÖ

Ele Güne Karşı

Sezen Aksu

Hadi Bakalım

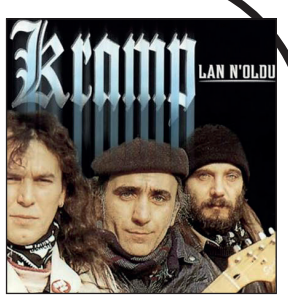
Bulutsuzluk Özlemi

Acil Demokrasi

Yeni Türkü

Fırtına

Kramp

Lan N'oldu

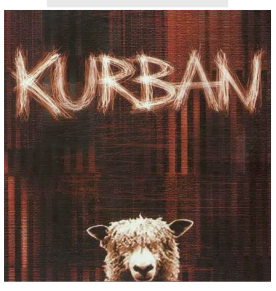
Bireyselleşme, alternatif kültür ve içsel isyanlar devredeydi...

Milenyuma yaklaşırken Türkiye'de rock müzik de altın çağını başlatmıştı. Bireyin kendi varoluşunu sorgulaması, medyanın eleştirilmesi, elektronik altyapıların denendiği ve kadınların sahnede tavizsiz bir şekilde yerini aldığı dönem, sahnede yaratılan o saf enerjinin yıllar sonra bile aynı yoğunlukla hissedilebileceğinin de kanıtıydı.

Şebnem Ferah

Vazgeçtim Dünyadan

Kurban

Yalan

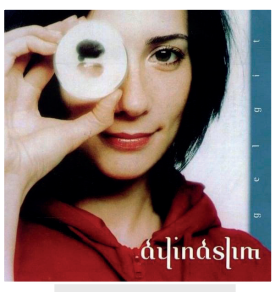
Özlem Tekin

Aşk Her Şeyi
Affeder mi?

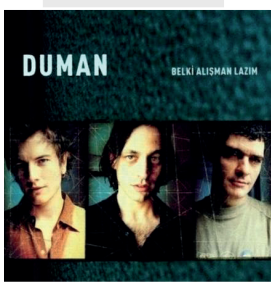
mor ve ötesi

Daha Mutlu Olamam

Aylin Aslım

Senin Gibi

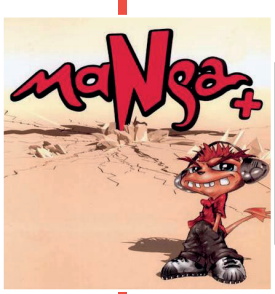

Duman

Belki Alışman Lazım

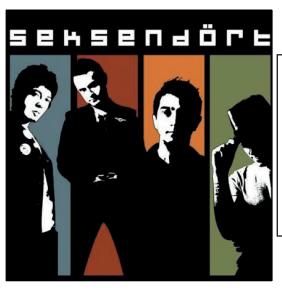
Kentin yeni sesleri, parçalanmışlık ve dijital yalnızlıklar...

Rock müzik, 2000'lerin başından itibaren hem bir önceki nesli öne sürerken hem de yeni isimleri aileye katmakla meşguldü... Bu dönemde şarkılar artık devasa stüdyolardan değil, yatak odalarından, ev stüdyolarından ve doğrudan ekranlardan yayılmaya başlamış; müzik türleri arasındaki sınırlar kalkmış, yalnızlıklar ve sevinçler artık daha dijitalleşmiş, daha anlık ve bir o kadar da karmaşık olmuştu.

maNga

Bir Kadın Çizeceksin

Seksendört

Ölürüm Hasretinle

Pinhani

Hele Bir Gel

Barış Akarsu

Vurdum En Dibe Kadar

Yüksek Sadakat

Aklımın İplerini Saldım

Gripin

Böyle Kahpedir Dünya

Hayko Cepkin

Yarası Saklı

Sonuç olarak, kaybolan her şarkı, kasten ya da ihmal sonucu arşive girmeyen her nota, toplumun hafızasından silinmiş bir anı, koparılmış bir yaprak. Arşivlemek, şarkıları salt dijital veriler, 1'ler ve 0'lar olarak bir sunucuya kopyalamak da değil. Arşivlemek, o şarkının çalındığı ilk konserde basçının alnından düşen ter damlasını, o plağı doldururken stüdyoda solistin hissettiği kalp çarpıntısını ve tüm bunların yarattığı o görünmez aurayı da korumaktan geçiyor.

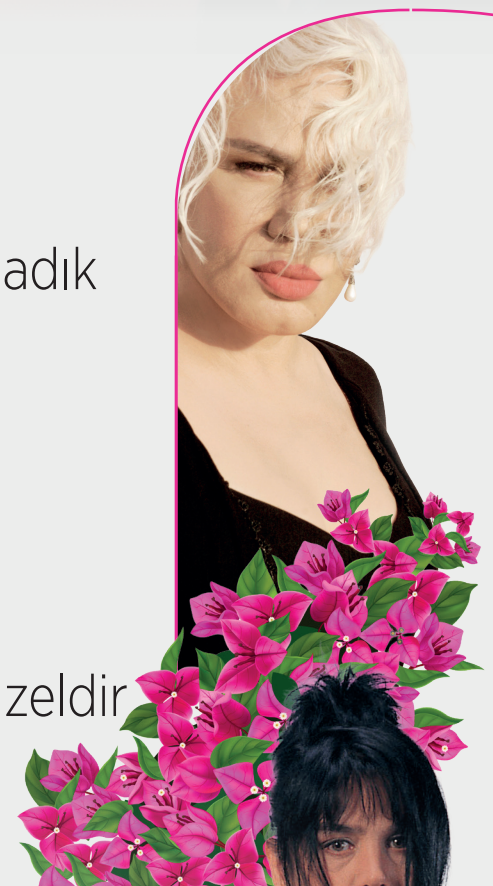
Sezen Aksu

Minik Serçe

Minik Serçe Sezen Aksu, yarım asrı aşkın kariyeri boyunca pop müziğe yön verdi. Şarkıları, sözleri ve besteleriyle kuşakların hafızasında yer edinen Aksu, Türkçe popun en belirleyici isimlerinden biri oldu.

Stüdyo albümleri

- **1977** Allahaısmarladık
- **1978** Serçe
- **1980** Sevgilerimle
- **1981** Ağlamak Güzeldir
- **1982** Firuze
- **1984** Sen Ağlama
- **1986** Git...
- **1988** Sezen Aksu ’88
- **1989** Sezen Aksu Söylüyor
- **1991** Gülümse
- **1993** Deli Kızın Türküsü
- **1995** Işık Doğudan Yükselir
- **1996** Düş Bahçeleri
- **1997** Düğün ve Cenaze
- **1998** Adı Bende Saklı
- **2000** Deliveren
- **2002** Şarkı Söylemek Lazım
- **2003** Yaz Bitmeden
- **2005** Bahane/Kardelen
- **2008** Deniz Yıldızı
- **2009** Yürüyorum Düş Bahçeleri’nde...
- **2011** Öptüm
- **2017** Biraz Pop Biraz Sezen
- **2018** Demo
- **2022** Demo 2
- **2025** Paşa Gönül Şarkıları
- **2026** Biz de Yeniden Başlarız

45'Likler

1975
Haydi Şansım / Gel Bana

1976
Kusura Bakma / Yaşanmamış Yıllar
Olmaz Olsun / Seni Gidi Vurdumduymaz

1977
Allahaısmarladık / Kaç Yıl Geçti Aradan
Kaybolan Yıllar / Neye Yarar

1978
Gölge Etme / Aşk

1979
İlk Gün Gibi / Yalancı
Allah Aşkına / Sensiz İçime Sinmiyor

1983
Heyamola
Ali Kocatepe ve Coşkun Demir ile

Sıngle'lar / Özel Yayınlar

1985
Küçük Bir Aşk Masalı
Özdemir Erdoğan ile

1992
Hadi Bakalım

1996
Cumartesi Türküsü

1998
Erkekler

1999
Sarı Odalar

2018
İhtimal Ki

2020
Bir Vurgun Bu Sevda
Tutuklu

2022
Yavrucanım

2023
Ben Annemi İsterim
Rahatı Kaçan Ağaç

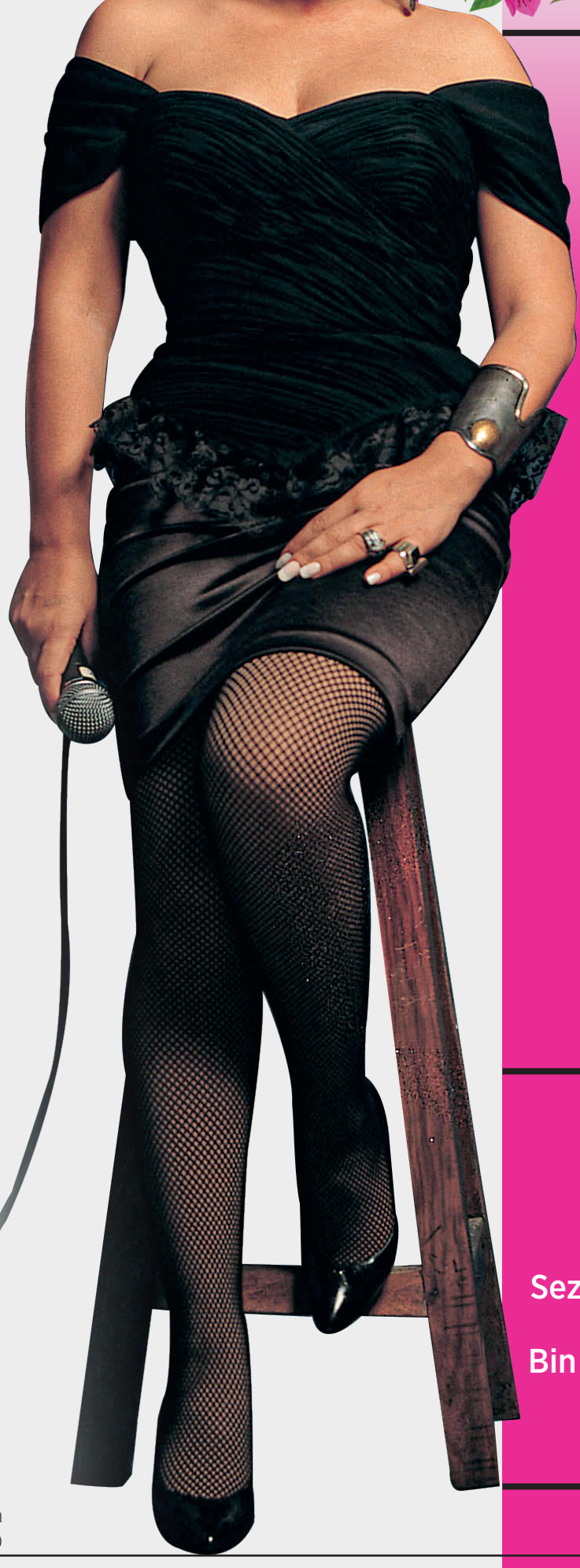
2024
Begonvil/Üşüdüm

2025
Bir Çocuk Sevdim

2026
Erkekler de Yanar

(Liste, dijital kataloglarda ayrı yayın olarak yer alan ya da albüm dışı / özel yayın kimliğiyle öne çıkan çalışmalardan derlenmiştir.)

Filmografi / Kamera Önü

Sahne / TV / Müzikal

1981-1982
Sezen Aksu Aile Gazinosu
1985-1986
Bin Yıl Önce, Bin Yıl Sonra
1990'lar
Sezen Aksu Show

Livaneli belgeseliyle yakın tarihe bakış

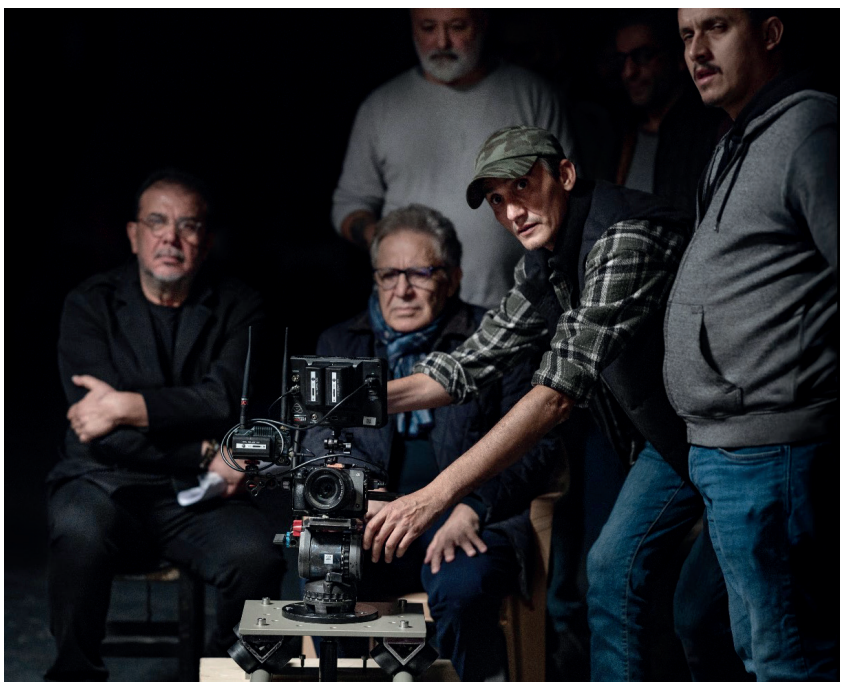
“Livaneli – Bir İnsanın ve Bir Ülkenin Hikâyesi”, kısaltılmış festival versiyonuyla bile bir ömre sığan üretim tutkusunu ve toplumsal sorumluluk bilincini aktarmakta oldukça başarılı. Yapım, önümüzdeki süreçte dört saatlik tam ve kesintisiz versiyonuyla izleyiciyle buluştuğunda Türkiye’nin yakın tarihine ilişkin en nitelikli görsel hafıza belgelerinden biri olarak tarihteki yerini alacak.

ORHUN ATMIŞ

Müze Gazhane, 18 Haziran akşamı Türkiye'nin yakın tarihine sanatıyla, edebiyatıyla, sinemasıyla ve siyasi tanıklıklarıyla yön vermiş bir figürün, Zülfü Livaneli'nin 80 yıllık yaşam öyküsüne ev sahipliği yaptı. İBB Kültür ve Livaneli Vakfı işbirliğiyle düzenlenen açık hava gösterimi, Gazhane'nin endüstriyel dokusunu binlerce izleyicinin ortak hafızasıyla buluştururken bu tür açık hava gösterimlerine uygunluğunu gösterdi.

Gösterimden önce Zülfü Livaneli'nin katılamayacağına ilişkin bilgiler vardı ama izleyici yine de bir ihtimal görür müyüz umudu taşıyordu. Eşinin ameliyatı nedeniyle geceye fiziksel olarak katılamayan Livaneli'nin dev ekrandan paylaştığı video mesaj, alandaki kalabalığı doğrudan belgeselin o tanıdık, samimi anlatım tonuna bağlayan bir eşik oldu. Yönetmen Nebil Özgentürk'ün ve yazar Sunay Akın'ın da hazır bulunduğu özel gösterim, bir sanatçının retrospektifinden ziyade, bir ülkenin sosyo-politik dönüşüm duraklarına toplu bir bakış niteliğindeydi.

EPİK BİR BELGESEL

İki yıla yayılan yoğun bir arşiv taramasının ürünü olan yapım, aslında toplamda sekiz bölümden oluşan ve yaklaşık dört saati bulan epik bir nehir söyleşi serisi. Müze Gazhane'deki açık hava gösteriminde ise bu uzun maratonun, özel gösterimler için titizlikle tasarlanmış (60 ve 115 dakikalık alternatifleri bulunan) kısaltılmış versiyonlarından biri izleyiciyle buluştu.

Hacimli biyografileri daraltılmış sürelerde sunmak her zaman yapısal bir risk taşır; kronolojinin kopması veya odaksızlık gibi handikaplar doğurabilir. Ancak Nebil Özgentürk imzalı bu kurguda, sürenin sınırlanması filmin dramatik etkisinden bir şey eksiltmemişti. Aksine, temposu yüksek, izleyiciyi ana eksenden koparmayan rafine bir anlatım önümüzdediydi. Belgesel, Livaneli'nin kişisel serüvenini anlatırken arka planda Türkiye'nin yarım asırlık çalkantılarını, acılarını ve toplumsal kırılma noktalarını aynı paralelde yürütmeyi başarıyor. Nâzım Hikmet, Yaşar Kemal ve Hrant Dink gibi isimlerle kurulan entelektüel dostluk köprüleri, ülkenin kültürel röntgenini çekerken Deniz Gezmişlerin idamından Madımak Katliamı'na kadar uzanan kolektif hafıza durakları, Livaneli eserlerinin hangi sosyolojik topraklarda filizlendiğini net bir biçimde ortaya koyuyor.

DRAMATİZASYON BAŞARISI

Belgeselin görsel dilini geleneksel "konuşan kafalar" (talking heads) monotonluğundan kurtaran en güçlü hamle, prodüksiyona dahil edilen dramatik canlandırmalar olmuş. Başarılı oyuncu Mert Fırat'ın, usta makyaj sanatçısı Derya Ergün'ün saatler süren plastik makyaj çalışmalarıyla Zülfü Livaneli'nin gençlik yıllarına hayat verdiği kısa kurmaca filmler, belgeselin içine organik bir şekilde yedirilmiş. Bu canlandırmalar, sadece estetik birer illüstrasyon olarak kalmıyor; seyircinin Livaneli'nin o dönemki iç dünyası ve yaratım süreçleriyle empati kurmasını

kolaylaştırıyor.

Türkiye'den Yunan adalarına, uluslararası ödül törenlerinden sembolik lokasyonlara kadar uzanan geniş coğrafi çekim ağı, filmin görsel çeşitliliğini üst seviyede tutuyor. Bu geniş prodüksiyon ölçeği, Livaneli'nin sadece yerel bir figür değil, sınırları aşan aydın kimliğini de somut bir çerçeveye oturtuyor.

BELGESELE ÖZEL BESTE

Bir Livaneli yapımından bahsederken müziğin anlatının merkezinde konumlanması kaçınılmaz. Sanatçının bu proje için özel olarak bestelediği ve Ferhat Livaneli ile birlikte stüdyoda kaydettiği yeni tematik müzik, belgeselin duygusal ritmini ve sahneler arası geçiş kalitesini belirleyen temel unsur durumunda. Enstrümantal varyasyonlarıyla sinematografik dokuya eşlik eden bu yeni beste, kulaklarda uzun süre yer edecek cinsten.

Müze Gazhane'yi dolduran yoğun kalabalık, gösterim sona erdiğinde sadece bir biyografiyi değil, bir dönemin muhasebesini de geride bıraktı. "Livaneli – Bir İnsanın ve Bir Ülkenin Hikâyesi", kısaltılmış festival versiyonuyla bile bir ömre sığan üretim tutkusunu ve toplumsal sorumluluk bilincini aktarmakta oldukça başarılı. Yapım, önümüzdeki süreçte dört saatlik tam ve kesintisiz versiyonuyla izleyiciyle buluştuğunda Türkiye'nin yakın tarihine ilişkin en nitelikli görsel hafıza belgelerinden biri olarak tarihteki yerini alacak.

EGE'NİN İKİ YAKASINDAN DÜNYA SAHNESİNE

Belgeselde geniş yer ayrılan ve Livaneli'nin sadece yerel değil, küresel bir aydın olduğunu kanıtlayan dünya çapındaki ortaklıklar ve dostluk köprüleri:

Mikis Theodorakis ile Barış Köprüsü:

Yunanistan'ın efsanevi bestecisi Theodorakis ile Livaneli'nin dostluğu, 1986 yılında kurdukları Türk-Yunan Dostluk Derneği ile kurumsallaştı. İki ustanın Ege'nin iki yakasını birleştiren, on binlerce insanın katıldığı ortak konserleri, belgeselin sınır ötesi en duygusal arşiv görüntülerinden.

Maria Farantouri ve Akdeniz Ezgileri:

Akdeniz müziğinin dünyaca ünlü sesi Maria Farantouri, Livaneli bestelerini Yunanca yorumlayarak uluslararası müzik tarihine geçecek ortak albümlere imza attı. Belgeselde bu müzikal ortaklığın stüdyo ve sahne arkası detayları dikkat çekiyor.

Joan Baez ile Omuz Omuza

Amerikalı efsanevi folk sanatçısı ve aktivist Joan Baez, Livaneli'nin müzikal yolculuğunda önemli bir dost. İkilinin İstanbul başta olmak üzere dünya sahnelerinde omuz omuza söylediği barış şarkıları, yapımın evrensel ritmini yükseltiyor.

Kültür Devlerinin Çemberinde:

Livaneli'nin UNESCO İyi Niyet Elçiliği dönemine ve edebiyat/sinema yolculuğuna ışık tutan sahnelerde; sinema dehası Elia Kazan, edebiyatın devi Arthur Miller, efsanevi aktör Peter Ustinov ve Liz Taylor gibi dünya kültür tarihine yön vermiş isimlerle olan yakın entelektüel mesaisi ve dostlukları gözler önüne seriliyor.

KÜNYE

ADI **LİVANELİ - BİR İNSANIN VE BİR ÜLKENİN HİKÂYESİ**

YÖNETMEN & SENARYO: Nebil Özgentürk YAPIM: Livaneli Vakfı

İŞ BİRLİĞİ & DESTEK: İBB Kültür - İBB Miras CANLANDIRMA (GENÇ LİVANELİ): Mert Fırat

ÖZGÜN MÜZİK: Zülfü Livaneli & Ferhat Livaneli

PLASTİK MAKYAJ TASARIMI: Derya Ergün SÜRE & FORMAT: 8 Bölüm *(Yaklaşık 240 Dakika)*

Caz festivallerini yeniden okumak

EDİZ HAFIZOĞLU

Her yıl onlarca festival afişi görüyoruz. Dünyaca ünlü isimler geliyor, yeni albümler tanıtılıyor, sponsor logoları büyüyor, sosyal medya paylaşımları çoğalıyor. Festival sezonu bittiğinde ise geriye çoğunlukla iyi konser anıları, birkaç tartışma ve gelecek yılı bekleyen bir dinleyici kitlesi kalıyor.

Fakat yıllardır cevabını verilerle aramadığımız çok temel bir soru var: Türkiye'deki caz festivalleri gerçekten nasıl programlanıyor?

Bu soruyu özellikle “iyi festival-kötü festival” ayrımı yapmak için sormuyorum. Aksine, bugüne kadar neredeyse tamamen kişisel gözlemler üzerinden yürüyen bir tartışmayı ölçülebilir verilere taşımak istiyorum.

Çünkü müzik dünyasında bazı cümleleri hepimiz duymuşuzdur:

- “Yine aynı isimler çalıyor.”
- “Bu artık caz festivali olmaktan çıktı.”
- “Gençlere hiç yer verilmiyor.”
- “Festivalde cazdan çok pop var.”

Belki de bunların hiçbiri doğru değildir. Belki de hepsi doğrudur.

Sorun şu ki, bunu bilmiyoruz. Çünkü elimizde konuşabileceğimiz ortak bir veri tabanı yok. Oysa kültür politikaları yalnızca kanaatlerle değil, verilerle tartışıldığında anlam kazanır.

◆ Bir Festival Programı Neyi Anlatır?

Bir festival programı yalnızca konser takvimi değildir. Aslında o program, görünmeyen birçok kararın sonucudur.

- Kim davet edildi kim edilmedi?
- Hangi proje tercih edildi?
- Yeni bir isim neden programa girdi?
- Bir başka isim neden yıllardır görünmüyor?

Bu kararların tamamı, farkında olsak da olmasak da Türkiye’nin kültürel üretim haritasını şekillendiriyor.

Festival yalnızca müzik sunmuyor; aynı zamanda görünürlük dağıtıyor. Bir müzisyenin kariyerinde festival sahnesi bazen yeni bir dönemin başlangıcı olabilir. Bir başka müzisyen için ise yıllarca açılamayan bir kapı.

İşte tam da bu nedenle festival programları yalnızca sanatsal değil, aynı zamanda kültürel ve kurumsal metinlerdir.

◆ Bu Araştırma Neyi İnceleyecek?

Bu yazı dizisi kapsamında, 1984 yılından başlayarak Türkiye’deki başlıca caz festivallerinin programlarını sistematik biçimde inceleyeceğiz.

1984 yılı bir başlangıç noktası olarak seçildi; çünkü İstanbul’da gerçekleşen ve Chick Corea ile Steve Kujala’yı buluşturan konser, daha sonra bağımsız bir festivale dönüşecek sürecin başlangıcı kabul edilmektedir. 1986’dan itibaren caz etkinlikleri düzenli bir programa kavuşmuş, 1994’te ise İstanbul Caz Festivali bugünkü kimliğiyle doğmuştur.

Araştırmanın ilk aşamasında şu soruların yanıtlarını arayacağız:

- 1984’ten bugüne Türkiye’de kaç caz festivali düzenlendi?
- Bu festivalleri kimler yönetti, kimler programladı?
- Hangi sanatçılar en fazla davet edildi?
- Aynı sanatçılar hangi festivaller arasında dolaştı?
- Programlarda cazın ağırlığı yıllar içinde nasıl değişti?
- Yeni kuşak müzisyenler ne ölçüde yer bulabildi?

Bu soruların her biri veriyle cevaplanacak.

◆ Amaç Kimseyi Yargılamak Değil

Bu yazı dizisinin en önemli ilkesi şu: Hiçbir festival peşinen başarılı ya da başarısız ilan edilmeyecek. Hiçbir sanatçı yalnızca çok davet edildiği için eleştirilmeyecek.

Bir müzisyenin sık sahne alması; sanatsal niteliğinin, uluslararası tanınırlığının, dinleyici talebinin ya da belirli bir dönemin estetik tercihinin doğal sonucu olabilir.

Aynı şekilde, bir festivalin pop, rock ya da dünya müziğine yer vermesi de tek başına olumsuz bir tercih olarak değerlendirilemez. Dünyanın önde gelen caz festivallerinin bir bölümü de yıllar içinde tür yelpazesini genişletmiştir. Örneğin İstanbul Caz Festivali, 1994’ten bu yana cazın yanında rock, blues, pop ve dünya müziğine de programında yer vermektedir. Benzer şekilde Akbank Caz Festivali de tarihsel olarak farklı türlerle temas kuran bir program anlayışı geliştirmiştir.

Bu nedenle araştırmanın amacı yargı dağıtmak değil; örüntüleri görünür kılmaktır.

Önümüzdeki sayılarda bu araştırmanın veri tabanını adım adım oluşturacağız.

Önce festivalleri kronolojik olarak haritalandıracağız. Ardından sanat yönetmenlerini ve küratörleri inceleyeceğiz. Sonra sanatçı dolaşımlarını, tekrar oranlarını ve program çeşitliliğini sayısallaştıracağız.

Belki sonunda yıllardır doğru sandığımız bazı yargılar doğrulanacak. Belki de tamamen yanlışlanacak.

Bilimsel araştırmanın en güzel yanı da budur:

Veri, kimsenin tarafını tutmaz. Ama bazen hepimizin ezberini bozar.

Ülkemden kopuk bir hayat yaşayamam

KALBEN

Kalben, profesyonel müzik hayatındaki 10 yılı yeni albümü "Kayıp Âşıklar Ülkesi" ile karşılıyor. Kişisel hafızasını ülkenin kayıpları, özlemleri ve umutlarıyla buluşturan sanatçı, bağımsız kalma mücadelesini ve mümkün olduğuna inandığı hayatı anlatıyor

IŞIL ÇALIŞKAN

Dört yaşından bu yana yazan Kalben için kelimeler de müzik de hayatla bağ kurmanın bir yolu. Çocukluğunda evin, okulun ve ülkenin zorlayıcı taraflarına karşı kendine müzikte güvenli bir alan açtı. Yıllar içinde bu alan, milyonlarca insanın kendinden bir parça bulduğu şarkılara dönüştü.

Profesyonel müzik hayatında 10 yılı geride bırakan Kalben, bugün şarkılarının söz ve müziklerini yazan, yorumlayan, albümlerinin yapımcılığını üstlenen, üretimin mutfağından sahneye kadar her aşamasında söz sahibi olan bağımsız bir sanatçı. Yeni albümü "Kayıp Âşıklar Ülkesi" ise bir aşk hikâyesinden daha geniş bir coğrafyaya açılıyor. Ülkenin ormanları, duvarlara yazılan çocuk ve kadın isimleri, kayıplar, hayvanlar, özlemler ve kurulması beklenen başka bir hayat aynı hikâyede buluşuyor. Kalben'le yazının ve müziğin hayatındaki yerini, bağımsız kalma mücadelesini ve mümkün olduğuna inandığı dünyayı konuştuk.

Dört yaşından beri yazıyorsunuz ama yazmayı bir "edebiyatçı olma" arzusundan çok, hayatta kalma biçimi gibi anlatıyorsunuz. Yazmak sizin için ne zaman bir tercih olmaktan çıkıp mecburiyete dönüştü?

Mecburiyet diyemem çünkü görev gibi de görmüyorum yazma eylemini. Ona adanırsam, cesaret edersem, çalışkan olursam benimle yürüyen ve hayallerimi gerçekleştirmeme yardım eden bir dost uğraş bu. İlk romanımla ilgili kısıtlandığım ve yönümü bulamadığım bir dönem vardı. Aile içinde ölümcül bir hastalığın doğurduğu korku ve panik de o dönemi şekillendiren bir diğer önemli unsurdu. Ne yapacağımı bilemediğim o dönemden de yine yazarak - daha doğrusu yazmak istediklerimi konuşa konuşa kâğıda dökerek - çıktım.

Müziği keşfettiğiniz ilk anı hatırlıyor musunuz? O an sizde neyi değiştirdi?

Rahmetli annemin beni bu dünyaya getirme isteğinin içinde de müzik vardı, babamla sevgilerinde de. Aile evinin, okulun, ülkenin zorlayıcı yönlerine karşı da müzik güvenli alanımdı. Beni hayata bağlayan sesler, melodiler her zaman oradaydılar, oradalar. Bence müzik çok etkili bir iletişim ve sevme biçimi. Zamanlar arasında yolculuk etmemize, başka nesillerden, kültürlerden, inançlardan insanlarla sarılmamıza yardım eden bir bağ. Yaşadığım müddetçe müzik de benimle olacak diye çok şanslı hissediyorum. Duyabildiğim ve kendimden dışarı aktarabildiğim sesler için şükran doluyum.

Emeğimi kimlerle paylaşacağıma ben karar veriyorum

Müziğe profesyonel olarak başladığınızdan bu yana 10 yıl geçti. Bugün Kalben'in hikâyesine dışarıdan baktığınızda, en önemli kırılma noktasını nereye koyarsınız?

Kendi başarılarımı başkalarına aitmiş gibi göstermeyi bırakmak harika bir dönüm noktası oldu mesela. Kadın sesimi özgürce yükseltmek, bedenimin uzayda kapladığı alanı hak ettiğimi kabul etmek, kimlerle emeğimi ve ekmeğimi paylaşacağıma aktif karar veren pozisyonunda olmak, albümlerimin yapımcısı olmak... Birçok değerli dönüm noktası var. Seni aşağı çekmeye, boğmaya çalışan; emeğe, yeteneğe, çalışkanlığa değer vermek yerine sana çirkin söz ve eylemlerle saldırmayı seçen; itibarını yerle bir etmeyi deneyip ruhunun özü olan ekmek tekneni yerle bir etmeye uğraşan bir sistemin içinde her seferinde ayağa kalkıp yürümeye devam etmek, canın çektiğinde nefeslenmek, doya doya üretmeyi ve yaşamayı seçmek de önemli dönüm noktaları.

Bu 10 yıl aynı zamanda Türkiye'nin de çok ağır dönemlerinden geçtiği bir zaman oldu. Ülkedeki değişim sizi ve müziğinizi nasıl etkiledi?

Komşularımdan, mahallemden, şehrimden ve ülkemden kopuk bir hayat yaşarsam mesleğimi gerçeklikte icra etme gücüne sahip olamam. Değer verdiğim konulardan, kayıplardan, özlem ve hayallerden bahsetmesem müziğim de gerçek olamaz. Tüm hayatların eşit değeri olan bir ülkede var olmak istiyor ve çocuklara, gençlere güvenli, umutlu bir toprak emanet edebilmeyi arzu ediyorum. Bu istek ve arzu, Kayıp Âşıklar Ülkesi'nde somutlaşıyor ve nelere dair izler taşıdığımı, bu izleri kimlerle paylaşırken aidiyet hissettiğimi sakince ortaya koyuyor. Hayatımın güzel günlerinin içinde hep bir yas da oldu. Bir sorumlu, bir yanıt yahut bir kabul arayan insanlardan ayrı hissetmedim. Işıklar altında parlak kostümler giyip şarkı söyleyen, boy ve kilosundan beklenen fiziksel performansla sınırlanan; kim olduğunu, insan yanlarını, hata ve tökezlemelerini saklayan biri olmadım. Olamazdım. Patti Smith'in dediği gibi, insan en fazla kendi olabiliyor. Kendindeki ülkeyi keşfeden ülkesiyle nefretsiz, ırkçılıksız, cinsiyetçisiz, önyargısız, korkusuz bağ kuran insanın da kendinde bulduğu milyonlarca insanın sesi inanca dönüşüyor. Benim inancım sağlam. Sevgiden besleniyorum çünkü.

Benim hikâyem ülkemin de hikâyesi

“Kayıp Âşıklar Ülkesi”nde aşk var ama memleket de var; doğa, hayvanlar, çocuklar, kaybolan umutlar da var. Kendi hikâyenizle ülkenin hikâyesi bu albümde nerede kesişti?

Albümde kişisel olanın toplumsal olduğu gerçeğini özgürce deneyim ediyoruz. Ülkemin dağlarına, güzel ormanlarına ve mevsimlerine aşkla bakarak açılan hikâye, hırsızların çalamadığı sesleri toplayarak duvarlarda yazan çocuk ve kadın isimlerini takip ederek damarlarımızda akan benzinden kurtulmak için beraber çığlık atarak kemikleri bile mutlu eden ve parayla satın alınamaz hisleri dinleyerek büyüyor, serpiliyor. Benim hikâyemin her zaman ülkemin de hikâyesi olduğunu anladığım bir yaştayım. Hangi okyanusa yolculuk edersem edeyim, ne kadar çok sevgiyle karşılanırsam karşılanayım, maddi durumum ne kadar iyileşirse iyileşsin hepimiz bir denize aynı özgürlükle bakamadıysak hepimiz temel ihtiyaçlarımızı karşılamanın ötesinde bir yerde hayal kurmayı başaramadıysak hepimiz o sevgiyi hissedemediysek bir kanadım kırık kalıyor çünkü. Bir yanımla hep olmayan bir yerin özlemini çekiyorum sanki.

Şarkılarınızda kendinizi hep açık ettiniz, ama bunu yaparken duyguyu dağıtmadan taşıdınız. Bu kadar şeffaf olmak sizi hiç korkuttu mu?

Ne zarif bir soru, teşekkür ederim. Başka türlü biri olmayı becerebilseydim mutlaka öyle olurdum. Ancak şeffaf olmaya örülen bir hayatım oldu başlangıcından beri. Gerçekleri kabul etmekten korkan, acılarıyla yüzleşememiş, sosyopolitik ve ekonomik olanaksızlıklar ve çaresizliklerle sınanmış yetişkinlerin dünyasında tekrar tekrar doğurdum kendimi. Beni sevmeyi bilmediği için zarar veren, ruhumu kıskanan, yeteneklerimi kendi geçmişinden ve kalbinden sızan balçıkla sıvamaya çalışan insanlarla karşılaştım. Beni tehdit edenler, önüme engeller çıkaranlar, üzerime canavarlar salanlar oldu. Evsiz de oldum, işsiz de kaldım. Karşılıklı, şefkat dolu bir aşk ilişkim hiç olmadı bugüne dek. Ancak beraber söylediğimiz ne güzel şarkılarımız oldu. Çocuklara burs imkânları sağlayabildiğim, ağacı kediden kediyi kendimden ayırmadan sevebildiğim, değerli ekip arkadaşlarımı bir araya getirip ekonomi ve istihdam var edebildiğim, dünyayı kendimle dolaşarak deneyimler topladığım, muhteşem mektuplar ve hediyeler aldığım, sanatçıları destekleyerek emeklerini görünür kılmaya el verdiğim, erişilebilir konser alanları var ettiğimiz enfes bir hayatım oldu. Her şey için iyi ki diyebilmek bir hediye.

Bu işin en güzel tarafı her yönüyle ilgilenmek

Müziğin endüstrileştiği, her şeyin çok hızlı tüketildiği bir dönemde hikâye anlatıcılığından ödün vermiyorsunuz. Bu piyasa dinamikleri içinde bağımsız kalabilmek ve kendi sesini korumak nasıl bir mücadele gerektiriyor?

Kendi şarkılarımın söz ve müziklerini yazabilmek; tekli ve albümlerimin yapımcısı olmak bence en mühim artılardan. Bir şarkının içindeki katmanları duyabildiğim ve birlikte çalıştığım prodüktör arkadaşlarımı şarkının dünyasına davet ederken anlamlı ilham rotaları çizebildiğim için de ayrıca mutluyum. Ne istediğimi yüzde 90 oranında çok iyi biliyorum. Yüzde 10 da sürpriz olsun ve müziğe kalsın diyebiliyorum. İşin mutfağından, teknik kısımlarından, stüdyosundan plak kapağına uzanan macerasına dair tüm detaylarından, emeğe verilmesi gereken karşılığın güncel ekonomideki anlamından ve sanat tarihinden bağımsız bir mücadele düşünülemez. Yani ben takım elbisemi giyer gitarımı çalarım, gerisine de menajerler, iletişim uzmanları, kriz yöneticileri bakar derseniz bu iş size göre değil. Bu işin en güzel tarafı, her yönüyle ilgilenmek, sürekli öğrenmeye ve gelişmeye devam etmek ve bir yandan da iç sesini dinlemenin değerini keşfetmek tüm bu dış sesler arasında. Beraber çalıştığın insanlara saygıyla yaklaşmayı, onların özgün seslerini duymayı seçerken kendi isteklerinden ve umutlarından da kopmamak...

Telif meselesinin anlaşıldığından emin değilim

Sizce Türkiye'de müzik dinleme alışkanlığı değişirken telif meselesi yeterince anlaşılıyor mu?

İşin doğrusu, beş albümüm ve onlarca teklim olmasına karşın ben aylık telif gelirimle kiramı ve faturalarımı ödeyemem. Konser vermezsem hayatta kalmak için başka işler yapmam, yöntemler geliştirmem gerekir. Bu nedenle telif konusunda henüz ekonomik anlamda söz, müzik yazan ve kendi şarkılarını yorumlayan insanların bile pop, rap ya da arabesk yıldızı olmadıkça hayatta kalamadıkları bir yerde meselenin anlaşıldığından pek emin değilim. Ancak anlaşılması için emek veren herkese sevgi gönderiyorum.

Bunca şarkının, yolculuğun ve tanıklığın ardından bugün en çok nasıl bir hayatın mümkün olmasını diliyorsunuz?

Birbirimizden nefret etmenin, birbirimize saldırmanın, birbirimizin canını yakmanın ve kanını akıtmanın imkânsız olduğu bir yerde yaşamak istiyorum. Çocukların renklerinden, dillerinden, şivelerinden, inanç sistemlerinden, cinsiyetlerinden bağımsız eşit haklara ve özgürlüklere sahip oldukları; eğitimin bu çağın araçları üzerinden geliştirildiği ve tarihi, sanatı, matematiği, bilimi her yönüyle kapsayan bir programla uygulandığı; hayvan haklarının ve doğanın korunduğu; gezegen meseleleriyle ilgilenmenin lüks değil, gereklilik olduğu; sevenlerin sevdikleriyle el ele dolaşabildiği; zümreciliğin ve sınıfsal hiyerarşinin ortadan kalktığı; her emekçinin emeğinin karşılığını aldığı ve 500 zengin patronun isteklerine göre yönetilmediğimiz bir dünyada var olmak istiyorum. Değerli okurlara sevgimle.

Genç müzisyenin algoritma sınavı

IŞIL ÇALIŞKAN

Genç müzisyenler sahnede yer bulmak için "kaç bilet satarsın?" sorusuyla, dijitalde duyulmak için ise görünürlük ve veri enflasyonuyla karşı karşıya. Algoritmalar, playlistler ve hızla tüketilen içerik düzeni müziğin dinleyiciye ulaşma yolunu değiştirirken, müzikle geçinmek giderek zorlaşıyor.

Genç müzisyenler için müzik yaparak geçinmek giderek zorlaşıyor. Şarkı yazmak, kayda girmek ve yayımlamak işin görünen tarafı. O şarkının dinleyiciye ulaşması, sahneye taşınması ve düzenli bir gelire dönüşmesi ise ayrı bir mücadeleye dönüşüyor.

Kayıt, prova, yol, ekip, teknik gider ve tanıtım masrafları genç müzisyenin omzundaki yükü artırıyor. Konser vermek de sanıldığı kadar kolay değil. Yolun başındaki birçok müzisyen, sahneye çıkmadan önce "Kaç kişi getirirsin?", "Kaç bilet satarsın?" sorularıyla karşılaşıyor. Sahneye çıkmak ise her zaman düzenli kazanç anlamına gelmiyor. Dijital platformlar şarkıları yayımlamak için alan açsa da kalabalığın içinde duyulmak, playlistlere girmek ve sosyal medyada görünür kalmak ayrı bir emek istiyor. Görünürlük çoğu zaman müziğin kendisi kadar tanıtım, bütçe, zamanlama ve algoritmalarla da şekilleniyor.

Hal böyleyken çok sayıda genç müzisyen, üretimini sürdürebilmek için başka işlerde çalışıyor. Can Kazaz, İdil Meşe ve Güney Marlen kendi deneyimlerinden yola çıkarak bu tabloyu anlatırken; menajer Tuğba Badal ve müzik yazarı Sinem Vural, genç müzisyenlerin bugün hem müzik yapmaya hem de geçimini sağlayacak maddi zemini kurmaya çalıştığını söylüyor.

CAN KAZAZ:

Dijital görünürlük genç müzisyeni zorluyor

Can Kazaz genç bir müzisyen için sektörde tutunmanın en zor tarafı, "hakikat-sonrası dönemde hakiki olmaya çalışmak olduğunu ifade ediyor. Müzisyenin üretirken aynı zamanda sözünün ve tavrının çarpıtılma ihtimaliyle de karşı karşıya kaldığını söyleyen Kazaz sözlerine şöyle devam ediyor:

"Ne yapsanız, ne söyleseniz bükülüyor çarptırılabiliyor ya da linçlenebiliyor. Bu mental olarak zorlayıcı. İşinizi yapmak istiyorsunuz ve böyle çarpık bir mekanizmayla susturuluyorsunuz. Sosyo-ekonomik olarak ilk feragat edilen şeyi yapmak da çok zor. Her yere sirayet etmiş sistematik baskı ve yalan, bizim sektörde de var. Bunu politik olarak da algılamak mümkün, sektörel olarak da. Sahte dinleyici ya da takipçi botlardan tutun, istatistikleri manipüle ederek bir cebinden alıp diğer cebine koymak yalanından da bahsediyorum. Bu da dürüst ve çalışkan herkesi psikolojik açıdan da ekonomik açıdan da çok zorluyor."

Kazaz, kendi şarkılarından gelir elde etmeye başlamadan önce farklı işlerde çalıştığını belirtiyor. Müzik yapabilecek alanı kurabilmesinde maaşlı çalıştığı dönemin etkili olduğunu anlatıyor:

"Kendi şarkılarımdan para kazanmaya başlayana kadar 3-4 yıl maaşlı olma lüksüm oldu. Aksi halde ne müzik yapabilecek özgür bir alanım ne de buna uygun bir sosyal yaşantım olabilirdi. Telif gelirleri ve dijital gelirler dönemsel olarak dalgalı oluyor. Sahne kazancı ise benim nadir deneyimlediğim bir şey. Sahnelemeye çalıştığım müziğin masrafları çok fazla. Ekonomik koşulları da ekleyince ayakta kalmak, çok popüler olmadığınız sürece çok zor."

Dijital platformların herkese alan açtığını ancak algoritma ve playlist sisteminin istismar edildiğini söyleyen Kazaz, platformları "birer market"e benzetiyor. Kazaz'a göre bu düzende müziğin kendisinden çok nasıl sunulduğu öne çıkıyor: "Müzikle değil, nasıl sunulduğuyla ilgileniliyor yani."

İDİL MEŞE:

Konser iptalleri gelir dengesini bozuyor

İdil Meşe, genç bir müzisyen için sektörde tutunmanın en zor tarafını "sansür ve otosansür" olarak tarif ediyor. Müzikle geçinme meselesinde ise kendi deneyimi, son yıllarda koşulların nasıl değiştiğini gösteriyor. 2025 yılına kadar on yılı aşkın süre tamamen müzik gelirleriyle yaşadığını ancak ekonomik ve siyasi koşulların özellikle orta ölçekte dinleyiciye ulaşan sanatçıları zorladığını söyleyen Meşe, şu sözleri kaydediyor: ***"Sadece müzik yaparak ayakta kalmak mümkün ancak benim için maddi ve manevi olarak zorlayıcı oldu. 2025 yılına kadar tamamen müziğe dair gelirler ile geçiniyordum, belki on seneyi aşkın süredir. Ancak Türkiye'deki ekonomik ve siyasi koşullar, özellikle orta ölçekte dinleyiciye ulaşan sanatçıların konserlerini, pandemiden itibaren her gün daha da olumsuz etkiledi. Konser iptalleri tek tük yaşanan bir durumken normalimiz oldu. Her toplumsal olayda ilk etkilenen sektör müzik, konserler iptal ediliyor."***

Meşe, Avrupa turnelerinden elde ettiği gelire bağlı olduğunu ancak bunun da tek başına yeterli olmadığını belirtiyor. Vize sürecinde yaşadığı gecikme, yalnızca Türkiye'de verdiği konserlerle geçinmenin yeterli olmadığını gösterdiğini ifade eden Meşe, ***"Geçen sene bize sürem bitince ve uzun vize randevusu bekleme sıraları da denkleme girip, bir sene vize randevusu beklemek durumunda kalınca, sadece Türkiye'de verdiğim konserlerin yeterli bir gelir kaynağı olmadığını açıkça gördüm. Özellikle belli bir popülerlik seviyesine varmadan. Bunun üzerine, müzik dışı bir sektörde tam zamanlı ve uzaktan çalışmaya başladım. Konserlerime de, izin günlerimde ve hafta sonları devam ediyorum"*** diyor.

Dijital platformlar konusunda Meşe'nin deneyimi daha olumlu: ***"Benim şarkılarım çalma listeleri sayesinde normalde belki hiç şarkılarımı duymayacak insanlara ulaştı."*** Ancak ödeme miktarları konusunda hâlâ alınması gereken yol olduğunu da ekliyor.

GÜNEY MARLEN:

Koşullar genç müzisyeni ek işe itiyor

Güney Marlen, genç bir müzisyen için sektörde tutunmanın en zor tarafını ekonomik koşullarla ilişkilendiriyor. Ülke ekonomisinin getirdiği olumsuz koşullar nedeniyle yaşamını sürdürmenin zorlaştığını, müzik sektörünün de bu durumdan ilk etkilenen alanlardan biri olduğunu söylüyor.

Müzikle geçinme konusunda ise tabloyu şöyle özetliyor: ***"Müzikle geçinmek mümkün ama çok az kişiye nasip olabiliyor. Dinlenmenize, reytinginize ve popülerliğinize bağlı olarak değişir bu sorunun cevabı fakat çok büyük bir yüzde, ayakta durmakta zorlandığı için ek işler de yapabiliyor. Özellikle eğitim sektöründe. Ben de zaman zaman öğretmenlik yapıyorum."***

Dijital platformların başta genç müzisyenlere alan açar gibi göründüğünü belirten Marlen, zamanla bunun bir yanılsamaya dönüştüğünü söylüyor. YouTube'un ilk dönemlerinde birçok yeni ismin viral olup tanınmasına ön ayak olduğunu hatırlatan Marlen, ***"Artık reklamsız ya da popüler figürler olmadan ve bazen de sansasyonel bir durum olmadan bir sanat eserini ya da bir şarkıyı insanlara ulaştırmak çok daha zorlaştı"*** diyor.

Marlen, müzik teknolojilerinin gelişmesiyle üretim hızının arttığını ancak bu kalabalık içinde iyi işler yapan sanatçıların kendini duyurmasının daha da güçleştiğini belirtiyor ve ekliyor: ***"Eskiden dijital ortamlarda herkesin kendini duyurmak için neredeyse eşit şansı varken şimdi şirketleri ya da maddi kaynakları arkasına almadan müzisyenlerin insanlara ulaşabilmesi oldukça güçleşti."***

Spotify için de benzer bir tablo olduğunu söyleyen Marlen, ***"Özellikle sektörü domine ve manipüle edebilecek güce sahip olanlar, istedikleri müzik tarzlarını ve isimleri görünür kılabiliyor. Adaletli olmadıklarını düşünüyorum çünkü onlar birer şirket, hukuk sistemi değil"*** diyor.

Sistem müzisyene önce sonucu soruyor

TUĞBA BADAL Menajer

Menajer Tuğba Badal, genç müzisyenlerin sadece müzikle yaşamını sürdürmesinin bugün neredeyse imkânsız olduğunu söylüyor. Türkiye'de eğlence sektörünün 20 yıl önceki halini de gördüğünü belirten Badal, değişimi şu sözlerle anlatıyor: ***"Eskiden müzisyenler müzik yaparak geçinmeye çalışıyordu, bugün ise müzik yapabilmek için başka işlerde çalışmak zorunda kalıyorlar."***

Badal'a göre genç müzisyen için şarkının yayımlanması tek başına bir sonuç yaratmıyor. Çoğu zaman şarkıdan önce konuşulan şey, müziğin kendisinden çok onu çevreleyen tanıtım başlıkları oluyor. Badal, genç müzisyenlerle çalışma deneyimini şöyle anlatıyor: ***"Şarkıdan önce kapak tasarımını, reels planını, reklam bütçesini, Spotify kampanyasını konuşuyoruz. Bir dakika ya diyorum, daha müzik konuşmadık? Sonra şarkı yayımlanıyor ve eğer doğru bir plan yapılmadıysa dijital dünyada kaybolup gidiyor."***

Badal, bir şarkının kitlelere ulaşması için haber, playlist, sahne ve gerçek sektör desteğinin birlikte işlemesi gerektiğini söylüyor. Badal, ***"Hatrı sayılır insanların desteği de sadece bir paylaşım değil; konserinize gelmeleri, sizi önermeleri, gerçekten görünür kılmaları anlamına geliyor"*** diyor.

Badal genç müzisyenlerin sahneye çıkma deneyimlerini ise şu sözlerle anlatıyor: ***"Eğer bir şarkınız beklenmedik şekilde binlerce kişiye ulaşırsa mekanlar zaten sizi davet ediyor. Ama yolun başındaysanız farklı. Yeni başlayan bir müzisyenden beklenen şey, daha tanınmadan kalabalık getirmesi. İlk konserini vermek isteyen bir müzisyene "Kaç kişi getirirsin?", "Kaç bilet satarsın?", "Spotify'da kaç dinlenmen var?" soruları geliyor. Sistem müzisyene önce sonucu soruyor, sonra fırsat veriyor."***

Sahne almak da genç müzisyen için doğrudan gelir anlamına gelmiyor. Badal, ekip, prova, yol, teknik gider, tanıtım ve enstrüman maliyetlerinin önemli bir yük yarattığını belirterek, ***"Bugün Türkiye'de birçok genç müzisyen şarkı yazmadan önce bütçe yazmayı öğreniyor"*** diyor.

Badal, ***"Kimsenin genç müzisyene çıraklık hakkı tanıdığı yok. Oysa müzik biraz da hata yaparak, küçük salonlarda çalarak öğrenilen bir şey. Bugün birçok müzisyen daha yolun başındayken profesyonel sonuç vermesi beklenen bir girişimci gibi görülüyor"*** diyor. Badal'a göre yeni müzisyenlerin ihtiyacı mucize değil, duyulabilecekleri bir alan.

Ekran kaydırma müziğin DNA'sını bozdu

SİNEM VURAL Müzik yazarı

Müzik yazarı Sinem Vural, genç müzisyenlerin sektörde tutunmasını zorlaştıran en önemli başlığı "görünürlük ve veri enflasyonu" olarak tanımlıyor. Vural, geçmişte genç müzisyenin önündeki engelin yapımcı bulmak ya da stüdyoya girmekken, bugün sorun üretilen işin kalabalık içinde duyulabilmesi olarak anlatıyor. Vural, ***"Dijital platformlara her gün 100 binden fazla yeni şarkı akıyor. Geçmişte bir müzisyenin önündeki engel yapımcı bulmak ya da stüdyoya girmekti; bugün ise müzik üretmek demokratikleşti ama bu kez de devasa bir okyanusun içinde sesini duyurabilmek imkânsızlaştı. Gençlerin tutunmasını zorlaştıran şey yeteneksizlik değil; algoritmaların, bot ordularının ve siber dolandırıcılıkların gölgesinde kalmaları"*** diyor.

Vural'a göre bağımsız genç müzisyenler yalnızca görünürlük değil, gelir bakımından da dezavantajlı. Dijital platform gelirleriyle geçinebilen genç bağımsız müzisyen sayısının yok denecek kadar az olduğunu belirten Vural, ***"Bugün Türkiye'de sadece dijital platformların dinlenme gelirleriyle, yani sadece teliflerle geçinebilen genç bir bağımsız müzisyen yok denecek kadar az. Platformların ödediği "stream başına kuruşlar" komik düzeyde. Üstelik stüdyo maliyetleri, mix-mastering masrafları ve enstrüman fiyatları döviz kuru yüzünden uçmuş durumda"*** diyor.

Müzikten geçinebilmenin en gerçekçi yolunun canlı müzik ve konserler olduğunu ancak orada da gençlerin aleyhine işleyen bir tablo bulunduğunu söyleyen Vural, "Kulüpler, mekanlar ve organizatörler risk almamak için büyük, garantili isimlere yöneliyor. Gençlerin sahne bulması, bulsa bile emeğinin karşılığını alması çok zor. Seyirci tarafında ise bilet fiyatları yerli dinleyici için lüks statüsüne giriyor. Yani genç müzisyen, müziğini sürdürebilmek için gündüzleri başka işlerde çalışmak, "hayatını idame ettirecek" ek işler yapmak zorunda kalıyor" sözlerini kaydediyor.

Sosyal medya ve dijital platformların iki yönlü bir alan açtığını belirten Vural, bir yanda özgürleşme, diğer yanda hızlı tüketim baskısı olduğunu söylüyor. Vural durumu şöyle özetliyor: ***"Bir yandan harika bir özgürlük alanı sundu; artık kimsenin bir Unkapanı yapımcısına ya da büyük bir şirkete göbek bağı yok. Evinde, odasında kaydettiği şarkıyla bir anda milyonlara ulaşma şansı var. Madalyonun karanlık yüzünde ise "ekran kaydırma hastalığı" (TikTok, Reels kültürü) müziğin DNA'sını bozdu."***

Vural'a göre genç müzisyenlerde en sık karşılaşılan ortak sorunlardan biri de "algoritmaya teslimiyet ve kimlik erozyonu." Gençlerin listeye girme kaygısıyla kendi özgün seslerinden uzaklaşabildiğini söyleyen Vural, çıkış yolu olarak kendi hikâyesine odaklanmayı ve bağımsız müzisyenlerin birbirini desteklemesini öneriyor. Vural sözlerini şöyle noktalıyor: ***"Milyonlarca "pasif dinleyici" peşinde koşmaktansa, sizi gerçekten anlayan, müziğinize bağ kuran 500 sadık dinleyici edinmek çok daha kıymetli. Son olarak, büyük endüstri dişlileri arasında ezilmemek için bağımsız müzisyenlerin bir araya gelmesi şart. Ortak sahneler kurun, birbirinizin işlerini destekleyin, kolektif albümler/projeler üretin. Kendi destek sisteminizi yaratmanız önemli."***

duayenlerle sanata yolculuk

Kimler geldi geçti MÜZİK HİÇ GEÇMEDİ

NURDAN İPEK

Müzikten tiyatroya, gazetecilikten televizyona uzanan çok yönlü kariyeriyle Soner Olgun, çocukluğundan sahneye, gazetecilik yıllarından sanat anlayışına uzanan yolculuğunu anlattı. Olgun, “Hayatımda çok insan geldi geçti ama müziğin hayatımdaki yeri hiç değişmedi” diyor

Fethiye'de sazın ve türkünün eksik olmadığı bir evde büyüdü. Gençlik yıllarında sporla, politik mücadeleyle ve müzikle iç içe yaşadı. Hukuk Fakültesi'nden ayrılıp Güzel Sanatlar'a geçti; gazetecilik yaptı, dergiler yönetti, önemli sanatçılarla röportajlar gerçekleştirdi. Sonunda yolu yeniden çocukluğundan beri bağlı olduğu müziğe çıktı. Usta müzisyen Soner Olgun'la, hayatının dönüm noktalarını ve sanatla kurduğu bağı konuştuk.

20 Haziran 1959'da Fethiye'de dünyaya geldiniz. Çocukluk yıllarınızdan ve müziğe ilginizin nasıl başladığından söz eder misiniz?

Şahane bir çocukluk yaşadım. Yıllar geçtikçe rahmetli annemle babamın bize ne kadar güzel bir çocukluk armağan ettiklerini daha iyi anladım. Onlara bunun için sonsuz minnet duyuyorum. Tam çocukluğa ve Fethiye'ye yakışır; bol kahkahalı, bol oyunlu, zaman zaman da tatlı kavgalarla dolu, unutulmaz bir dönemdi.

Müzik bizim evimizde hayatın doğal bir parçasıydı. Ailemizde hemen herkesin müzikle bir bağı vardı. Babam saz çalar, annem türkü söylerdi. Ağabeylerim de çalıp söyler, evimizden hiç türkü eksik olmazdı. Böyle bir ortamda büyüyünce müziğe ilgi duymam da kaçınılmaz oldu. Zamanı geldiğinde ben de sazı ve türküyü hayatıma kattım. Teke Bölgesi'nin zengin kültürel mirası ve kendine özgü ezgileriyle büyümek ise müzik anlayışımda ve sanat yolculuğumda etkili olmuştur.

Bornova Anadolu Lisesi sınavlarını kazandığınız yıllarda nasıl bir gençlik süreci yaşadınız?

Bornova'ya geçmemle birlikte hayatımın yedi yıl sürecek hicranlı dönemi başladı. Henüz 11 yaşında ailemden ayrı kalmak kolay değildi. Özlem hep içimdeydi ama yeni okuluma ve çevreme kısa sürede uyum sağladım. Güzel dostluklar edindiğim, mutlu bir ilk gençlik dönemi yaşadım. Bu dönem bana sadece iyi bir eğitim değil, ömür boyu sürecek dostluklar da kazandırdı.

Aynı sıraları paylaştığım arkadaşlarımın birçoğu akademisyen ve profesör oldu. Aralarında Tunç Soyer ve Prof. Dr. Yankı Yazgan gibi ülkemize önemli katkılar sunan isimler de vardı. Benim yolum ise çocukluğumdan beri tutkuyla bağlı olduğum müziğe çıktı. Onlar bilimi seçti, ben türkülerimi...

Okulda 160 kişilik bir Türk Halk Müziği Korosu kurdum. Türkülerin yalın güzelliğini çok sesli tınılarla zenginleştirirken özünden hiçbir şey kaybetmemesine özen gösterdim. Bu çalışma, tek sesli halk müziğine gönül verenlere de cazip gelmişti.

O yıllarda spor da hayatımın önemli bir parçasıydı. Uzun atlama, 100 metre, 200 metre ve 4x100 metre bayrak yarışlarında dört yıl üst üste Türkiye şampiyonluğu kazandım. Spor bedenimi güçlendirirken müzik de ruhumu besliyordu. Hayatımın en mutlu dönemlerinden biriydi.

Daha sonra sporu bırakmak zorunda kaldım. Bugün dönüp baktığımda bunun burukluğunu hâlâ hissederim. Ancak gençlik yıllarıyla birlikte sosyal yaşamım hareketlendi; politik düşünce ve mücadele hayatımın önemli bir parçası oldu. Arkadaşlarımla birlikte dünyayı değiştirebileceğimize inanarak mücadele ettik. Dünyayı değiştiremedik belki ama umut etmekten ve mücadeleden hiç vazgeçmedik.

HER GÜN MUTLAKA BİRKAÇ SATIR YAZARIM

Dava vekili olan babanızın isteğiyle önce Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne girdiniz. Ardından kalbinizin sesini dinleyerek Dokuz

Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tiyatro ve Dramatik Yazarlık Bölümü'nü kazandınız. Bu bölümü tercih etme nedeniniz neydi?

Üniversiteyi kazandığımda büyük bir heyecan ve mutluluk içindeydim. Ancak zamanla hayalini kurduğum eğitimin bu olmadığını fark ettim. Üç yıl devam ettikten sonra mezun olmayı beklemeden ayrıldım. İlginçtir, bu karardan dolayı hiç pişmanlık duymadım.

Sonrasında yolum beni gerçekten ait olduğum yere, Güzel Sanatlar Fakültesi'ne götürdü. Sevdiğim bölümü okurken Turgut Özakman'ın öğrencisi olma şansını da yakaladım. Hayatımın en verimli ve en mutlu dönemleriydi.

O yıllarda kazandığım üretme disiplini bugün de değişmedi. Hâlâ her gün mutlaka birkaç satır yazar, üretmeden günü tamamlamam. Çünkü bana göre sanatın her alanında yetenek kadar disiplin de vazgeçilmezdir. Bu anlayışı kazanmamda başta Turgut Özakman olmakla beraber Suat Taşer, Sevda Şener ve Özdemir Nutku gibi bizlere yol gösteren çok değerli hocalarımın büyük payı vardır.

Mezuniyetinizin ardından tiyatrocu olmak için İstanbul'a büyük hayallerle geldiniz ve ilk durağınız Şan Tiyatrosu oldu. O gün neler yaşadınız?

Tiyatrocu olma hayaliyle Şan Tiyatrosu'nun kapısından içeri girdim. O gün üstat Ferhan Şensoy prova yapıyordu. Oyununu yazan, yöneten, oynayan, hatta afişini bile kendisi hazırlayan bu büyük ustayı izlerken tiyatronun sadece sahnede değil, her aşamasında var olmam gerektiğini düşündüm. Ancak bu yolculuğun uzun bir emek ve zaman istediğini de o gün anladım.

Benim ise hayatımı sürdürebilmek için çalışıp para kazanmam gerekiyordu. Şan Tiyatrosu'ndan büyük bir hayal kırıklığı ve umutsuzlukla ayrıldım. Sonra Kenter Tiyatrosu'na geçtim. Ali Poyrazoğlu ve Korhan Abay'ın olduğu sahneydi. Ali Abi ile tanıştım ama sadece tanıştım. Aslında benim tiyatrocu olmam için bir gayret vardı ama benim enerjim kalmamıştı. Aynı gün Taksim'den Cağaloğlu minibüsüne bindim ve 15 dakikada kendime iş buldum.

Gazeteciliğe Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğrenciyken başladınız ve ilk röportajınızı dönemin Kültür Bakanı Ahmet Taner Kışlalı ile yaptınız. O ilk röportaj gününde neler hissetmiştiniz? Bu deneyim, ilerleyen yıllarda gazeteciliğe yönelmenizde nasıl bir etki bıraktı?

17 yaşında bir üniversite öğrencisiydim ve hayatımda ilk defa bir bakanla karşı karşıya gelecektim. Ödüm patlayarak gittim röportaj yapmaya. Çok zarif, tam bir İstanbul beyefendisiydi.

İlk röportajım bir gün sonra birçok gazetede yayımlanınca çok hoşuma gitti. Daha sonra dış işleri, sanat ve adliye muhabirlikleri de yaptım. Yıllar sonra bu tecrübelerin ışığında medya ve basın alanında yönetici oldum.

ATTİLÂ İLHAN'IN HAYATIMDAKİ YERİ İSE ÇOK ÖZEL

Karacan Yayınları bünyesinde genel yayın yönetmenliğiyle işe başladınız. Bu süreç nasıl gelişti?

İstanbul'da çalışma hayatıma Bravo, Capitol, Playboy, Kadın ve Sanat dergileri başta olmak üzere 17 derginin sorumluluğunu üstlenerek başladım.

Daha sonra dönemin önemli kültür yayınlarından Cönk Dergisi'nde Çetin Altan, Attilâ İlhan, Tarık Buğra ve Hilmi Yavuz gibi değerli isimlerle çalışma fırsatı buldum.

Attilâ İlhan'ın hayatımdaki yeri ise çok özeldir. Büyük bir şair, güçlü bir entelektüel ve büyük bir disiplin adamıydı. Özellikle Fransız literatürüne hâkimiyeti tartışılmazdı. Aynı zamanda Osmanlı ve Türk tarihine de çok hâkimdi. Çok güzel bir çalışma dönemimiz oldu, çok mutlu işler yaptık beraber. Ondan öğrendiklerim düşünce dünyamda ve sanat yolculuğumda kalıcı izler bıraktı.

❁ "Mahmure" gibi ses getiren bestenizle birlikte yaklaşık 40 besteniz var. Sahne önüne geçmeden önce kimlerle çalıştınız? O üretim yıllarınızı anlatır mısınız?

Müzik hayatımın her döneminde vardı. Gazetecilik yıllarımda da odamda mutlaka çalgılarım olurdu ve günde beş dakika da olsa mutlaka çalardım sazlarımı. Seçerek ve severek yaptım üretimlerimi de... Sahne arkasında olmayı da sevdim.

❁ Zülfü Livaneli, Sezen Aksu ve Ahmet Kaya gibi müziğin önemli isimleriyle yaptığınız röportajlar size neler kattı?

Gazetecilik dönemimde bu çok önemli isimlerle tanışma fırsatı buldum. Röportajlarım esnasında onların zenginliklerinden feyz aldım. Onların hayatlarından öğrendiklerimin bana katkısı çok olmuştur.

Ahmet Kaya, yaptığım röportajdan sonra dostum oldu. Saatlerce, günlerce sohbetlerimiz olmuştur. Ahmet, arkadaş olunacak pırlanta gibi bir insandı.

❁ Cine5 ve TV8 ekranlarında programlar yaptınız. O döneme ilişkin neler söylemek istersiniz?

Programlarımın ismi "İyi Bayramlar Türkiye" idi. Hem albümlerde hem de programımda "İyi Bayramlar"ı kullanmaktaki amacım, giderek dünyayı sarpa sardıran rasyonalizme ve kapitalizme karşı bir başkaldırı ve bir mottodur.

SAHNE BENİ TEDAVİ EDEN İLACIM

❁ Müzik ve sahne sizin için ne anlam taşır?

Sahne benim için vazgeçilmezim; beni tedavi eden ve ilacım yerine geçen unsur olmakla beraber beni hayata bağlayandır. Hayatımda çok insanlar geldi geçti ama müziğe olan sevgim ve hayatımdaki yeri hiç değişmedi.

❁ Müziği profesyonel anlamda sahneye taşımanızda Emin İgüs'ün katkısı nasıl oldu?

O sıralar Erkan Oğur, Leman Sam ve Bülent Ortaçgil de Kabare Sine'de sahne alıyordu. Ben de Ezginin Günlüğü'nü dinlemeye gidiyordum. Emin İgüs sahneye çıkmamı sağladı ve ben elimde tek bağlama ile sezonun sonuna kadar program yaptım. Böylelikle sahne hayatına da geçmiş oldum.

GENÇLERE NELER ÖNERİRSİNİZ?

İnternetin ve yapay zekânın getirdiği olanaklardan mutlaka faydalansınlar ama insansızlığa götürmeye başladığı noktaya dikkat etsinler.

DİSKOGRAFİ

1992
Letafet

1994
Her Şey Değişmeli

1999
İyi Bayramlar

2004
İyi Bayramlar Türkiye

2012
Sevda Diye Bir Kuş

2015
Yakarım Yağmurları

Gençlerin halk müziğiyle nasıl bağ kuracağı önemini korurken İlke Türkdoğan, meselenin ilgiden çok anlatma biçimiyle ilgili olduğunu söylüyor. Türkdoğan, "Bence sorun gençlerin halk müziğine ilgi duymaması değil; bizim onu gençlere doğru anlatamamamız" diyor

Gençler halk müziğine ilgisiz değil biz anlatamıyoruz

İlke Türkdoğan

VEDAT KORKMAZ

Sivas'ın bozkırlarında geçen bir çocukluk, felsefe eğitimiyle derinleşen bir düşünce dünyası ve halk müziğine adanmış bir ömür... Türkiye'nin özel televizyondaki ilk halk müziği yarışmasıyla adını duyuran İlke Türkdoğan, yıllar içinde şarkıcı, besteci, tiyatrocu ve kültür yöneticisi kimliklerini bir arada taşıdı. Türküleri bir kültürel hafıza olarak gören Türkdoğan ile sanat yolculuğunu, halk müziğinin bugününü ve kültürel mirasın geleceğini konuştuk.

◆ Sanat yolculuğunuz nasıl başladı? Çocukluğunuz ve yetiştiğiniz coğrafya müziğinizi ve sanat anlayışınızı nasıl şekillendirdi?

Sanat yolculuğum Sivas'ta başladı. Sivas, halk müziği ve halk kültürü açısından Anadolu'nun, hatta bu coğrafyanın en zengin şehirlerinden biri. "Coğrafya kaderdir" derler; ben o topraklarda doğmayı büyük bir şans olarak görüyorum. Çevremde halk müziğine ve halk oyunlarına gönül vermiş çok değerli insanlar vardı. Anadolu'nun farklı yörelerinden türküler ve dünya müziklerini dinleyerek büyüdüm. Bu zengin kültürel ortam, sanat anlayışımın en önemli temelini oluşturdu.

◆ Felsefe eğitiminiz ve tiyatro deneyiminiz sanat anlayışınızı ve müziğinizi nasıl şekillendirdi?

Felsefe bana özgür düşünceyi, tiyatro insani duyguyu, müzik ise ikisini bir araya getirmeyi öğretti. Devlet Tiyatrolarında sahnelenen Kerbela, Ahi Evran ve Kurtuluş oyunlarında yardımcı oyuncu ve oyun müziği bestecisi olarak görev almam, sanatın farklı disiplinlerinin birbirini nasıl beslediğini görmemi sağladı. Bu nedenle bir türküye yalnızca bir eser olarak değil; bir coğrafyanın, bir insanın ve bir yaşamın anlatısı olarak bakıyorum.

SADECE SANATÇI OLMAK YETMİYOR

◆ **Türkiye'nin özel televizyondaki ilk halk müziği yarışmasına katılmanız kariyerinizi nasıl etkiledi?**

2004 yılında ATV'de canlı yayınlanan Anadolu Ateşi Bu Toprağın Sesleri yarışması, milyonlarca izleyiciye ulaşmamı sağlayan çok önemli bir deneyimdi. O dönemin en iyi halk müziği yorumcularıyla tanıştım; birlikte üretme ve paylaşma fırsatı buldum, çok değerli dostluklar edindim.

Ama bana en büyük katkısı, sanatın ve sanatçılığın tek başına yeterli olmadığını göstermesiydi. O günden sonra sadece söyleyen, besteleyen ve yorumlayan bir sanatçı olmanın ötesine geçmeye karar verdim. Bu ülkenin kültürünü araştıran, koruyan ve yaşatmak için çalışan biri olmayı hedefledim. O gün anladım ki yalnızca Âşık Veysel olmak yetmiyor; aynı zamanda Muzaffer Sarısözen, Pertev Naili Boratav ve Hasan Âli Yücel gibi kültüre emek veren insanların yolundan da yürümek gerekiyor.

◆ **Sizce Türk Halk Müziği bugün hak ettiği değeri görüyor mu? Genç kuşakların ilgisini ve geleceğini nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Bence sorun gençlerin halk müziğine ilgi duymaması değil; bizim onu gençlere doğru anlatamamamız. Halk müziğini yıllarca sadece nostalji olarak sunduk. Oysa türküler, dilimizin, kültürümüzün ve ortak hafızamızın en güçlü taşıyıcılarından biridir. Dünyada bizi özgün kılan en önemli değerlerden biri de budur.

Gençlere bunu anlatabilir, halk müziğinin sadece geçmişi değil, geleceği de yaşatan bir kültür olduğunu hissettirebilirsek onu severek sahipleneceklerine inanıyorum. Çünkü bir toplumun dili de kültürü de ancak yaşatıldığı sürece varlığını sürdürebilir.

HER ESERİN AYRI BİR HİKÂYESİ VAR

◆ **Söylediğiniz ya da bestelediğiniz eserler arasında sizi en çok etkileyen hangisi?**

Benim için her eserin ayrı bir hikâyesi var. Ancak genç yaşta kaybettiğim babamın ardından yazdığım Sensiz Bahar, özlemimin ve içimde hiç dinmeyen duyguların ifadesidir.

Bir diğeri ise hikâyesini derleyip söz ve müziğini yazdığım Feslikan Zeybeği (Zeybek Çeşnisi). O eser de yaşadığım coğrafyanın kültürüne ve insanına duyduğum sevginin bir yansımasıdır. Bu iki eser, hem yüreğimi hem de sanat anlayışımı en iyi anlatan çalışmalarımdır.

SÖZLÜ KÜLTÜR YAŞATILDIĞI SÜRECE VAR OLUR

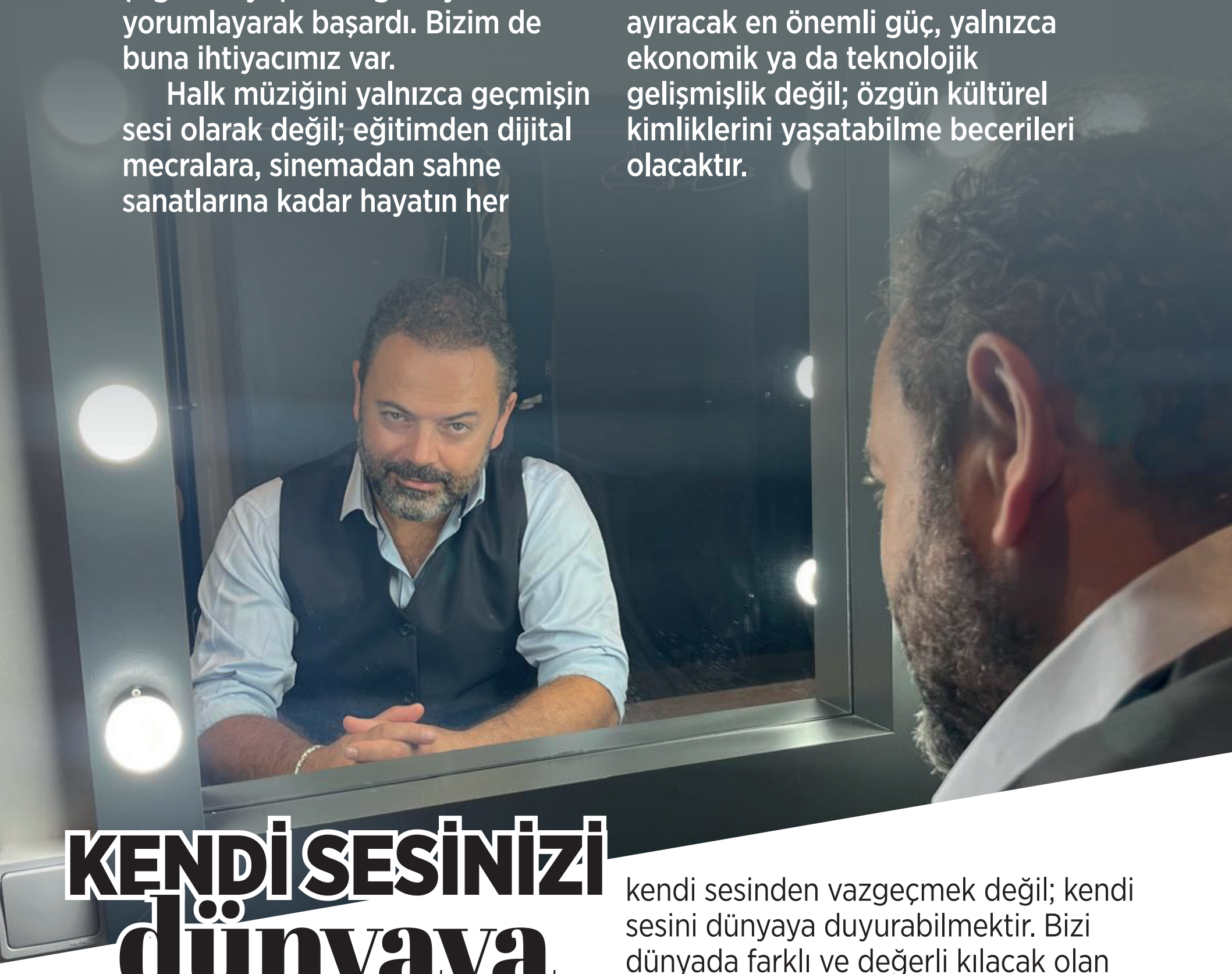
◆ Türk Halk Müziğinin ve kültürel mirasımızın gelecek kuşaklara aktarılması için neler yapılmalı?

Kültürü, sadece korunması gereken bir miras olarak değil; her kuşakta yeniden üretilmesi ve geliştirilmesi gereken canlı bir değer olarak görüyorum. Dünyada kültürel kimliğini güçlü biçimde koruyabilen toplumlar, bunu geleneklerini dondurarak değil, çağın ihtiyaçlarına göre yeniden yorumlayarak başardı. Bizim de buna ihtiyacımız var.

Halk müziğini yalnızca geçmişin sesi olarak değil; eğitimden dijital mecralara, sinemadan sahne sanatlarına kadar hayatın her alanında yeniden üretebilmeliyiz. Çünkü sözlü kültür ancak yaşatıldığı sürece var olabilir; müzelik değildir.

Uzun yıllardır üzerinde çalıştığım Kültürel Coğrafya yaklaşımı da bu düşünceden doğdu. Bir coğrafyayı; müziğiyle, diliyle, edebiyatıyla, halk oyunlarıyla, gastronomisiyle, el sanatlarıyla, mimarisiyle ve yaşam biçimiyle bir bütün olarak ele alan, yerelden evrensele uzanan bir anlayış öneriyorum.

Gelecekte ülkeleri birbirinden ayıracak en önemli güç, yalnızca ekonomik ya da teknolojik gelişmişlik değil; özgün kültürel kimliklerini yaşatabilme becerileri olacaktır.

KENDİ SESİNİZİ dünyaya duyurun

◆ Genç müzisyenlere ne tavsiye edersiniz?

Genç müzisyenlere tavsiyem, dünyayı çok iyi tanımaları ama kendi coğrafyalarını da unutmamalarıdır. Evrensel olmak, kendi sesinden vazgeçmek değil; kendi sesini dünyaya duyurabilmektir. Bizi dünyada farklı ve değerli kılacak olan da sahip olduğumuz bu eşsiz kültürel zenginliktir. Son olarak sanatın yalnızca icrası değil, yorumcu sanatçıların haklarının korunması da kültürümüzün geleceği açısından büyük önem taşıyor. Bu vesileyle, yorumcu sanatçıların haklarını korumak adına özveriyle çalışan MÜYORBİR Yönetim Kurulu'na ve tüm üyelerine teşekkür ediyorum.

BÜLENT ÇARIKÇI

Cafer Nazlıbaş, yeni çalışmasında eşi ve kızıyla aynı türküde buluşuyor. Sanatı sahada öğrendiğini söyleyen Nazlıbaş, "Sanat insanın kalbindedir, diplomasında değil" diyor.

En iyi eğitimi sahada aldım

CAFER NAZLIBAŞ

Cafer Nazlıbaş, kabak kemaneyi sahnede icra eden genç sanatçılardan biri. 15 yaşından bu yana TRT projelerinde yer alan Nazlıbaş, bugüne kadar Nuray Hafiftaş, Bedia Akartürk, Sabahat Akkiraz ve Kıvırcık Ali gibi isimlerle aynı sahneyi paylaştı. Yeni çalışması "Deva"da eşi Derya Nazlıbaş'la birlikte kızları için özel bir türküye imza atan sanatçı, hem müziğine hem de aile hafızasına kalıcı bir kayıt düşüyor. Nazlıbaş ile müziğini konuştuk.

❖ **Yeni çalışmanızda eşiniz ve kızınız da yer alıyor. Hem türküde hem de klipte ailece buluşma fikri nasıl doğdu?**

Süreç, eşimle birlikte kızımız Deva'ya içten ve istekli bir şekilde bir beste yapma arzumuzla başladı. Bunun onun için en güzel hediye olacağını ve bir ömür sevgiyle dinleyeceğini düşündük. Şarkının sözlerini eşim yazdı, müziğini ise ben besteledim.

Düzenlemesini, ailece çok sevdiğimiz ve aileden biri gibi gördüğümüz aranjör Esad Fidan kardeşimiz yaptı. Ayrıca ülkemizin önde gelen müzisyenlerinden Mehmet Akatay, Caner Güneysu, Birkan Şener ve Fırat Günel de esere eşlik etti. Buğra Kunt kardeşim de çok güzel bir miks ve mastering çalışmasıyla eseri dinleyicilerimizle buluşturdu.

SANAT İNSANIN KALBİNDEDİR, DİPLOMASINDA DEĞİL

❖ **Kimi zaman "okullu" ve "alaylı" ayrımı yapılır. Siz de farklı eğitim süreçlerinden geçmiş bir sanatçısınız. Müzikte eğitim sizin için ne ifade ediyor?**

Aslında ben kendimi daha çok alaylı olarak görüyor ve bununla gurur duyuyorum. Yıllarca sokak düğünlerinde çalarak kendimi geliştirmeye çalıştım. Teknik bilgi açısından elbette okul çok önemli. Ben de güzel sanatlar lisesinin müzik bölümünde ve ardından Türk müziği konservatuvarında okudum. Fakat bana sorarsanız en iyi eğitimi okuldan çok sahada, çaldığım yerlerde ve yaşadığım tecrübelerden aldım. Müzikte tecrübe olgunluk getirir; okul ise bu olgunluğa bir nebze yön verir. Kısacası bana göre sanat insanın kalbindedir, diplomasında değil.

❖ **Bugünlere gelen hikâyenizde TRT ve festivaller nerede duruyor?**

TRT, bu yola çıktığımdan beri içinde var olmak istediğim bir yerdi. 15 yaşımdan bu yana TRT'nin projelerinde profesyonel biçimde yer alıyorum. 2015'te açılan yetişmiş sanatçı sınavından bu yana da kadrolu devlet sanatçısı olarak görevimi yerine getiriyorum. TRT iyi bir okuldur ve bu okulda okuduğum için kendimi şanslı hissediyorum. Festivaller ve konserler ise bireysel olarak daha fazla tecrübe kazanmamda büyük rol oynadı. Hâlâ da bunun faydasını görüyorum.

ADLARINI DUYUNCA BİLE GÖZLERİM DOLAR

❖ **Sabahat Akkiraz, Bedia Akartürk, Nuray Hafiftaş ve Kıvırcık Ali gibi ustalarla aynı sahneyi paylaştınız. Onlarla çalışmak sizin için nasıl bir deneyimdi?**

Onlar, sesleriyle büyüdüğüm birbirinden kıymetli ustalarım. Adlarını duyunca bile gözlerim dolar. Kıvırcık Ali abimi rahmetle anıyorum; tanıdığım en güzel insanlardan biriydi. Aynı şekilde Nuray Hafiftaş ablamı da rahmet ve özlemle anıyorum. Hayatta olan tüm ustalarıma sağlıklı, uzun bir yaşam diliyorum. Onlarla farklı albüm, televizyon ve konser projelerinde yer almak beni her zaman şereflendirdi ve duygulandırdı.

❖ **"Kabak Kemane Metodu 1" adlı eğitim amaçlı bir kitabınız da var. Bu fikir nasıl ortaya çıktı?**

Bu çalışma, kemane sazıyla ilgili bilgi eksikliğini az da olsa tamamlama isteğiyle ortaya çıktı diyebilirim. Çok fazla bilgi kirliliği var. Bu durum, gelecek nesillerin doğru yönlenmesi açısından ciddi sıkıntılar yaratıyor. Bu konuyu müzik öğretmeni ağabeyim Zeki Halhallı ile konuştuğumda sağ olsun beni ciddi anlamda şevklendirdi. Birlikte bunu güzel bir kemane metoduna dönüştürdük. Metodumuzda tecrübelerimizi birinci ağızdan aktarmaya çalıştık. Çok güzel tepkiler aldık ve almaya da devam ediyoruz.

KIZIMLA BİRLİKTE YENİDEN BÜYÜYORUM

❖ **Hayatınızın nasıl bir dönemindesiniz? Bundan sonrası için planlarınız neler?**

Sanırım hayatımın hem en zor hem de en güzel dönemlerinden birindeyim. Çünkü baba oldum ve yaş da ilerliyor. Kızımla birlikte yeniden büyümek, bir insan yetiştirmenin heyecanını ve kaygısını yaşamak gerçekten ciddi bir durummuş. Sevgi konusunu zaten anlatmama gerek yok; evlat, insan vicdanının vücut bulmuş hali gibi. Allah tüm evlatlarımızı korusun.

Müzikal olarak çalışmalarım devam ediyor. Tamamen kendimle yarışıyorum, kendi yolumda ilerliyorum. Bunu, ülkemizde müziğin içinde bulunduğu tüm zorluklara rağmen elimden geldiğince aşkla sürdürmeye çalışıyorum.

Cihat Aşkın

Doğu ile Batı arasında yürüyen bir kemancıyım

Çocukken başladığı sahne yolculuğunu bugün bir sanat vizyonuna dönüştüren Cihat Aşkın; kemanın evrensel dilinden Türk Keman Okulu fikrine, eğitim çalışmalarından kültürel miras anlayışına uzanan yolculuğunu anlattı.

DENİZ BURAK BAYRAK

Henüz 11 yaşındayken verdiği ilk resital, 15 yaşında tamamını seslendirdiği Paganini Kaprisleri ve ardından gelen uluslararası başarılarla Cihat Aşkın'ın kemanla kurduğu ilişki, bir virtüözlük hikâyesinden çok daha fazlasını anlatıyor. Onun için keman; kültürlerin, kuşakların ve insan hikâyelerinin buluştuğu bir ifade biçimi. İstanbul'da doğmuş bir sanatçı olarak Doğu ile Batı arasında doğal bir köprü kuran Aşkın, yıllar içinde geliştirdiği "Kökzaman" anlayışıyla kendi coğrafyasının sesini evrensel müzik dili içinde yeniden yorumladı.

1998'de yayımladığı "Minyatürler" albümüyle klasik müzik ile Anadolu ezgileri arasında yeni bir bağ kuran, "Türk Valsleri" projesiyle bu yaklaşımı geniş kitlelere taşıyan sanatçı; bugün sahnede hem bir keman virtüözü olarak hem de eğitimci ve kültür inşa edicisi kimliğiyle öne çıkıyor. Kurucuları arasında yer aldığı Cihat Aşkın ve Küçük Arkadaşları (CAKA) ile Anadolu'daki genç yeteneklere ulaşan Aşkın, "kalıcı sanat mirasının yalnızca konserlerle değil, yetiştirilen insanlarla ve kurulan kurumlarla oluştuğunu" söylüyor. Ayrıntılar Aşkın ile söyleşimizde.

■ Henüz 11 yaşında ilk resitalini vermiş, 15 yaşında ise tüm Paganini Kaprisleri'ni çalmış bir çocuktunuz. Bugün o yaştaki bir çocuk için bu teknik ve zihinsel yükü göğüslemek nasıl bir disiplin gerektiriyordu? Aynı zamanda bir profesör gözüyle baktığınızda ne görüyorsunuz?

Bugün geriye dönüp baktığımda, bunun yalnızca teknik bir başarı olmadığını daha iyi görüyorum. Çocuk yaşta Paganini Kaprisleri'ni çalışabilmek, her gün saatler süren disiplinli bir emeğin, doğru yönlendirilmenin ve büyük bir hayalin sonucuydu. O yaşlarda bunu bir "kariyer hedefi" olarak değil, kemanı hayatımın doğal bir parçası olarak görüyordum. Çalışmak benim için bir zorunluluk değil, keşifti. Keman benim için bir aşktı, ulaşılması gereken idealdi. Hâlâ da öyle... Sürekli ilerliyoruz ve yeni şeyler keşfediyoruz hayatta...

Bugün bir pedagog olarak ise şunu çok net söyleyebilirim: Erken yaşta büyük eserler çalmak tek başına başarı değildir. Asıl önemli olan, çocuğun müzik sevgisini, merakını ve üretme arzusunu koruyabilmektir. Teknik gelişim ile ruhsal gelişim aynı hızda ilerlemelidir. Ben öğrencilerime yalnızca iyi keman çalmayı değil; iyi dinlemeyi, düşünmeyi ve sanat yolculuğunun uzun soluklu bir yaşam biçimi olduğunu öğretmeye çalışıyorum. Sanat bir amaç değil araçtır benim için. Asıl amaç bu yolda ilerlerken kendimizi "insanlık" yolunda ideal bir yolda yürütmektir.

MÜZİK İNSANLIĞIN ORTAK DİLİDİR

■ İstanbul'da doğan bir sanatçı olarak, ayaklarınızın iki kıtaya birden basması müziğinizi nasıl şekillendirdi? Batı'yı ve Doğu'yu kemanınızda nasıl uzlaştırıyorsunuz?

İstanbul yalnızca doğduğum şehir değil; sanat anlayışımın en güçlü metaforudur. İki kıtanın birleştiği bu şehir, bana farklı kültürlerin çatışmadan birlikte yaşayabileceğini öğretti. Ben de müzik yaşamım boyunca Batı'nın teknik mükemmeliyetini, Doğu'nun anlatım gücü ve duygusal derinliğiyle buluşturmaya çalıştım. Bunu da kökzaman adını verdiğim bir manifesto ile ortaya koydum. Yani yaptığım aslında bir sentez değil, bu toprakların doğal bir ürünü. Bu ürün batı ile doğunun tam ortasında ama asla bir sentez değil çünkü bu topraklarda doğal olarak yaşadığımız şey benim "Kökzaman" adını verdiğim bir kavram.

Ben kendimi çoğu zaman "Doğu ile Batı arasında yürüyen bir kemancı" olarak tanımlıyorum. Mozart çalarken de, Bach yorumlarken de, Türk bestecilerini seslendirirken de aynı samimiyetle yaklaşıyorum. Çünkü bana göre müzik coğrafyaların değil, insanlığın ortak dilidir. Türk Keman Okulu fikrinin temelinde de bu anlayış yatmaktadır.

1998 tarihli "Minyatürler" albümü, kemanı Türkiye'deki geniş kitlelere sevdiren önemli bir çalışma oldu. Klasik müzik ile yerel ezgiler arasında köprü kurarken nasıl bir motivasyonla yola çıktınız?

"Minyatürler" benim için yalnızca bir albüm değildi; bir düşüncenin ilk somut ifadesiydi. Anadolu'nun ezgilerinin evrensel müzik dili içerisinde yeniden hayat bulabileceğine inanıyordum. Amacım halk müziğini klasikleştirmek ya da klasik müziği yerelleştirmek değildi. İkisini aynı estetik düzlemde buluşturabilecek ortak bir dil arıyordum. Bugün geriye baktığımda, "Minyatürler"in aslında daha sonra geliştirdiğim Türk Keman Okulu düşüncesinin ilk adımlarından biri olduğunu görüyorum. O albüm bana, kendi kültürünüzden uzaklaşmadan evrensel olabileceğinizi gösterdi.

Çok ses getiren "Türk Valsleri" projeniz hem CD hem de plak formatında büyük ilgi gördü. Vals gibi Batılı bir formu Türk melodileriyle buluşturduğunuzda dinleyiciden nasıl dönüşler aldınız?

En güzel geri bildirimlerden biri şuydu: "Bu eserleri yıllardır biliyoruz ama sanki ilk kez duyuyoruz gibi hissettik." Sanırım müziğin en büyük gücü burada ortaya çıkıyor. İnsanlara yabancı olmayan ama yeni bir estetik deneyim sunabilmek. Türk Valsleri, kültürler arasında doğal köprüler kurulabileceğinin güzel bir örneği oldu. Müziğin kimlikleri ayıran değil, birbirine yaklaştıran bir güç olduğuna inanıyorum. Bu proje de tam olarak bunu göstermeye çalıştı.

Dede Efendi "Yine Bir Gülnihal" adlı şarkıyı, Strauss'un "Güzel Mavi Tuna" valsinden tam 40 yıl önce bestelemiş. Benim elimde bu kaynak varsa ben de bunu ben dünya çapında kullanmalıyım.

ANADOLU'DA POTANSİYELE SAHİP BİNLERCE ÇOCUK VAR

■ 2001'de kurduğunuz Cihat Aşkın ve Küçük Arkadaşları (CAKA), birçok kişi tarafından bir eğitim devrimi olarak görülüyor. Anadolu'nun dört bir yanındaki çocuklara ulaşma fikri nasıl doğdu?

Uzun yıllar yurt dışında eğitim aldıktan sonra şunu fark ettim: Yetenek büyük şehirlerde doğmuyor; fırsatın olduğu yerde görünür oluyor. Anadolu'da olağanüstü potansiyele sahip binlerce çocuk vardı fakat onlara ulaşan bir sistem yoktu. CAKA bu düşünceden doğdu. Amacımız yalnızca keman öğretmek değildi; çocuklara sanat aracılığıyla özgüven kazandırmak, disiplin aşılamak ve dünyaya açık bireyler yetiştirmekti. Bugün yüzlerce öğrencimizin dünyanın önemli konservatuvarlarında eğitim görüyor olması, bu vizyonun ne kadar doğru olduğunu gösteriyor.

■ Müzik İleri Araştırmalar Merkezi (MIAM) kurucu ortaklığından İTÜ Türk Müziği Devlet Konservatuvarı Müdürlüğü'ne, İstanbul Oda Orkestrası'ndan birçok başka kuruma kadar pek çok yapının oluşumunda yer aldınız. Sizi yalnızca icracı olmakla yetinmeyip bir ekosistem kurmaya iten temel felsefe neydi?

Ben hiçbir zaman yalnızca konser veren bir sanatçı olmayı hedeflemedim. Bir konser biter; alkışlar diner. Ama kurduğunuz kurumlar, yetiştirdiğiniz öğrenciler ve oluşturduğunuz fikirler yaşamaya devam eder. Bu nedenle sanatı bireysel başarıdan çok kültürel bir ekosistem olarak görüyorum. Bir sanatçının görevi yalnızca eser yorumlamak değildir; yeni sanatçılar yetiştirmek, kurumlar oluşturmak ve gelecek kuşaklara sürdürülebilir bir miras bırakmaktır. Bugün yürüttüğümüz bütün projeler bu düşüncenin parçalarıdır.

■ Cihat Aşkın'ın mutfağı şu sıralar ne durumda? Yakın dönemde dinleyiciyi hangi projeler bekliyor?

Son yıllarda çalışmalarımı yalnızca konser programları üzerinden değil, uzun vadeli bir sanat vizyonu çerçevesinde planlıyorum. Önümüzdeki dönemde Beethoven, Bach, Mozart ve Türk bestecilerini kapsayan yeni konser projeleri ile uluslararası kayıt çalışmalarımız devam edecek. Özellikle üzerinde büyük heyecanla çalıştığımız Aşkın Tangosu projesi, Türk tango repertuvarını uluslararası dinleyiciyle buluşturmayı amaçlıyor. Bunun yanında Türk Keman Okulu üzerine hazırladığım kitaplar, eğitim projeleri ve dijital içerikler de yoğun biçimde ilerliyor. CAKA, Aşkın Academia ve diğer kurumlarımız aracılığıyla yeni nesil müzisyenlerin yetişmesine katkı sağlamaya devam ediyoruz. Ben artık kariyerimi üç temel sütun üzerine inşa ediyorum: sanatsal üretim, eğitim ve düşünsel üretim. İnanıyorum ki kalıcı bir sanat mirası, yalnızca sahnede bırakılan izlerle değil; yetiştirilen insanlar, kurulan kurumlar ve ortaya konulan fikirlerle oluşur. Bu yolculuğun en heyecan verici yanı ise hâlâ kendimi öğrenen, araştıran ve yeni hayaller kuran bir sanatçı olarak görmemdir.

Kasiyerlikten caz sahnelerine

Yorumcunun Sesi

Jülide Özçelik, kasiyerlik yaparak ayakta kalmaya çalıştığı günlerden Müjdat Gezen Sanat Merkezi'ne, oradan İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin caz vokal performans bölümüne uzanan yolculuğunu anlatıyor. Türk müziğiyle cazı buluşturan Özçelik, yaşadığı kayıpların ardından artık hiçbir şeyi ertelemediğini söylüyor

Müzik yolculuğuna Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde başlayan Jülide Özçelik, o yıllarda bir yandan da geçinebilmek için kasiyerlik yapıyordu. Bir arkadaşının yönlendirmesiyle İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin sınavına girdi, yüzde 100 burs kazandı ve caz vokal performans bölümünde eğitim aldı. Hint müziğinden dünya müziklerine uzanan geniş bir alanda çalışan Özçelik, zamanla kendi müzikal dilini Türk müziğiyle cazı bir araya getirerek kurdu. Melih Kibar ve Selmi Andak gibi isimlerle çalışan, Nükhet Ruacan, Aydın Esen ve Can Kozlu gibi müzisyenlerden ders alan Özçelik, kalabalıkların peşinden gitmek yerine kendi dinleyicisini oluşturdu. Özçelik ile müziğini konuştuk.

BÜLENT ÇARIKÇI

● Yaptığınız müziği "Türkçe sözlü caz" olarak tanımlayabilir miyiz?

Evet, diyebiliriz. Türkçe konuştuğum için müziğim de bu yönde gelişti. Okuldaki arkadaşlarımın desteğiyle yola çıktık. Yaptığımız müzik elbette farklı bir alandaydı ancak zamanla güzel ve nitelikli bir dinleyici kitlesine ulaştı. İstanbul Bilgi Üniversitesi'ne 1998 yılında girdim ve caz vokal performans bölümünde okudum. Bilgi Üniversitesi çok değerli bir okuldu ve orada okumak bana çok şey kattı. Alper Sönmez, Ferit Odman ve Ozan Musluoğlu gibi bugün popüler müzik dünyasında da tanınan çok değerli müzisyenlerle birlikte okuduk.

Melih Kibar ve Selmi Andak'la da çalışma fırsatı bulduk. Özellikle Melih Kibar'la daha uzun süre çalıştık. O yıllarda internet yoktu. Hocamız okula CD çalar getirirdi. İnsan o değerli yılları unutmuyor. Her ders zihnimizde yeni ufuklar açıyordu. Meltem Taşkıran'dan şan dersleri alıyorduk. Bilgi Üniversitesi'nin yüzde 100 burslu öğrencisi oldum. Özgür isimli bir arkadaşım beni okula yönlendirmişti. Onun sayesinde sınava girdim ve kazandım. Öncesinde harçlığımı çıkarmak ve hayatta kalmak için kasiyerlik yapıyordum. Çoğumuzun bildiği klasik bir ayakta kalma hikâyesi... Kasiyerlikten Müjdat Gezen Sanat Merkezi'ne, oradan da Bilgi Üniversitesi'ne uzanan bir yolculuk oldu.

● Okul ve aldığınız eğitim dünya görüşünüze neler kattı?

Okulda Hint müziği ve caz eğitimi aldık. Dünya müziklerini tek tek inceledik, yabancı orkestra şefleriyle çalıştık. Okul bize çok farklı olanaklar sundu ve önümüzde bambaşka kapılar açtı. Aydın Esen ve Can Kozlu gibi çok değerli hocalarımız oldu. Vokal derslerini en çok Nükhet Ruacan'dan aldık. Ne yazık ki onu çok genç yaşta kaybettik. Nur içinde yatsın, onu çok severdik. Haftada iki ders çalışıyorduk. Daha sonra hastalanınca derslere gelememeye başladı. Hayat enerjisi bu kadar yüksek, güzel bir insanın hastalanmasına çok üzülmüştüm. Neşet Ruacan ve İmer Demirer de hocalarımız arasındaydı. Hepsi bize çok şey kattı.

CEM TUNCER SİHİRLİ BİR DEĞNEK GİBİYDİ

● Müzikte kendi sentezinizi oluşturduğunuzu ne zaman hissettiniz?

2006 yılıydı. İstanbul'da doğup büyümeme rağmen biraz geleneksel bir yapım vardır. Türk müziğine daha yatkınım. Kendi öz müziklerimize bir borcumuz olduğunu ve bu borcu ödememiz gerektiğini hep düşünürüm. Bu nedenle o yoldan ilerlemeyi uygun gördüm. Cem Tuncer'le konuştuğumda ne yapmak istediğimi hemen anladı. Cem adeta sihirli bir değnek gibiydi. Yapmak istediklerime inandı ve bu yolda beni destekledi.

● Genco Arı da ilk albümünüzde yer almıştı. Albümün ruhuna nasıl bir katkı sundu?

Genco Arı inanılmaz bir müzisyen. Albümü hücum kayıt yöntemiyle gerçekleştirdik. Hep birlikte çaldık, söyledik ve kaydettik. Daha sonra "Albümde klavyeleri Genco Arı çalsın, bu tam onun işi" dediler. Kendisine rica ettik, stüdyoya geldi. Muhteşem bir müzisyenlik ortaya koydu. Albüme kattıklarından çok memnun kaldık. İlk albüm böyle kaydedildi. Sonrasında Ercüment Orkut'la devam ettik. Kendisi çok donanımlı bir müzisyendir, piyano bölümü mezunudur. Dünya standartlarında bir müzisyen. Popüler müziğin içinde çok görünür olmadığı için geniş kitleler tarafından yeterince tanınmayabilir ama bu alanda çalışanlar onun değerini çok iyi bilir ve sever.

ADETA FOTOSENTEZLE YAŞADIK

● Müzikte yakaladığınız şans hayatınızın diğer alanlarında da devam etti mi? Sizce şans ne kadar önemli?

En azından istediğim müziği yapabiliyorum. İyi bir eğitim aldım. Bu benim için büyük bir şanstı ve bunun için hep şükrediyorum. Elbette sonsuz bir mutluluk yok. Bana "Müziğin gidişatından çok mu memnunsunuz?" diye sorarsanız, hayır. Pandemiden sonra müzik dünyasında çok sıkıntılı bir dönem başladı. Müzisyenler tepetaklak oldu. Adeta fotosentez yaparak yaşamaya, hayatta kalmaya çalıştık. Biz daha butik bir iş yaptığımız için şartlar daha da zorlaşıyor. Daha küçük bir kitleye hitap ediyoruz. Buna rağmen hâlâ istediğim müziği yapabildiğim için şükrediyorum.

● Hayatınızın nasıl bir dönemindesiniz?

Bana bir aydınlanma geldi. Ben bile şaşkınım. Hiçbir şeyi ertelememek gerektiğini yeni anladım. İnsanların olumsuzluk iksiri içmiş gibi davranması bana çok şaşırtıcı geliyor. "Yaparım, ederim, seneye gideriz" gibi sözler artık çok anlamsız geliyor. Bunları, kısa süre içinde çok fazla yakınını kaybetmiş biri olarak söylüyorum. İnsanlar her şey için önlerinde çok uzun bir zaman olduğunu sanıyor. Bu nedenle artık daha fazla bale izlemeye gidiyorum, daha çok konser vermeye çalışıyorum. Aklımdaki şeyleri ertelemiyorum. İyi şeylerin de kötü şeylerin de sonsuza kadar sürmediğini anladım. Net olan tek şey ölüm. En büyük gerçek o. Bu aydınlanmayı 50 yaşıma geldiğimde yaşadım. Herkese hayata biraz da böyle bakmasını tavsiye ederim.

MÜYORBİR

uluslararası telif dünyasını İstanbul'da buluşturuyor

MÜYORBİR'in ev sahipliğinde 21-25 Eylül'de düzenlenecek SCAPR Çalışma Grubu toplantıları, Türkiye'deki icracı sanatçıların yurt dışındaki telif gelirlerinin takibi ve uluslararası alanda temsili açısından önem taşıyor.

Dünya genelinde icracı sanatçı haklarını yöneten meslek birliklerini aynı çatı altında buluşturan SCAPR'ın (Societies' Council for the Collective Management of Performers' Rights / İcracı Sanatçı Haklarının Toplu Yönetimi Meslek Birlikleri Konseyi) 2026 yılı Çalışma Grubu toplantıları, MÜYORBİR'in (Müzik Yorumcuları Meslek Birliği) ev sahipliğinde İstanbul'da gerçekleştirilecek. 21-25 Eylül tarihleri arasında Grand Hyatt İstanbul'da düzenlenecek buluşmaya yaklaşık 60 ülkeden 200'e yakın sektör profesyonelinin katılması bekleniyor. Toplantılarda yapay zekâdan dijital teliflere, sanatçının mesleki statüsünden uluslararası veri paylaşımına kadar icracı sanatçıların haklarını doğrudan ilgilendiren başlıklar ele alınacak.

MÜYORBİR Genel Sekreteri Murat Yıldız, SCAPR'ın icracı sanatçı haklarına ilişkin teknik standartların belirlendiği, uluslararası hukuk tartışmalarının yürütüldüğü ve küresel iş birliklerinin şekillendiği önemli bir platform olduğunu belirtiyor. ***"Böylesi bir platformun çalışma gruplarına ev sahipliği yapmak, MÜYORBİR'in ve dolaylı olarak Türkiye'nin uluslararası telif ekosistemindeki konumunu belirginleştiren stratejik bir kilometre taşıdır"*** diyen Yıldız, sözlerini şöyle sürdürüyor: ***"Küresel gündemin şekillendiği zeminin İstanbul'da kurulması, Türkiye'nin adının uluslararası karar süreçlerinde güçlü bir referansla anılması ve kültürel diplomasi kapasitemizin artması anlamına geliyor. Bunun ötesinde Türk icracı sanatçıların haklarının küresel ölçekte daha etkin savunulabilmesi için doğrudan bir zemin oluşturuyor."***

UZUN SOLUKLU BİR ÇALIŞMANIN SONUCU

İstanbul'daki buluşma, MÜYORBİR'in son yıllarda yürüttüğü uluslararası ilişkiler çalışmalarının sonucunda hayata geçti. Murat Yıldız, 2024 yılında genel sekreterlik görevine gelmesinin ardından bu alanda kapsamlı bir yol haritası oluşturduklarını anlatıyor.

MÜYORBİR'in uluslararası alanda daha görünür hâle gelmesi, güvenilir ve yetkin bir kurum kimliği oluşturması ve Türk yorumcuların yurt dışındaki haklarından doğan gelirlerin Türkiye'ye aktarılmasını güçlendirmesi amacıyla harekete geçtiklerini söyleyen Yıldız, bu süreçte AEPO-ARTIS'e (Avrupa İcracı Sanatçılar Örgütleri Birliği) ve SCAPR'a üyelik başvurularının yapıldığını, uluslararası panellerde yer aldıklarını ve WOMEX 2024'te (Worldwide Music Expo) Türk yorumcuları temsilen stant açtıklarını belirtiyor.

Üyeliklerin ardından SCAPR genel kurul ve çalışma grubu toplantılarına düzenli katılım sağlandığını, üye birliklerle ikili görüşmeler yürütüldüğünü, çalışma gruplarına içerik ve öneriler sunulduğunu söyleyen Yıldız, karşılıklılık anlaşmalarının genişletilmesi ve uluslararası standartlara uyumlu veri altyapısının geliştirilmesiyle MÜYORBİR'in bilinirliğinin ve güvenilirliğinin arttığını ifade ediyor.

Hazırlık toplantıları, yazışmalar, delegasyon ziyaretleri ve müzakerelerde doğrudan yer aldığını belirten Yıldız, ***"Üye birliklerin İstanbul'a ilişkin sorularını yanıtlamaya, gerekli güven zeminini adım adım güçlendirmeye özen gösterdik. Bu ev sahipliği, tek bir kararla değil, uzun soluklu bir emekle kazanılmış bir sonuçtur"*** diyor.

ÇALIŞMA GRUPLARI İSTANBUL'DA BİR ARAYA GELECEK

Toplantıya SCAPR üyesi meslek birliklerinin genel müdürleri, hukuk müşavirleri, iş geliştirme direktörleri, dağıtım ve veri uzmanları katılacak.

Program kapsamında LWG (Legal Working Group / Hukuki Çalışma Grubu), BDWG (Business Development Working Group / İş Geliştirme Çalışma Grubu), TWG (Technical Working Group / Teknik Çalışma Grubu) ve CDWG (Cooperation Development Working Group / İş Birlikteliği Geliştirme Çalışma Grubu) toplantıları gerçekleştirilecek. DC (Database Committee / Veri Tabanı Komitesi) ile IPN Committee (International Performer Number Committee / Uluslararası Yorumcu Kodu Komitesi) de çalışmalarını eş zamanlı sürdürecek.

Katılımcılar arasında İngiltere'den PPL, Fransa'dan Adami, Almanya'dan GVL, İspanya'dan AIE, Belçika'dan PlayRight ve İtalya'dan Nuovo IMAIE'nin yanı sıra Kuzey Amerika, Latin Amerika, Asya-Pasifik ve Afrika'dan çok sayıda meslek birliğinin temsilcileri yer alacak.

Yeni temsil anlaşmaları imzalanacak

Toplantının MÜYORBİR üyeleri açısından en önemli sonuçlarından biri yeni uluslararası temsil anlaşmaları olacak. Fransa'dan Adami, İspanya'dan AIE, İrlanda'dan RAAP ve Belçika'dan PlayRight ile karşılıklı temsil anlaşmaları imzalanacak. Polonya'dan SAWP ve İtalya'dan Itsrights ile ise tek taraflı temsil anlaşmaları hayata geçirilecek.

Yıldız, bu anlaşmaların üyelerin söz konusu ülkelerdeki icralarından doğan telif gelirlerinin daha düzenli ve şeffaf biçimde Türkiye'ye aktarılmasını sağlayacağını belirtiyor. MÜYORBİR'in yurt içindeki repertuvar temsil gücünün de artacağını söyleyen Yıldız, uluslararası standartlarla uyumlu veri yönetimi, dağıtım yöntemleri, raporlama ve şeffaflık uygulamalarına doğrudan temas kurulacağını ifade ediyor.

"Bu deneyim üyelerimize hem hizmet kalitesi hem de artan gelir olarak dönecek" diyen Yıldız, toplantının Türk icracı sanatçılar açısından somut karşılığının altını çiziyor.

Yapay zekâdan dijital teliflere

İstanbul toplantılarında yapay zekâ ile icracı hakları arasındaki ilişki, dijital müzik platformlarında icraların izlenmesi ve raporlanması, sınır ötesi lisanslama modelleri, özel kopyalama harcı, icracı sanatçıların mesleki statüsü ve sosyal güvenlik hakları ele alınacak. IPN (International Performer Number / Uluslararası Yorumcu Numarası) ve VRDB (Virtual Record Database / Sanal Kayıt Veri Tabanı) gibi uluslararası veri paylaşım altyapıları da toplantının gündeminde yer alacak.

Yıldız, bu başlıkların Türkiye açısından önemli fırsatlar sunduğunu belirterek şunları söylüyor ***"Ulusal mevzuat çalışmalarımızı yönlendirecek en güncel karşılaştırmalı verilere, iyi uygulama örneklerine ve akademik tartışmalara doğrudan erişim sağlıyoruz. Aynı zamanda meslek birlikleri, kamu kurumları, akademi ve sanatçılar bu tartışmaları ilk elden takip etme, katkı sunma ve pozisyon geliştirme imkânı buluyor."***

HEDEF KALICI İŞ BİRLİKLERİ

MÜYORBİR, toplantının ardından uluslararası temsil anlaşmalarını artırmayı, SCAPR bünyesindeki çalışma gruplarında daha etkin rol üstlenmeyi ve kurumsal kapasitesini güçlendirmeyi hedefliyor. Toplantı çıktılarından hazırlanacak raporların Telif Hakları Genel Müdürlüğü ile paylaşılması, edinilen bilgi ve deneyimin ise Yorumcu dergisi ile MÜYORBİR'in diğer yayın kanalları aracılığıyla üyelere aktarılması planlanıyor.

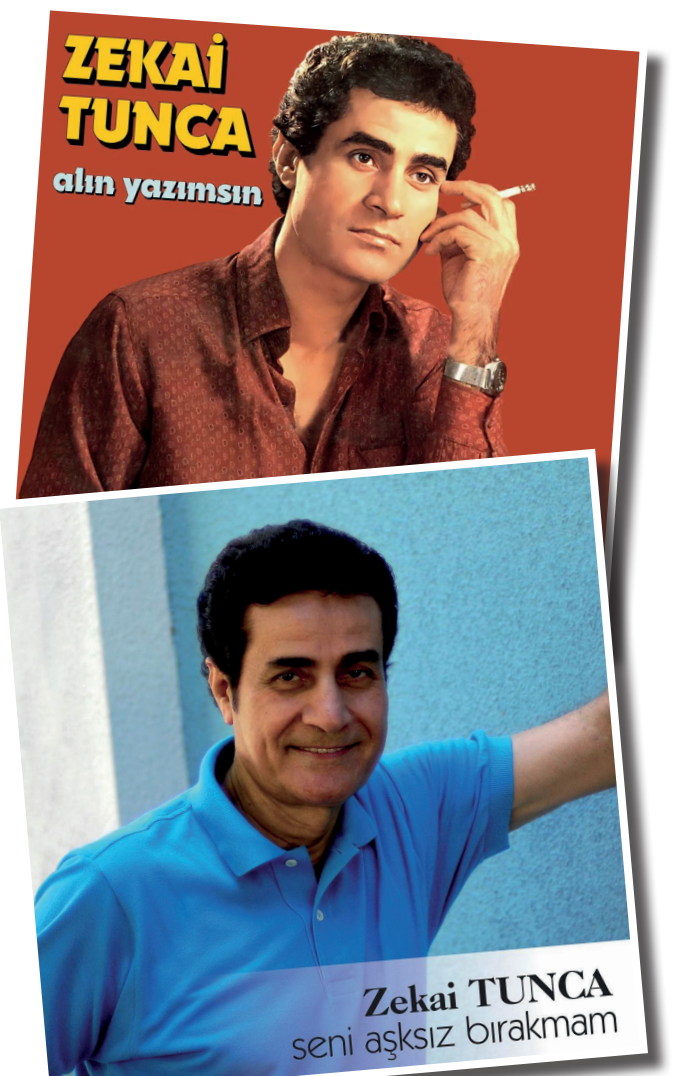
Yıldız, İstanbul buluşmasının MÜYORBİR için taşıdığı anlamı şu sözlerle özetliyor: ***"Uzun soluklu bir emek ve titiz bir uluslararası ilişkiler stratejisinin ürünü olan bu ev sahipliği, hem Türk icracı sanatçının hem de ülkemizin telif alanındaki sesini uluslararası zeminde çok daha güçlü biçimde duyuracaktır. İstanbul buluşmasını tek başına bir etkinlik olarak değil, MÜYORBİR'in uluslararası pozisyonunu kalıcı biçimde yükselten çok yıllı bir stratejinin en görünür halkası olarak değerlendiriyoruz."***

Görev ya da hatır için şarkı yapamadım

Altmış yılı aşkın müzik yaşamında kuşakların hafızasına kazınan şarkılara imza atan Zekai Tunca, çocukluk yıllarından TRT'ye uzanan yolculuğunu ve besteciliğinin ardındaki düşünceyi anlatıyor

TUĞÇE HİTAY

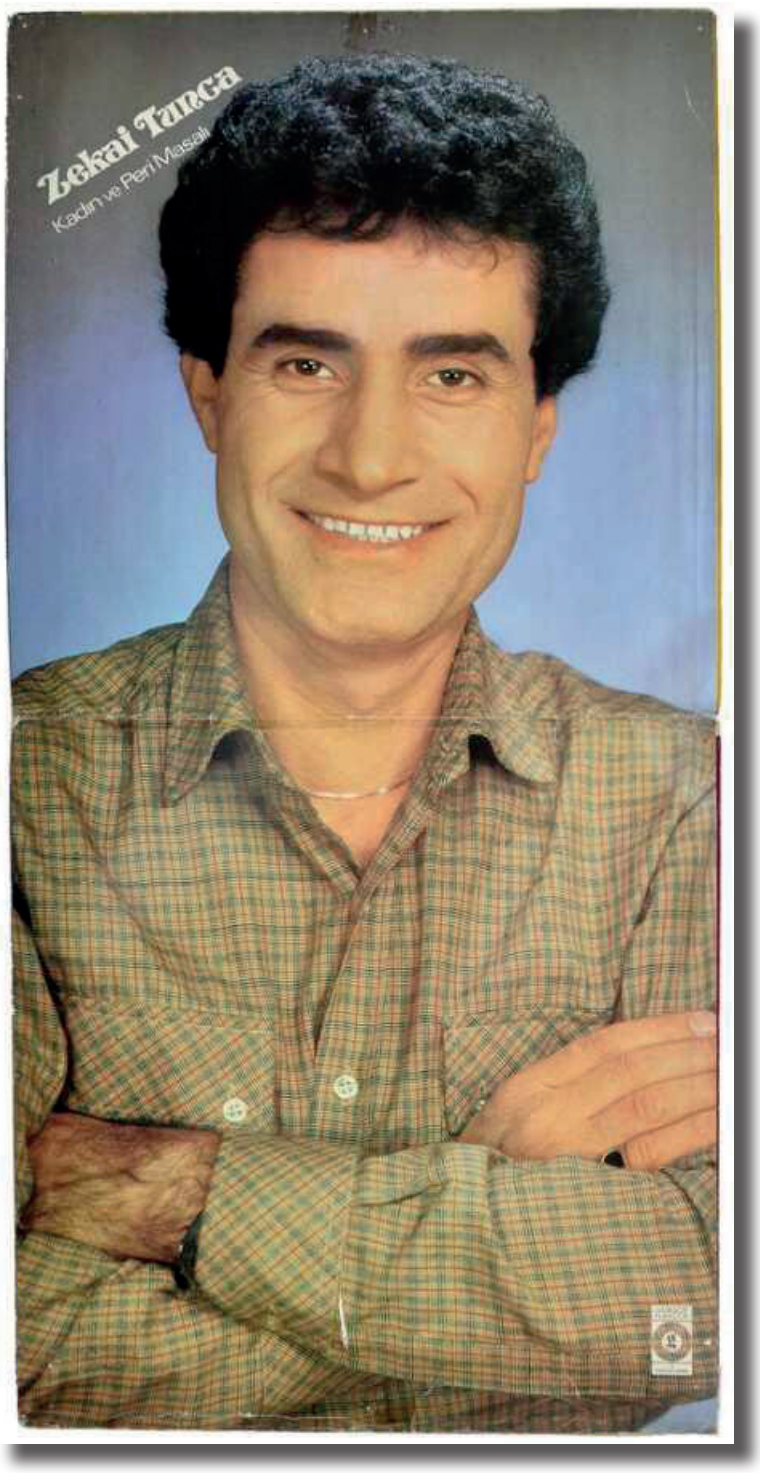
“Yaban gülü gibisin dağda, kırda, bayırda / Seni dermem imkânsız, imkânsız, imkânsız / Rüyalarım olmasa... / Rüyalarım olmasa...”

Bir şarkının ömrü, yazıldığı dönemi aştığında uzar; tıpkı bu dizeler gibi. Zekai Tunca’nın bestelediği, kendi sesiyle hafızalara kazınan “İmkânsız”, döneminde “büyük bir patlama” yaratarak uzun süre listelerin üst sıralarında yer aldı. Kuşaklar boyunca dinlenmeye devam ederken genç müzisyenlere de ilham verdi. Şarkı, yeni kurulan toplulukların ismi oldu, çeşitli sanatçılar tarafından yorumlandı...

Bu kalıcılığın ardında Ankara Radyosu’ndan TRT’ye, Devlet Klasik Türk Müziği Korosu’ndan Devlet Sanatçılığı’na uzanan altmış yılı aşkın bir müzik yaşamı bulunuyor. “İmkânsız”, “Seni Aşksız Bırakmam”, “Birisi Var Ki” ve “Alın Yazımsın” gibi eserleriyle, on altı albüme yayılan üretimi boyunca Klasik Türk Müziği’nde iz bırakan Zekai Tunca ile müzik yaşamının kırılma anlarını, eğitim sürecini, TRT yıllarını ve besteciliğini konuştuk.

Zekai Tunca, 1940’lı yılların sonunda, müziğe erişimin sınırlı olduğu bir dönemde çocukluğunu yaşamış. Radyo yavaş yavaş memlekete yayılsa da şarkıların ancak kamusal alanlarda dinlenebildiği bir dönemden söz ediyoruz. Sanatçı, küçük yaşlarında müzikle kurduğu ilişkiyi şöyle anlatıyor: “Çocukluğumda sokakta oynarken kahvehanenin gramofonundan gelen, yetişkinler için yapılmış şarkılara, türkülere oyun arkadaşlarımdan farklı ilgi duyduğumu ve onları seslendirdiğimi hatırlarım. Ortaokul birinci sınıftayken aile birliği toplantısında söylediğim şarkı, ‘Beklerim her gün bu sahillerde...’ diye başlayan hüzzam şarkıdır.”

O dönemde halkın müziğe erişmesi kadar yeni sanatçıların yetişmesi de zorluklarla dolu.

DR. RECAİ ÖZDİL TOPLULUĞUNDA NOTAYLA, DİSİPLİNLE TANIŞTIM

Tunca, günümüzdeki gibi müzik okullarının olmadığını, halkın “Mızıka Mektebi” adını verdiği bir iki konservatuvarın bulunduğunu söylüyor. Bu nedenle pek çok sanatçı gibi hayatını bambaşka bir meslek üzerine kuruyor. Endüstriyel teknik eğitim veren okullarda okuyor fakat kendi çabasıyla müziği her daim hayatında tutuyor. Ta ki 16 yaşında Dr. Recai Özdil topluluğuna katılana dek. Bu topluluk, Zekai Tunca’nın müzik yaşamındaki ilk kırılma noktası. Kendisinden dinleyelim:

“Orta sanat okulunda müzik dersi olmadığı hâlde, kulak misafirliğiyle süren ilgimle Ankara’da katıldığım etkinliklerden birinde, 16 yaşımdayken Ankara Radyosu bağlama sanatçısı merhum Hikmet Taşan tarafından, aralarında Erol Sayan, Yaşar Özel, Doğan Canku ve zaman zaman Yıldırım Gürses gibi değerlerin bulunduğu Dr. Recai Özdil topluluğuna götürüldüm. Orada notayla, disiplinle tanıştım.”

“SES KRALI” UNVANINDAN SOLİSTLİĞE GİDEN YOL

Sanatçı, müzik eğitimine başlamasına rağmen Yüksek Teknik Öğretmen Okulu’ndaki öğrenimine devam ediyor. Elbette müzikten kopmuyor; pek çok yarışma ve

sınavda dereceye giriyor. TRT'nin açtığı sınavla Ankara Radyosu'na girişi de bu döneme denk geliyor: "1965 yılında Yüksek Teknik Öğretmen Okulu öğrencisiyken Ankara'da, aralarında Muzaffer İlkar'ın ve Kutlu Payaslı'nın bulunduğu bir jüri tarafından 'Ses Kralı' seçildim. Yine aynı okuldayken katıldığım Ankara Radyosu Stajyer Sanatçı Sınavı'nı kazandım. Fakat burslu okuduğumdan, mecburi hizmet borcumdan ve yeni evlendiğimden o stajı yarım bıraktım."

Mecburi hizmet borcu ise öğretmenlik. Okuldan sonra, 1967'de Ordu Endüstri Meslek Lisesi'ne öğretmen olarak atanıyor. Fakat çok geçmeden TRT'ye dönüyor. Zekai Tunca, süreci şöyle anlatıyor: "1970 yılında Ordu Sanat Enstitüsü'nde öğretmenken açılan TRT Çok Sesli Korosu Sınavı'nı Trabzon'da kazandım. Borcum maaşımdan kesilmek üzere koroya atandım. O koroda solfej, şan gibi kazanımlarım oldu. 1972-1974 yılları arasında yedek subay olarak askerlik görevimi yaptıktan sonra TRT Çok Sesli Korosu'na geri döndüm. İki yıl süren çabalarımın ardından Klasik Türk Müziği'ne solist olarak geçiş sınavını kazandım. Müzik Dairesi Türk Müziği Şube Müdürü Cüneyt Orhon'un 'Haklıymışım kardeşim' sözünü ve Şube Müdürü Cinuçen Tanrıkorur'un desteklerini unutamam. Bu isimleri rahmetle anarım."

BUGÜNE ULAŞAN MÜZİKLERİ DENETİM SİSTEMİNE BORÇLUYUZ

Ankara Radyosu'ndaki solistliğinin yanı sıra TRT Müzik Dairesi'nde repertuvar ve denetleme kurullarında da görev yapan Zekai Tunca, denetim mekanizmasını yakından deneyimleyen isimlerden biri. Türk müzik tarihinde denetimden geçmeyen pek çok eser tartışma konusu olurken Tunca, bu sistemi bugün de gerekli buluyor. "TRT denetimini gerekli görürüm. Bugüne ulaşmış derli toplu müziklerin varlığını denetim sistemine borçluyuz" diyor. Bu yaklaşım, Tunca'nın müzik yaşamındaki ilginç çelişkilerden birini de beraberinde getiriyor. Çünkü kuşaklar boyunca dinlenmeye devam eden "İmkânsız", TRT denetiminden iki kez geçememiş. Sanatçı, bunun nedenini albümün TRT yayınlarından önce büyük ilgi görmesine bağlıyor: "'İmkânsız'ın hit olduğu hâlde iki denetimden geçmemesi, merhum Alaeddin Yavaşca üstadımızın ifadesine göre, albümün TRT'den önce yaptığı büyük patlamadır."

Elbette Zekai Tunca'nın albüm serüveni "İmkânsız"dan yıllar önce başlıyor. 1979'da Hafız Burhan üzerine hazırlanan bir televizyon programında seslendirdiği gazelin ardından gelen teklif, ilk uzunçalarının kapısını aralıyor. Gazel ve uzun havaların yer aldığı aynı adlı albümde bulunan "Çekemezler Sevgimizi", kısa sürede liste başına yükseliyor. Tunca, bu albümün ardından üretimini aralıksız sürdürdüğünü anlatıyor.

BESTECİLİĞİN MERKEZİNDE SAMİMİYET VAR

İki yıl sonra, 1981'de yayımlanan "Alın Yazımsın" albümü ise Tunca'nın müzik yaşamında yeni bir dönemin başlangıcı. Albüme adını veren,

sözleri İlkan San'a ait "Alın Yazımsın", sanatçının ilk bestesi olma özelliğini taşıyor. Döneminde büyük ilgi gören şarkı, Milliyet gazetesinin listesinde üçüncü oldu.

Sanatçının dereceye giren tek bestesi "Alın Yazımsın" değil elbette. Yine İlkan San'ın kaleminden çıkan "Birisi Var Ki", 1983'te Milliyet gazetesinin listesinde ikinci sıraya yerleşiyor.

Başarılarını duyunca Zekai Tunca'nın besteciliğini ve çalışma sürecini merak ediyorum. Görev ya da hatır için şarkı yapamadığını söylüyor. Sözleri başkasına ait şiirleri de ancak onlarda kendisinden bir parça bulduğunda besteleyebildiğini aktarıyor. Bu yaklaşımı en iyi anlatan örneklerden biri de "İmkânsız". Şarkının sözlerini yazmaya kendisi başlıyor; takıldığı noktada ise Cemal Sâfi'nin katkısıyla eser son hâlini alıyor.

Zekai Tunca için samimiyet belirleyici bir yere sahip. Yaşadıkları, hatta yaşayamadıkları üzerine söz yazdığını söylüyor. Bu yaklaşımını yine "İmkânsız" şarkısı üzerinden açıklıyor:

"'Pencereden bakmıyor, yollara çıkmıyorsun...' Pencereden bakacak ki görebilsin. O zamanki hayat bu. Bizim zamanımızın hayatı bu... Türk müziğinin sözlerinde bu var; her şeyin yaşanmaması, yaşanamaması. O hayatı biliyorsun ama kendini tutuyorsun..."

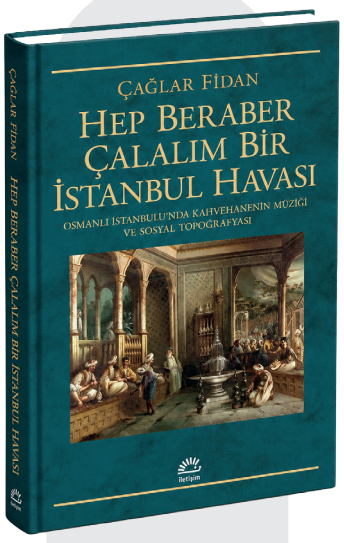
Sohbetimizin sonlarına yaklaşmışken aklıma Tunca'nın sesinden başka dizeler geliyor: " Ömrümden canımdan ne istersen al/ Gülü susuz seni aşksız bırakmam..."

"Seni Aşksız Bırakmam", Zekai Tunca denildiğinde akla ilk gelen şarkılardan biri. 2003 yılında aynı adlı albümde yayımlanan şarkı, kısa sürede sanatçıyla özdeşleşti, günümüzde de en çok dinlenen Zekai Tunca şarkılarının başında geliyor. Bu dönemdeki çocukların, gençlerin de Klasik Türk müziğiyle tanışmasına vesile oldu. Yıllar sonra, 2020'de "50. Yıl Ustaya Saygı" albümünde Zakkum tarafından yeniden yorumlanması da bu yolculuğun sürdüğünü gösteriyor. Belki de Zekai Tunca'nın şarkılarının onlarca yıl sonra bile yeni kuşaklara ulaşmasının nedeni tam da burada yatıyor. Yaşanmış ya da yaşanamamış duygulara yaslanan bu samimiyet, kuşaktan kuşağa aktarılan bir müzik mirasına dönüşüyor.

İçinden müzik geçen kitaplar.

TUĞÇE HİTAY

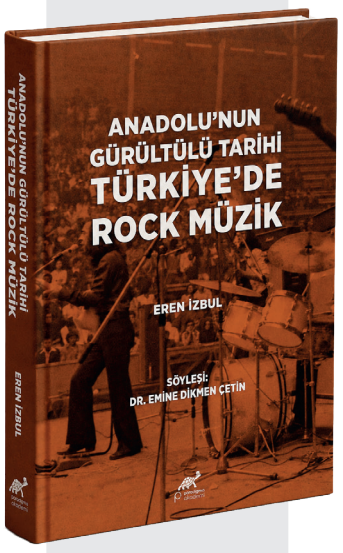

Sayfa sayısı: **200**
Yayınevi: **İletişim Yayınları**

ÇAĞLAR FİDAN

HEP BERABER ÇALALIM BİR İSTANBUL HAVASI –
OSMANLI İSTANBULU'NDA KAHVEHANENİN MÜZİĞİ VE SOSYAL TOPOĞRAFYASI

Hep Beraber Çalalım Bir İstanbul Havası, Osmanlı İstanbulu'ndaki kahvehanelerde sergilenen müzikal performansları ve bu mekânlara gidenlerin gerek sosyal gerekse ekonomik konumlarını ele alıyor. Kahvehanelerin sosyal topoğrafyasını çıkaran Çağlar Fidan, farklı sosyokültürel grupların müzikal üretimlerinin şehrin ve ülkenin repertuvarına nasıl dâhil olduğunu inceliyor. Özellikle "avam-havas" ikiliği çerçevesinde taşra ve şehir kökenlilerin edebiyata ve müziğe bakışlarından yola çıkan Fidan, "halva" ve "helva" diyenler arasındaki farkı ve bu farkın yarattığı "gri alan"ları sergilemeyi de ihmal etmiyor. Tulumbacıların, memurların, taşralı bekârların, kalem erbabının ve "ayaktakımı"nın müziğinin, "incesaz"ın Osmanlı'da nasıl yankılandığını daha yakından duymak; çarpıcı bir toplumsal ve müzikal tarih okumak isteyenler için önemli bir çalışma.

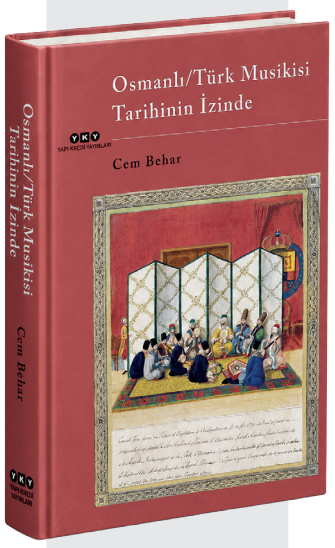
Sayfa sayısı: **176**
Yayınevi: **Paradigma Akademi**

EREN İZBUL

ANADOLU'NUN GÜRÜLTÜLÜ TARİHİ – TÜRKİYE'DE ROCK MÜZİK

Rock müzik yalnızca bir müzik türü değildir. Kimi zaman bir kuşağın kimlik arayışı, kimi zaman da toplumsal değişimin en güçlü yankılarından biridir... Bu kitap, blues'un pamuk tarlalarından yükselen hüzünlü ezgilerinden başlayarak rock'n'roll'un doğuşuna, Anadolu rock'ın benzersiz sentezine ve Türkiye'de rock kültürünün geçirdiği dönüşüme uzanan kapsamlı bir yolculuk sunuyor. Erkin Koray'dan Barış Manço'ya, Cem Karaca'dan Moğollar'a, 1990'ların alternatif sahnesinden günümüz rock kültürüne kadar uzanan bu serüven, soru-cevap yöntemiyle akıcı bir biçimde ele alınıyor.

Türkiye'de rock müzik nasıl doğdu? Anadolu rock neden bir kültürel kimlik arayışının ürünüydü? Rock müzik, gençlik hareketlerini ve toplumsal muhalefeti nasıl etkiledi? Blues, caz ve rock arasındaki tarihsel bağlar nelerdir? Elinizdeki eser, müziğin yalnızca seslerden ibaret olmadığını; toplumların hafızasını taşıdığını ve kuşaklar arasındaki kültürel değişimi de yansıttığını gösteriyor. Müzik tarihine ilgi duyanlar kadar Türkiye'nin kültürel dönüşümünü anlamak isteyen okurlar için de önemli bir başvuru kaynağı niteliğindeki bu çalışma, Anadolu'nun gürültülü tarihine farklı bir pencereden bakma fırsatı sunuyor.

Sayfa sayısı: **264**
Yayınevi: **Yapı Kredi Yayınları**

CEM BEHAR

OSMANLI/TÜRK MUSIKİSİ TARİHİNİN İZİNDE

Osmanlı/Türk Musıkisi Tarihinin İzinde, "Tanpınar'ın Musıki Sezgileri"nden "Tanburî Cemil Bey'e Nasıl Bakmalı?"ya, "Nota Mucitlerinin Yalnızlığı"ndan "Tezkireyle Biyografi Arasında Hoş Sadâ"ya uzanan, Cem Behar'ın farklı zamanlarda kaleme aldığı dokuz yazı ve bildiri ile bir söyleşisini içeriyor.

"Şimdi, müzik nedir? Bir sestir, uçucu... Eskiler 'havaî' derlerdi, yani anlık. Ama o anlık sesi çıkarmak için önce o sesi imal etmek, yani bestelemek gerek. Bestelenen müziğin de birileri tarafından talep edilmiş olması gerek. Ayrıca eserin icra edilmesi, tekrar edilmesi, çoğaltılması, öğretilmesi, intikal etmesi lâzımdır. Müzik bütün bunlarla birlikte vardır, tek başına bir seste veya notada değil. Dolayısıyla müziğin tarihi de bu müziğin nasıl üretildiğinin, kimin için kimler tarafından üretildiğinin, nasıl çoğaltılıp öğretildiğinin de tarihidir aynı zamanda."

Cem Behar, musıki tarihimize önemli katkılar yapmaya devam ediyor.

Sayfa sayısı:
408
Yayınevi:
Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları

MELİH DUYGULU

CUMHURİYET VE MÜZİK

Melih Duygulu, Cumhuriyet'in kültür politikalarını geniş bir perspektiften ele aldığı çalışmasında, müzik üzerinden gelenekçiler ile modernler arasında yürütülen mücadelenin toplumsal farklılıkları nasıl belirginleştirdiğini belge ve tanıklıklarla aktarıyor. Duygulu, 1923'ten itibaren onar yıllık dönemler hâlinde tüm gelişmeleri; müzik ve sanat akımlarını, türleri, kurumları, müzik sektörünü ve dönemine damga vuran sanatçıların çalışmalarını inceliyor, bunların toplumsal sonuçlarını ortaya koyuyor.

Bu çalışma, müzisyenler ve müzik eğitimi alan öğrencilerin yanı sıra Cumhuriyet döneminde ses kültürünün geçirdiği evreleri anlamak isteyen geniş bir okur kitlesine de sesleniyor.

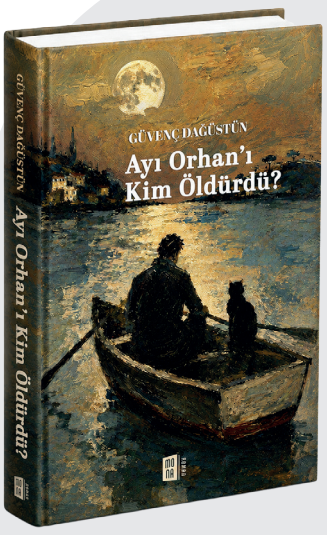
Sayfa sayısı:
128
Yayınevi:
h2o Kitap

FIRAT KUTLUK

MÜZİK KENDİNİ ANLATIR

Fırat Kutluk gündelik ve sıradan yargılar ile müziği sınıflandırma, derecelendirme, hiyerarşi belirleme yetkisinin anlamsızlığını ve yararsızlığını gündelik dildeki yansımalarından örneklerle sergiliyor. Yetkili ya da yetkisiz, akademiden ya da sokaktan, sanatçıdan ya da izleyiciden gelen yargıların benzerliğini belirlerken müziği seçkin kılma girişimlerinin müziğin önemli bir kısmını dışlamaya, kötülemeye dönüştüğünü gösteriyor. Ancak uyarıyor da: Bu, hepimizin sıklıkla bir anda, kolayca benimseyiverdiği bir tavırdır. Çünkü müzik kendini anlatır.

MÜZİSYENİN SATIRLARI

Sayfa sayısı:
120
Yayınevi:
Mona Kitap

GÜVENÇ DAĞÜSTÜN

AYI ORHAN'I KİM ÖLDÜRDÜ?

Müzik dünyasının güçlü yorumcularından Güvenç Dağüstün, ilk romanı Ayı Orhan'ı Kim Öldürdü? ile okurla buluşuyor.

Romanın başkahramanı Suphi Deniz, dört gün boyunca kendisini Sait Faik'in selamı, yarım kalmış vedalar ve geçmişten sızan hayaletler arasında bulur. Ayı Orhan, Peri Kızı, Burgazada'nın dalgaları, bir tırın daracık kabini, daktiloda bırakılmış cümleler ve yıllar öncesinden gelen Milena... Hepsi aynı sorunun etrafında dolaşmaktadır: İnsan gerçekten neyi kaybeder?

Gerçek ile düş arasındaki çizgi silindikçe Suphi, yalnızca dostlarını ya da sevdiklerini değil, kendi içindeki eksilmiş parçaları da aramaya başlar. Çünkü bazen en büyük yolculuk, gidilen yerlere değil, saklanılan korkulara doğru yapılır. Bazen de yol alırken sıkılan Suphi, bir kedi oluverir...

Edebiyatın, müziğin, hafızanın ve insan ruhunun koridorlarında dolaşan bu roman; kaybetme korkusunu, dostluğu, pişmanlığı ve yeniden başlamanın cesaretini şiirsel bir anlatımla buluşturuyor.

MELODİLERİN İZİNDE

EFE TUNÇEL

Seyyal Taner ve Torojoz'dan Anadolu'ya selam:

"ANADOLU BEŞİĞİMİZ"

Seyyal Taner, yeni teklisi "Anadolu Beşiğimiz" ile kültürel hafızaya ve ortak değerlere sesleniyor. Torojoz projesi kapsamında Tamer Özkan ile bir araya gelen Taner, sözleri Ahmet Selçuk İlkan'a, bestesi Aydın Şencan'a ait eseri yorumluyor.

Düzenlemesini Tamer Özkan'ın üstlendiği şarkı, geleneksel duyguyu modern tınılarla buluşturuyor. Barış, birlik ve ortak yaşam fikrini merkeze alan "Anadolu Beşiğimiz", "Anadolu beşiğimiz; bahçe bizim, gül bizim" sözleriyle kapsayıcı bir anlatı kuruyor.

Seyyal Taner ile Tamer Özkan'ı buluşturan çalışma, Torojoz'un müzikal yolculuğunun yeni adımlarından biri olarak dijital platformlarda yayımlandı.

Ufuk Çoban'dan yeni halk müziği projesi:

"Bizden Söyle Ardahan 2 - Halaylar"

Ufuk Çoban, yöresel ezgileri günümüze taşıdığı "Bizden Söyle Ardahan" serisini yeni bir çalışmayla sürdürüyor. Serinin ikinci albümü "Bizden Söyle Ardahan 2 - Halaylar", Asrın Müzik etiketiyle dijital platformlarda yayımlandı.

Dört halay türküsünü potpori biçiminde bir araya getiren albümde "Kız Gel Oyna", "Camuşları Vurdum", "Erzurum Ovaları" ve "Ardahan'ın Yollarında" yer alıyor. Albümün müzik yönetmenliğini üstlenen Ufuk Çoban, vokalleri de seslendiriyor. Düzenlemelerde Alican Pelit'in imzası bulunurken bağlamada Baki Ağdemir, kaval ve zurnada Enis Çeken yer alıyor. Gözde Apaydın, Fırat Çoban ve Hakan Köroğlu da projeye vokalleriyle katkı sunuyor.

Albümün açılışındaki "Kız Gel Oyna", Ufuk Çoban ile Gözde Apaydın'ın düetiyle seslendiriliyor. Geleneksel tınıları modern kayıt anlayışıyla buluşturan çalışma, Ardahan ve çevresinin halay kültürünü yeni kuşaklara taşımayı amaçlıyor.

MEHMET ALİ KOCAMAN'DAN DUYGUSAL BİR YORUM: "İHTİYAR"

Besteci ve yorumcu Mehmet Ali Kocaman, yeni teklisi "İhtiyar" ile zamanın ve hatıraların izini sürüyor. Sözleri Nurten Başkaya'ya, müziği Kocaman'a ait olan eser, insanın hayat yolculuğunda biriktirdiği anıları yalın bir dille anlatıyor. Şarkılarında sevgi, özlem, ayrılık ve umut gibi temaları işleyen Kocaman, müziği kültürel mirası geleceğe taşımanın yollarından biri olarak görüyor. "İhtiyar", sanatçının yorumuyla dijital platformlarda yayımlandı.

ALİ EKBER GÜL'DEN 12 TÜRKÜLÜK YENİ ALBÜM

Halk müziği yorumcularından Ali Ekber Gül, uzun bir aranın ardından 12 türküden oluşan yeni albümünü dinleyicilerle buluşturdu. Geleneksel halk müziği eserlerini kendi yorumuyla seslendiren sanatçı, albümdeki her türkü için hazırlanan klipleri de dijital platformlarda paylaşmaya başladı. Her türkünün farklı bir hikâye taşıdığına inanan Gül, çalışmasında insanı, toprağı ve yaşanmışlıkları anlatıyor. Teklilerin ağırlık kazandığı günümüzde 12 türkülük bir albüm hazırlayan sanatçı, geleneksel repertuvarla bağını korurken yurt içi ve yurt dışındaki konserlerini de sürdürüyor.

GİZEM SAATÇİ VE ESAT SAATÇİ'DEN YENİ TEKLİ: "YAŞ 40 İŞ TIRT"

Gizem Saatçi ve Esat Saatçi, yeni teklileri "Yaş 40 İş Tırt"ı Cinan Müzik etiketiyle yayımladı. Şarkının hikâyesi, 1990'lı yıllarda müzik çalışmaları yapan Serkan Civelek'in Gizem Saatçi için hazırladığı besteyle başladı. İkilinin katkılarıyla son hâlini alan eser, Hollanda'da yaşayan müzisyen Sabri Dereli'nin stüdyosunda kaydedildi. Adını 40 yaşın getirdiği duygu ve düşüncelerden alan şarkı, mizahi adına karşın kişisel bir hikâyeden besleniyor. "Yaş 40 İş Tırt", enerjik rock altyapısıyla dijital platformlarda dinleyiciyle buluştu.

LARA'DAN YAZ RİTMİNDE YENİ TEKLİ:

Eski Numaralar

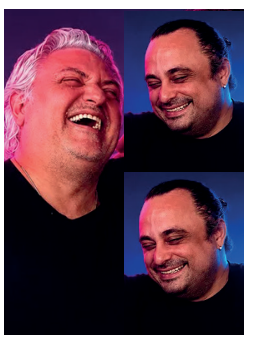
Lara, yeni teklisi "Eski Numaralar"ı Map Production etiketiyle yayımladı. Sözleri Sercan Eren'e, bestesi Lara'ya ait şarkının düzenlemesini Mustafa Arapoğlu üstlendi. Hareketli ritmi ve tekrara dayalı nakaratıyla yaz dönemine seslenen "Eski Numaralar", geçmişte kalan ilişkilere özgüvenli ve eğlenceli bir dille veda ediyor. Şarkı, Lara'nın pop müzik çizgisini güncel bir düzenlemeyle sürdürüyor.

ÖMÜR GEDİK'TEN YENİ TEKLİ:

Bir Tatil Lazım

Ömür Gedik, müzik kariyerinin 16'ncı yılında "Bir Tatil Lazım" adlı yeni teklisini yayımladı. Sözlerini Gedik'in yazdığı şarkı, deniz, güneş ve tatil duygusunu tropikal house tınılarıyla bir araya getiriyor. Eserin bestesi ve düzenlemesi Volkan Aydın'a (DJ VDNA), mix ve mastering çalışmaları Özgür Yurtoğlu'na ait. İstanbul ve Antalya'da iki günde çekilen klip de şarkının yaz atmosferini ekrana taşıyor.

GRUP VİTAMİN'DEN YENİ TEKLİ:

Hoop Cumburlop

Grup Vitamin, yeni teklisi "Hoop Cumburlop"ta kendine özgü mizahi anlatımını sürdürüyor. Sözleri, müziği ve düzenlemesi Tolga Sünter'e ait şarkı, modern hayatın yoğun temposuna neşeli bir ara verme fikrini işliyor. Hareketli ritmiyle özgürlük duygusunu ve yaz enerjisini öne çıkaran "Hoop Cumburlop", dijital platformlarda yayımlandı. Şarkının klibi de Grup Vitamin'in YouTube kanalında izleyiciyle buluştu.

SERTAB ERENER 4 EYLÜL'DE HARBİYE'DE SAHNE ALACAK

Türk pop müziğinin önde gelen isimlerinden Sertab Erener, 4 Eylül'de İstanbul Harbiye Cemil Topuzlu Açıkhava Tiyatrosu'nda konser verecek. Epifoni organizasyonuyla düzenlenecek gecede sanatçı, kariyerinin farklı dönemlerinden sevilen şarkılarını aynı repertuvarda buluşturacak. 35 yılı aşan müzik kariyeri boyunca Türk pop müziğine damga vuran Erener, konserde "Rengârenk", "Aşk", "Vur Yüreğim", "İncelikler Yüzünden" ve "Farz Et" başta olmak üzere geniş bir şarkı seçkisini seslendirecek. Güçlü sahne performansı ve canlı yorumuyla tanınan sanatçının konseri, yaz sezonunun öne çıkan müzik etkinlikleri arasında gösteriliyor.

BURSA'DA FESTİVAL RÜZGÂRI

Bursa'nın en köklü kültür-sanat etkinliklerinden biri olan Uluslararası Bursa Festivali, bu yıl 64'üncü kez sanatseverlerle buluşuyor. Bursa Büyükşehir Belediyesi adına Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı (BKSTV) tarafından düzenlenen festival, 21 Temmuz'da başladı. Etkinlikler 10 Ağustos'a kadar konserler, tiyatro oyunları ve farklı disiplinlerden gösterilerle devam edecek. Festivalin açılış konserinde, uluslararası opera sahnelerinde Türkiye'yi temsil eden tenor Murat Karahan sahne aldı. Karahan'a Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası eşlik ederken gecenin konuk sanatçısı, uluslararası kariyeriyle tanınan Gürcü soprano Teona Dvali oldu. Dünya klasiklerinden seçkin aryalara ve romantik dönem eserlerine uzanan repertuvarın seslendirildiği konser, festivalin açılışına damga vurdu.

Gölyazı gibi Bursa'nın tarihî ve kültürel kimliğini yansıtan farklı mekânlar da konser ve gösterilere ev sahipliği yapacak. Böylece festival, sanat etkinliklerini kentin tarihî dokusuyla buluşturarak farklı coğrafyalardan gelen sanatçılarla izleyicileri ortak bir kültür atmosferinde bir araya getirecek. Programda klasik müzikten caza, rapten tiyatroya uzanan geniş bir içerik yer alıyor. Bu yıl festivalin ana sponsorluğunu "Uludağ Premium" markasıyla Uludağ İçecek üstleniyor.

HABER

NOTALARDAN HABER VAR!

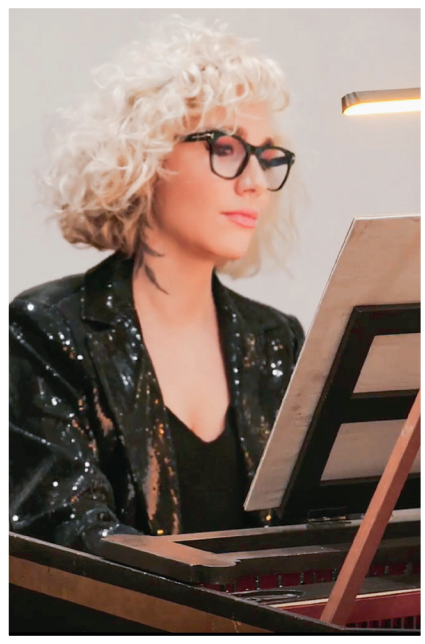

DENİZ BURAK BAYRAK

MURAT KARAHAN'DAN SEZEN AKSU ŞARKILARIYLA TÜRKİYE TURNESİ

Türk operasının dünyaca tanınan tenorlarından Murat Karahan, Sezen Aksu'nun klasikleşen şarkılarını senfonik düzenlemelerle yorumlayacağı yeni konser projesini eylül ayında Türkiye turnesiyle müzikseverlerle buluşturacak. Avrasya Filarmoni Orkestrası'nın eşlik edeceği turne, 13-19 Eylül tarihleri arasında dört şehirde gerçekleştirilecek. Turne, 13 Eylül'de İzmir Bornova Âşık Veysel Açıkhava Tiyatrosu'nda başlayacak. Ardından 15 Eylül'de Ankara Oran Açıkhava, 17 Eylül'de Adana Çukurova Açıkhava ve 19 Eylül'de Antalya Açıkhava'da konserler verilecek. Uluslararası opera sahnelerindeki performanslarıyla tanınan Karahan, bu projede Sezen Aksu'nun "Tükeneceğiz", "Gülümse" ve "Hadi Bakalım" gibi hafızalara kazınan eserlerini senfonik yorumlarla seslendirecek. Klasik müzik ile Türk pop müziğini aynı sahnede buluşturan repertuvar, Avrasya Filarmoni Orkestrası eşliğinde dinleyiciyle buluşacak. Sezen Aksu'nun müzikal mirasına saygı niteliği taşıyan proje, sanatçının farklı kuşaklara ulaşan eserlerini senfonik düzenlemelerle yeniden yorumlamayı amaçlıyor. Sahne tasarımı ve orkestral düzenlemeler de konserlerin öne çıkan unsurları arasında yer alacak.

İKLİM TAMKAN'DAN PHİLADELPHİA ÇIKARMASI

Piyanist, klavsen sanatçısı ve besteci İklim Tamkan, Philadelphia'da düzenlenen Ravensong Historic Keyboard Series kapsamında konser verdi. Tamkan, gerçekleştirdiği resitalde Fazıl Say'ın kendisine ithaf ettiği "Goldberg in Istanbul" adlı eserin ABD prömiyerini yaptı. Konser, Ravensong Historic Keyboard Series'in sanat yönetmeni ve Curtis Institute of Music öğretim üyesi klavsenci Prof. Leon Schelhase'nin davetiyle Philadelphia'nın tarihî St. Clement's Church'ünde gerçekleştirildi. Tarihî tuşlu çalgılar repertuvarına odaklanan serinin konuğu olan Tamkan, klavsene getirdiği çağdaş yorumla ABD'de ilk kez dinleyici karşısına çıktı. Konserin merkezinde yer alan Fazıl Say'ın "Goldberg in Istanbul" adlı yapıtı, Bach'ın "Goldberg Varyasyonları"ndan ilham alırken barok müzik anlayışını Türk makamları ve çağdaş müzik unsurlarıyla bir araya getiriyor. Say'ın İklim Tamkan'a ithaf ettiği eser, ABD'de ilk kez bu konserle seslendirilirken gecenin en çok ilgi gören bölümlerinden biri oldu. Programda George Gurdjieff ile Komitas Vardapet'in eserleri de Tamkan'ın düzenlemeleriyle dinleyiciyle buluştu. Konserin son bölümünde sanatçı, klavsenleri makamsal sisteme uygun biçimde yeniden akortlayarak enstrümanlardan bağlama ve uda benzer tınılar elde etti. Bu yorum, konseri izleyenlerin ilgisini çekti. Viyana ve Graz Müzik ve Sahne Sanatları üniversitelerinde eğitim alan İklim Tamkan, özellikle tarihî klavye çalgıları repertuvarına getirdiği yenilikçi yaklaşımla tanınıyor. Sanatçının önümüzdeki dönemde yeni konser ve sanatsal çalışmalarla dinleyici karşısına çıkması bekleniyor.

YİTİRDİKLERİMİZ

HAZİRAN-TEMMUZ

HARUN KOLÇAK

HARUN EMİN KOLÇAK

19.07.2017

MURAT GÖĞEBAKAN

MURAT GÖĞEBAKAN

31.07.2014

M.F.Ö. ÖZKAN UĞUR

RAİF ÖZKAN UĞUR

08.07.2023

BARIŞ AKARSU

BARIŞ AKARSU

04.07.2007

TURAN ENGİN

TURAN ENGİN

23.07.2006

HÜSEYİN ALTIN

HÜSEYİN ALTIN

23.07.2016

İLHAN İREM

İLHAN İREM

28.07.2022

VEDAT KOSAL

VEDAT KOSAL

03.06.2001

CEMAL ÇAKI

CEMAL ÇAKI

05.07.2011

AŞIK EMRAH

HAMZA BAŞYURT

24.06.2024

HAYDAR İSPİR

HAYDAR İSPİR

04.07.2021

HUŞENG AZEROĞLU

AZER AZEROĞLU

19.06.2019

GRUP MUNZUR İLKNUR DEMİR

İLKNUR DEMİR

21.06.2025

KARMATE MUHTEREM SUR

MUHTEREM SUR

08.07.2023

MAVİ IŞIKLAR İBRAHİM NEJAT TOKSOY

İBRAHİM NEJAT TOKSOY

09.07.2019

AŞIK MEFTUNİ

MUSTAFA DOĞAN

26.07.2015

HARİÇTEN GAZELCİLER ÖMÜR KILIÇASLAN

ÖMÜR KILIÇASLAN

11.06.2014

HASRET GÜLTEKİN

ŞÜKRÜ GÜLTEKİN

02.07.1993

GÜZİN İLE BAHA BAHA BODUROĞLU

BAHA BODUROĞLU

20.07.2023

5 YIL ÖNCE 10 YIL SONRA MEHMET HOROZ

MEHMET HOROZ

13.06.2025

YİTİRDİKLERİMİZ

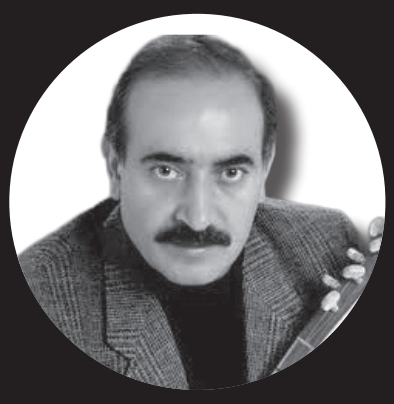
HAZİRAN-TEMMUZ

KURTULUŞ

KURTULUŞ TÜRKGÜVEN

04.07.2009

MUHLİS AKARSU

MUHLİS AKARSU

02.07.1993

KERİM TEKİN

HAYDAR KERİM TEKİN

27.06.1998

KAZIM KOYUNCU

KAZIM KOYUNCU

25.06.2005

İLYAS TETİK

İLYAS TETİK

05.07.2021

AYHAN ALPTEKİN

AYHAN ALPTEKİN

06.07.2021

YILDIZ TEZCAN

YILDIZ TEZCAN GONCEGÜL

07.06.2023

RÜÇHAN ÇAMAY

FATMA RÜÇHAN ÇAMAY

09.07.2025

SEYFETTİN SUCU

SEYFETTİN SUCU

21.07.1987

İLHAN ERTEN

İLHAN ERTEN

01.07.2019

MEHMET ERENLER

MEHMET ERENLER

17.06.2025

YÜCEL PAŞMAKÇI

MEHMET YÜCEL PAŞMAKÇI

20.06.2026

GENCO ERKAL

GENCO ERKAL

31.07.2024

NURHAN DAMCIOĞLU

NURHAN DAMCIOĞLU

05.06.2023

EKREM ÇELEBİ

EKREM ÇELEBİ

14.06.2023

AJLAN AJLAN BÜYÜKBURÇ

AJLAN BÜYÜKBURÇLU

22.07.1999

ŞAKİRO DENGBEJ ŞAKİRO

ŞAKİR DENİZ

05.06.1996

ONUR CAN ÖZCAN

ONUR CAN ÖZCAN

04.06.2018

ADNAN VARVEREN

ADNAN VARVEREN

14.06.2008

RAHMİ AYDIN

RAHMİ AYDIN

08.06.2026

MÜYORBİR
MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ

Yorumcunun Sesi

her hafta yeni bölümüyle

Pazar 13.00'te

MÜYORBİR'in YouTube kanalında.

MÜYORBİR
MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ

MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ

0:00 / 2:45

MÜZİĞİN DEĞERİNİ KORUYOR,
YORUMCULARIN HAKLARINI SAVUNUYORUZ.

Müzik yorumcularının mesleki haklarını korumak, geliştirmek ve geleceğe güvenle taşımak için çalışıyoruz.

TELEFON
+90 (212) 241 - 7476

E-POSTA
info@muyorbir.org.tr

WEB SİTESİ
www.muyorbir.org.tr

@muzikyorumcularimeslekbirligi | MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ | muyorbir.org.tr

MÜYORBİR
MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ

Duayenler

her hafta yeni bölümüyle

Cuma 17.00'de

MÜYORBİR'in YouTube kanalında.